

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 5 DIN BROJ 176

ODMETNIK IZ DAKOTE

G. F. UNGER

ODMETNIK IZ DAKOTE

»Laso« Nova serija 1977.

G. F. Unger: ODMETNIK IZ DAKOTE

Naslov originala: AUSGESTOSSEN IN DAKOTA

(Copyright: Bastei — Verlag, Gustav H. Lübke, Bergisch Gladbach)

Recenzija: Fedor Hanžeković, filmski redatelj i publicist

Prijevod: Dragica Živković

Urednik: Marcel Čukli

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISIP »Vjesnik« Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Glavni
i odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR
TMG »Vjesnik« Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Zagreb
1977.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijene za inozemstvo: DM 1.80; ASCH 10.00, SFRS 2.00, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF
74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US \$ 15.00

UPLATE NA DEVIZNI RAČUN: 30101-620-37-32000-256 Privredna banka Za-
greb (za »Vjesnik«)

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za
prosvjetu, kulturu i štičku kultura SRH broj 2936/1 — 1973 od 28. XI 1973.

I

Prešao je preko Belle Fourche Rivera i na drugoj se strani obale točno pred njim nalazila Devils Tower.

Malo je oklijevao, jer je na drugoj obali bilo dosta prilike za zaklon. Čovjek kojega progoni tamo je mogao pronaći dobar zaklon te bi ga već davno bio ugledao na obzorju i upotrijebio metke iz svoje spenserice.

Ali uskoro će zanoćiti. Ove će noći progonjenik nekoliko puta promijeniti smjer bijega i bit će ponovo nekoliko sati u prednosti. Tako će cijela »igra« započeti iz početka.

Ionako se već oteгла dulje od tjedan dana.

Najednom se odluči. Skrene konja u rijeku, prividno nenamjerno, da bi izbjegao zapreku, da bi na suprotnu stranu obale mogao naci-ljati koltom. Bio je to veliki vojnički kolt marke Remington sa zatvo-renim okvirom koji je omogućavao jače punjenje barutom i iz kojega se moglo nekoliko puta uzastopce pucati bez nepotrebnog rasipanja baruta. Njime je mogao pogoditi čovjeka na pedeset koraka.

Neprimjetno je to oružje držao spremnim, sagnuo se iza jabuke sedla i prihvatio se za grivu konja.

Pogled mu je bio oštar i budan poput orla. Imao je sive oči boje

dima, ali to se sada nije moglo vidjeti.

Znao je da će biti pogođen metkom ako progonjenik leži tamo u nekom zaklonu, a on ga pravovremeno ne zamijeti. Progonjenik je ipak morao otkriti makar samo pedalj svoga zaklona da bi mogao pucati.

Belle Fourche River ima u ovo doba godine najniži vodostaj. Korito je plitko i pjeskovito i nema nikakvih ada. Na najdubljem mjestu voda dopire konju jedva ispod koljena. Tu i tamo stršalo je nekoliko stijena iz inače pjeskovitog korita rijeke. Na najvišoj stijeni bilo je nekoliko grmova.

Lijepa je to rijeka sa zelenom obalom. Indijanci se na njoj rado zadržavaju. Prijašnjih su se godina ovdje sakupljala sva plemena Sua (Sioux) i njihovi rodaci Čejeni i Apaši.

Sada je sve bilo drugačije.

Pošto je u Black Hillu pronađeno zlato, tisuće tragača zlata zbilo se na području koje je prilikom posljednjeg mirovnog ugovora zajamčeno Indijancima. Tragači su prekršili ovaj sporazum i došla je vojska da štiti bijele prekršitelje mira.

Ali Indijanci su se i dalje ogorčeno borili i napadali.

Čovjek koji je jahao s otkočenim koltom u ruci na svom rutavom poniju kroz korito presušene rijeke sve je to znao, čak bolje od svakog drugog bijelca u ovoj zemlji.

Da, on je bio bijelac, premda je izgledao kao Indijanac.

Na drugoj strani obale mogao je razabrati tragove triju konja: dva jahača i jedan tovarni konj.

Ali on mora slijediti trag jednog jahača.

Kad je stigao na drugu obalu — dogodilo se. Iza jednog grma jedva toliko velikog da sakrije čovjeka u položaju čučnja, podigao se progonjenik.

Mali grm bio je njegov trik. Nitko ne bi obratio pažnju na tako maleni grm. Ali progonjenik je vjerojatno tamo iskopao rupu u koju se bio sakrio.

Sad se digao s puškom, spreman da puca. Da, želio je da ga progonitelj vidi u trenutku kada bude zapucao. Neka njegov progonitelj vidi tko je ispalio metak koji će ga usmrтити.

To je bio indijanski način koji su mnogi bijelci prihvatili. Svi se oni nisu htjeli odreći osjećaja likovanja u posljednjem trenutku.

Ali kolt progonitelja zapucao je djelić sekunde prije od spenserice progonjenika. Možda zbog toga nedostajao je jedan puščani metak. Kolt je još dva puta zapucao. I zatim je sve bilo gotovo.

Jedno je jasno: progonitelj je bio više no običan lovac koji progoni dvonožnu divljač. Samo se jedan revolveraš zna služiti tako teškim koltom.

Jahao je dalje i zaustavio konja iza malog grma.

Zapucao je tri puta i tri puta pogodio.

Samrtnik je ležao na leđima i gledao gore prema njemu:

— Nosi se u pakao! — stenjao je. — Oh, neka te đavo nosi, Clinte Lanelorde!

— Sigurno, Dane Basseteru — promrmlja ovaj. — Ali tvoj je način bio ružan, vrlo ružan. Možda bih te pustio da pobjegneš da me nisi pokušao ubiti.

Muškarac koji je bio tri puta pogoden teškim koltom zatim je umro. Clint Lanelord je odjahao dalje.

Znao je da žena s teretnim konjem čeka i da je vjerojatno negdje u blizini. Nije imala drugoga izbora ovdje usred indijanskog područja no da čeka i nada se.

Dan Basseter je ostavio nju i konja nedaleko jednog obronka ispred gustog drveća. Stajala je pokraj konja i mirno gledala u Clintu. On zaustavi konja, kimne i reče:

— Ja sam Clint Lanelord iz Camp Mulebonea. Gdje je opljačkani novac?

Gledala ga je lijepim zelenim očima, čvrstim pogledom koji mu je govorio da je bila navikla kretati se među muškarcima.

— Ovdje u ovim bisagama na šarcu, to je njegov konj.

Clint Lanelord kimne. Dojaše bliže, sagne se sa sedla i otvori bisage. Bile su pune novca, i to papirnatih novčanica. Još jednom kimne i zatim se obrati ženi:

— A tko ste vi, sestro?

— Zovem se Sadovan, Georgija Sadovan, brate.

U njenom se glasu osjećala neprimjetna poruga.

Svidjela mu se na prvi pogled. Bila je izvrsno građena, a putni kostim koji je nosila na sebi u poštanskoj kočiji prilično se otrcao u tom tjednu stalnog jahanja i bijega. Bio je poderan i sasvim uništen. Putem nije imala prilike da ga uredi. Očito nije imala ni igle ni konca.

Imala je vranu kosu i zelene oči. Lice joj je bilo više rasno no lijepo, ali je u svakom slučaju djelovala samosvjesno. Usta su joj bila živahna i izražajna. Smatrao ju je ženom punom samovolje. Izgledala je poput pustolovke.

Najednom je zapita:

— Kako je to bilo? Jeste li svojevoljno pošli s njime ili vas je prisilio na to? Na žalost, nema preživjelih kod napada na poštansku kočiju. Dakle, kako se to zbilo?

Nekako ga je čudno pogledala. Usne su joj se prezirno skupile. Da, očito je namjeravala ljutito odgovoriti, ali se savlada i odgovori:

— Kako ste to mislili?

On se gorko nasmiješi.

— No, dobro — odgovori. — Poštanska kočija je s pošiljkom zlata bila napadnuta dvadeset milja od Golden Gulcha. Pratilac, kočijaš i putnici su se branili. Ubili su dvojicu od trojice razbojnika. Zatim su i sami bili ubijeni. Samo jedan razbojnik i vi, Georgija Sadovan, preživjeli ste. A vi ste bili s razbojnicima. To su gole činjenice.

Sve je to izgovorio sasvim tiho, djelujući poput čovjeka koji još u sebi nije stvorio nikakav sud.

Promatrala ga je i činilo se kao da želi proniknuti u njegove najskrovitije misli i osjećaje kako bi nešto od toga uhvatila. Ali to joj nije uspjelo. On bijaše čovjek koji

je, gotovo kao i svi Indijanci, znao sve duboko u sebi sakriti ako je to želio. A sada je to želio.

Lagano je lupkala nogom. Bila je bosonoga, jer su se elegantne cipele, koje je imala na sebi prije tjeđan dana, još u poštanskoj kočiji, vjerojatno pokazale neprikladnima.

Promatrajući je, shvatio je da se sigurno nije ni na što žalila, prije bi psovala. Osim toga bio je uvjeren da se snašla u toj situaciji i iz nje pokušala izvući ono najbolje. Da, iz nje je zračila želja za životom.

Ona iznenada reče:

— Da, ja sam pošla s njime dobovoljno. S razbojnikom koji je ubijao i bisage natovario opljačkanim novcem iz sanduka. Pošla sam s njime, a prije toga sam mu se ponudila. Rekla sam mu da će mu samnom biti zabavno. Jer za mene on je bio pravi muškarac. A ja sam uvijek bila vrijedna novca koji bi neki muškarac na mene potrošio. Načinila sam s njime posao na koji je on pristao. On me je želio. To je bila moja sreća, gospodine Lanelorde. Jer inače bi i ja sada bila mrtva kao i ostali. Ali ja nisam željela umrijeti. Jasno? Željela sam živjeti. Imate li nešto protiv ove moje želje?

Pitala je to vrlo oštro i agresivno. Ali je on samo slušao.

— Dobro učinjeno, sestro — reče. — To je vjerojatno bila jedina prilika da ostanete živi. A život može ponekad biti lijep. Dakle, isplati se biti i malo prljav. No, dobro, sada vjerojatno možemo krenuti prema logoru Muleboneu, naravno, samo još komadić puta jer uskoro će pasti noć. Možete li?

Promatrala ga je još oštrije u sutonu koji se već pomalo spuštao.

— Ovdje je pedeset i sedam tisuća dolara u prilično velikim novčanicama — reče ona poluglasno. — Zar ćete to zaista vratiti?

— Poručniku u logoru Muleboneu — potvrdi on. — To je moj posao kao vojnog izviđača. Poručnik je na tom području odgovoran za sigurnost bijelaca i sigurnost transporta. Zbog toga me poslao u potjeru za vama kada sam ga obavijestio da je jedan razbojnik pobjegao s bijelom ženom. Da, moramo se vratiti u logor Mulebone. Tamo ćete lako naći prijevoz za Golden Gulch. Vi želite poći u Golden Gulch?

Ona potvrdi:

— Dobro. Odnesimo, dakle, ovaj silni novac poručniku. Koliko godina morate za to raditi?

On se ponovo nasmiješi.

— Oko sto pedeset godina — odgovori — Ali neću to doživjeti, možemo se kladiti.

On okrene svog konja — i u taj čas na licu mu zamre smiješak. Georgija Sadovan je to odmah zamijetila i pogledala u pravcu njegova pogleda.

On promuklo promrmlja:

— Mislim da neću biti ni đana stariji, sestro. Žao mi je zbog tebe. Ali pokušaj i ovaj puta sa svojim trikom. Jer ti si i za Indijance prekrasna žena. Možda se i oni žele provešeliti s tobom na ovome svijetu.

Ona ne odgovori već samo s mukom uzdahne. Znala je da je sada u većoj nevolji nego prije.

Dobili su posjet. Bilo je više od trideset Indijanaca. Clint Lanelord stigao ju je još obavijestiti da su to

Oglalasi. Kakva je to bila za nju razlika — Oglalaci, Hunkpapas, Munconjusi ili neki drugi Siouxi?

Čula je kraj sebe Clint Lanelorda kako je mrmljao nešto kroz zube:

— Mogu ti dati malo nade, sestro. Ove crvene momke vodi Moonkiller. A s Mjesečevim ubojicom nekoć sam pohađao misionarsku školu kod oca De Smeta. Mjesečev ubojica jednom mi je objasnio kako se izračunava sadržaj jedne bačve, tako da se točno zna koliko litara vode u nju stane. Ovo je obrazovani Indijanac, sestro. To je dobro za tebe.

Ona ispusti samo neki podrugljivi glas. Njegove je riječi nisu utješile. Ali kad je ugledala Indijance kako im se približuju potpuno je vladala sa sobom. Da, njena je životna snaga bila velika.

Indijanci su se šutke približavali. Sve su više opkoljavali dvoje bijelih ljudi. Pojavljivali su se ispod drveća i grmova. Nepotkovana kopita njihovih konja nisu pravila buku.

Clint Lanelord tog se trenutka osjećao glupom i slijepom budalom. Jer on je Indijance morao davno prije zamijetiti. Taj je krug tada bio još daleko. Možda su njih dvoje tada još mogli pobjeći.

Ali sada to više nije bilo moguće.

U njegovu koltu bila su još samo tri metka. Nije ga ponovo napunio jer je najprije htio uhvatiti ženu za koju nije znao na čijoj je strani.

Svojim je koltom mogao u najboljem slučaju ubiti tri protivnika. Puške neće stići ni upotrijebiti.

Ali odavno je znao da Moonkiller želi s njime razgovarati. Inače oni bi ih već davno napali i ubili. Osim

Moonkillera poznavao je još nekoliko ratnika, osobito onih starijih.

Nekoć, kada Fort Laramie još nije pripadala vojsci i kad je još bila poslovna tvrđava, Indijanci i bijelci živjeli su zajedno u miru. Mnogi od ovih Indijanaca bijahu mu kao dječaci drugovi u igri. Stariji su pak već tada bili ratnici koje je on u mnogočemu želio oponašati — na primjer u lovu.

Ali zatim se sve izmijenilo.

Sada je strpljivo morao čekati kraj ove zelenooke djevojke. Strah je potisnuo duboko u sebe i nije želio da Indijanci zamijete koliko se boji. Nadao se da će mu glas ostati miran i da neće odati njegovu bojazan. Jer samo budala ne bi na njegovu mjestu osjećala strah, samo prava budala.

II

Moonkiller bijaše visok muškarac, samo godinu-dvije stariji od njega, a lice mu je odavalo inteligenciju i obrazovanje.

Bio je jedan od rijetkih indijanskih poglavica koji je s bijelcima pregovarao na ravnoj nozi i imao sve uvjete da svoj narod povede u bolju budućnost. Jer nekoć je u školi učio povijest svijeta.

Moonkiller je bio pokršten i nekoliko se godina zvao Louis Pierre, jer mu je kum bio jedan stari francuski traper i vjerojatno ga je nazvao svojim imenom.

Ipak je shvatio da su bijelci na ovoj zemlji prilično zli, pogotovu ako je riječ o tome da Indijancima

nešto oduzmu ili da ih prevare i obmane.

Tada je ponovo postao Moonkiller.

To što je on uradio uradili su još mnogi Indijanci koji su poput njega pohađali misionarske škole i nadali se boljem životu.

Svi su ubrzo shvatili da je čak i preobraćeni Indijanac za većinu bijelaca samo »prokleti crvenokožac« kojemu se ništa ne duguje, osim možda puščanog metka.

Taj Moonkiller, što otprilike znači Mjesečev ubojica, polagano se približavao. Njegovi su ratnici oblikovali oko njega uski obruč. Bili su dobro naoružani puškama, a već je i to bio znak uspjeha poglavice. Način na koji su dolazili do oružja sigurno nije uvijek bio lagan, bar ne u većini slučajeva.

Sve su puške bile uperene u njih dvoje — osim puške Moonkillera. Moonkillerovo lice bijaše veoma namazano ratničkim bojama.

— Vidim te, Clinte — mirno reče na engleskom jeziku uz lagani francuski naglasak.

Clint Lanelord samo se smješkao u neprilici.

— Hukahaj — odgovori mu na jeziku Sua — ako nas namjeravate ubiti, učinite to odmah. Ali bi zapravo bilo šteta ove žene. Zar ne vidiš koliko je lijepa, Louis?

Tako ga je zvao nekad dok je bio dječak. To što ga je i sada tako nazvao trebalo je Moonkillera podsjetiti na stara vremena. A i Moonkilleru je odmah bilo jasno zašto ga je tako oslovio, te mu odgovori:

— Što je nekad bilo, sada je prošlost, Widowmakeru. Država nam je zajamčila mirnu zemlju, mislim

mirnu zemlju ovdje u Dakoti, a ne negdje drugdje. Svečano su nam obećali mir! Ali zatim je pronađeno zlato i došlo je na tisuće kopača zlata. Mi smo imali pravo na našu zemlju i počeli smo ih tjerati. I tako su oni započeli borbu. Na rat smo odgovorili ratom. Zatim je došla vojska. U zemlji, u kojoj je vaša vlada nama Indijancima zajamčila sigurnost, vaša vlada štitila je samo bijelce koji su bespravno prodrli na naše područje. Je li tako ili nije?

— Tako je — odgovori Clint. — Ali i ja sam rođen u ovoj zemlji kao i vi. I za mene su ovi pašnjaci dio moje domovine i moje lovno područje. Ili zar možda nije tako?

Na to Moonkiller lagano zatrese glavom. Potom je govorio svojim materinjim jezikom i njegov je glas najednom postao dublji i prodorniji.

— Ti si izviđač konjice. Ti si postao naš neprijatelj.

— Postao sam izviđač da bih spriječio poručnika da ne čini gluposti i da bih ga mogao uvijek na vrijeme savjetovati kako s vama treba postupiti. To je vrlo važno. Na obje su strane potrebni razumni i iskusni ljudi. Kako da vas jedan poručnik shvati ako mu nitko ne kaže što vi mislite i osjećate?

Clint Lanelord umukne. U glas mu se osjećala gorčina. Moonkiller samo nehažno odmahnu rukom.

— Poručnik drži u logoru moga mlađeg brata. Do sada su svi mrtvi osim moga brata. Poručnik je moga brata poštediti da bi mene ucijenio. Netko ga je prepoznao u logoru kao moga brata. Pođi do poručnika i kaži mu neka oslobodi moga brata, inače...

Načini malu stanku i pogleda Georgiju Sadovan. Nije bilo potrebno išta više reći, jer je Clint Lanelord sve razumio. »Georgija će se loše provesti, vrlo loše«, pomisli.

Prisiljavao se da ne pomisli na sve ono što će s njome učiniti u svom divljem bijesu. Pogleda prema Georgiji Sadovan za koju je do maloprije mislio da ju je oslobodio od ubojica i razbojnika. Ali sada se nalazila u mnogo većoj opasnosti.

Ona nije razumjela ni jedne riječi jer nije znala jezik ovih Indijanaca. Ali činilo se kao da je nešto osjećala. Predosjećala je opasnost mnogo veću nego što bi bila smrt. Čvrsto se zagleda u oči Clint Lanelorda.

— Brate — reče — kaži mi istinu. Kaži mi sve kako bih od samoga početka sagledala opasnost, kaži mi kao dobar brat svojoj sestri koja je u opasnosti. Hoćeš li?

Trenutak je oklijevao, zatim kimne i tvrdo pogleda poglavicu. Ali je Moonkiller izgledao poput čovjeka koji je sve rekao i ne želi se više izjašnjavati.

Zatim se Clint Lanelord odlučio. U nekoliko riječi sve objasni Georgiji. Ona je sve shvatila. Kad je završio, pogleda Moonkillera. Osjetio je njegovu mržnju. Nema više milosti između Indijanaca i bijelaca.

Clint Lanelord je začuo kako je Gerogija Sadovan upitala promuklim glasom:

— A ako taj poručnik ne pusti tog Indijanca, što će onda biti?

Nije joj odmah odgovorio i ona je nastavila:

— Zar da se odmah sama ubijem?

On joj potvrdno kimne.

— Da, ovdje ništa ne koristi tvoja ljepota. Oni su željni osvete. Da, ubij se ako ti to uspije. Ali oni to neće dopustiti, jer...

Vidio je kako je jezikom prešla preko osušenih usana. Najednom mu se učinila tako malenom i slabom, bespomoćnom i prepuštenom događajima. Htio joj je nešto reći, ali je shvatio da bi to i Moonkiller razumio.

— Poštedi je, Louis, ne učini joj bar zasad ništa na žao. Jer ja ću svakako dovesti tvoga brata Cloudhorsea. Doved ću ga da ih zamijenimo. Ne mogu ostaviti ovu ženu u nevolji. Razumiješ li?

Moonkillerovo lice ostane ravno-dušno.

— Onda kreni! — reče.

Dovede mu konja i uzme bisage koje su bile napunjene opljačkanim novcem. To je značilo da je bio dobro obaviješten o pljački. Za taj će novac od nekoga trgovca moći kupiti mnoštvo stvari koje će mu biti potrebne za borbu.

— Uzmi i ovoga konja kako bi što prije stigao do poručnika u logoru — mirno reče Moonkiller.

Clint Lanelord ništa ne odgovori, samo potvrdi glavom. Još jednom pogleda naokolo.

Većina Indijanaca još je držala puške uperene u njega, a većina njih bijahu nekoć kao dječaci njegovi drugovi u igri. Poznavao ih je na stotine, jer sva plemena Sua i njihovih rođaka, Arapahoesi i Čejeni, dolazili su preko ljetnih mjeseci u Laramie i postavljali svoje šatore u tvrđavi. Uvijek je to bio veliki susret trgovaca.

On je bio sin jednoga od mnogih trgovaca.

Da, prepoznao je neke od svojih starih drugova s kojima je izvodio razne nestašluke. Sada su ga oni hladno i neprijateljski promatrali. Bio je bijelac i izviđač poručnika Herba Johnstonea u logoru Mulebone. Logor su tako nazvali jer tamo gdje je sagrađen pronađena je gomi-la životinjskih kostiju.

Još jednom je pogledao zelenooku djevojku kojoj se dosada toliko divio zbog njene životne snage. U njenim je očima vidio pitanje koje je očekivalo i odgovor.

Ne, ona nije molila ni preklinjala riječima. Ona čak nije ni pitala da li će učiniti za nju sve što je u nje-govoj moći. Ona je samo gledala i duboko u sebi zatamljivala strah — djelovala je smireno i sabrano.

— Imaj povjerenja u mene — reče joj najednom. — Izvući ću te odavde, zelenooka. Svakako ću ovom plemenitom Indijancu dovesti njegovoga brata.

Nakon tih riječi odjaši u noć koja se približavala s istoka sa svojim tamnim sjenama. Sunce je već zašlo na zapadu. Crvenilo neba sve se više pretvaralo u tamno plavetnilo

Svi su gledali za njim.

Tama se sve više približavala.

Poglavica Moonkiller primaknuo se na svom konju Georgiji Sadvan. Pogledala je prema njemu i ugledala u njegovim očima iskru. Znala je da je želi posjedovati.

— Nazvao te plemenitim Indijancem — reče mu promuklo. — Zavređuješ li taj naziv?

— Ne zavređujem — grubo odgovori. — Nisam plemenit prema bijelcima. Ali ja sam ugovorio posao s Widowmakerom. Ako mi dovede

brata, dobit će te onakvu kakva si sada. Sjedni na konja. Hajde!

Ona posluša. Bila je svjesna toga da joj se suknja suviše podigla i da joj se vide noge. Ali se prisiljavala da misli na Clintu Lanelorda.

Da li će zaista sve učiniti da je spasi? Ili je možda sretan što se živ izvukao?

Kada su ostali krenuli, ostala je u blizini Mookillera.

Na nebu se već pojavilo nekoliko zvijezda.

III

Već je bila prošla i treća noć kad je Clint Lanelord ugledao svjetla logora Mulebonea. Neprekidno je jahao na oba konja i odmarao se samo kada više nije mogao izdržati.

Trenutak se zadržao u sedlu i pijlo u noćna svjetla.

Tamo je, dakle, logor Mulebone. Bio je to dobro utvrđeni logor, gotovo poput tvrđave.

Pomislio je na poručnika Herba Johnstonea, debeljkastog rezervnog oficira, koji bijaše opunomoćen da sastavi dobrovoljački odred što bi se brinuo za sigurnost bijelaca u području Black Hilla.

Poručnik Herb Johnstone nosio je taj čin za vrijeme rata. Poslije rata otpušten je iz vojske. Sada je taj dobrovoljački odred doveo u logor, no to nije bila regularna vojska, već s raznih strana skupljeni dobrovoljci koji su se regrutirali u taj odred jer nisu imali boljeg izbora. Ovdje im je bilo osigurano nešto malo novaca, opskrba, a mnogi su od njih nadali su se nekim

povlasticama ako se budu istakli u borbi s Indijancima.

Bio je to vrlo nediscipliniran dobrovoljački odred i teško ga je bilo držati pod stegom. Poručnik je od redovne vojske dobio tri narednika, jednog pisara, trubača i bolničara. Očito su ova tri narednika bili prekaljeni vojnici. Ali oni su morali držati pod stegom svu tu raspojasanu gomilu.

Clint Lanelord se pitao što se sve dogodilo u logoru za vrijeme njegove odsutnosti. Najednom ga je obuzeo strah da je poručnik zatvorenika možda već objesio. U toj je zemlji vladalo pravo jačega!

Jahao je dalje. Malo zatim zovnuo je stražara.

Narednik Pat Mahoun, koji je bio prvi narednik u tom odredu, upravo je obilazio logor i u tome se trenutku našao pokraj stražara.

— No, Widowmakeru — nazvao je Clintu Lanelorda njegovim indijanskim imenom — zar nisi uhvatio tog momka? Jesi li vidio ženu koja je bila s njim?

— Uhvatio sam ga — odgovori Clint. — Ali djevojku su zadržali Indijanci. Je li još živ Cloudhorse?

— Jest! — odgovori Pat Mahoun. — Tako je to, dakle? Jedna bijela djevojka za jednog Indijanca. Ne bi to uopće bila loša razmjena. Ali hoće li poručnik na to pristati...

Okrene se i prođe ispred Clintu, ali ipak ga oslobodi rezervnog konja, urlajući pri tom:

— Konjušaru! Hajde, požuri. Ovdje ima posla za tebe! Zar da ti usadim nove noge!?

Istog časa dotrči jedan vojnik od korala. Clint Lanelord sjaše, a vojnik preuzme oba konja.

Lanelord mu reče:

— Pripazi, prijatelju, životinje su zavrijedile nešto dobro. Čuvaj se ako im daš nešto loše, kao što to radite s vlastitim konjima.

— Ne brini, u tom slučaju sâm ću im zavrnuti šiju — umiješa se narednik. — Ova rulja naprosto ne može shvatiti da moraju njegovati vlastite konje kako bi odred uvijek bio spreman za borbu. Oni shvaćaju samo ono što im se silom utuvi u glavu. Prokletstvo, zašto sam baš ja dodijeljen da zapovijedam ovim odredom?

Neraspoloženo umukne i tako su šutke stigli do komande.

Na verandi velike zidane kuće stajao je stražar koji je raportirao riječima:

— Dobrovoljac Sharley na straži. Nema ništa naročito. Poručnik se vjerojatno opija.

— Oh, kako si samo bistar! — zagrmi narednik. — Sutra ću ti dodijeliti jedan lijepi posao.

Prilično nemarno pokuca na vrata i uđe. Clint Lanelord ga je slijedio. U predvorju, u kutu, bio je poljski krevet na kojem je hrkao pisar koji je istovremeno bio i posilni poručnika.

Vrata druge prostorije bijahu malo odškrinuta. Kad su ušli, Clint Lanelord zatvori za sobom vrata.

Pogledali su poručnika koji je sjedio za stolom. Zaista su pred njim bile boca i čaša.

Poručnik polagano digne okruglu glavu mesnatih obraza i tankog nosa koji se činio poput ravne crte na okruglom licu što je sličilo na mjesec. Usta mu također bijahu tanka, a oči gotovo sklopljene, toliko mu obrazi bijahu debeli. Godine

mu se nikako nisu mogle odrediti. Starost mu se nije mogla prosuditi ni po oficirskom činu, jer za vrijeme rata bijaše generala koji su bili vrlo mladi, nešto iznad dvadesete, na primjer general Custer.

Ne, ovom se čovjeku godine nikako nisu mogle odrediti.

— Aaah, eto nam naše »kožnate čarape« — reče otežanim jezikom, — Što nam javljate, Lanelorde?

Ovaj ga o svemu obavijesti u nekoliko rečenica i završi riječima:

— Do svitanja malo ću pileći, a tada ću po vlastitom tragu odjahati s Cloudhorseom prema zapadu. Sigurno ću brzo naći Moonkillera i njegove ljude i od njih preuzeti ženu. Je li u redu?

— Nije — odrešito odgovori poručnik i stavi stisnute šake na stol. — S tim Indijancima ne želim praviti nikakve poslove. Uništiti ću ih! Sve ću ih povješati! Neću s njima raditi zamjene, nikada! Jeste li rezumjeli?

Clint Lanelord brzo pogleda narednika koji se malo povukao i naslonio na zid. Narednik mu uzvрати bezizražajnim pogledom koji je dokazivao njegovu neopredijeljenost. Od Pata Mahouna nije, dakle, mogao očekivati nikakve pomoći.

Ponovo se obrati poručniku:

— To je mlada žena — reče. — Nanijet će joj zlo. To će za nas biti dobar posao, zar ne?

Ali poručnik samo odmahne glavom.

— On je već osuđen na smrt — mrzovoljno odgovori. — On je jedini preživjeli iz te grupe. Nikako ga ne mogu pomilovati pošto sam ga već osudio. Neću dopustiti da pogube, ni za tucet bijelih žena! Objesit ću tog Moonkillera ako toj bije-

loj ženi učini nešto nažao. Kako se ona zove? Je li to zaista žena iz napadnute kočije koja se priključila razbojnicima?

— Zove se Georgija Sadovan — odgovori Clint Lanelord. — Ja sam joj obećao da ću sve učiniti kako bismo je oslobodili.

Ali poručnik je samo nijemo odmahivao glavom. Ponovo je napunio čašu. Bijaše to viski žut poput jantara. Zatim zapali cigaru i povuče nekoliko dimova.

— Nikako — reče značajno. — Naime, još ima nešto, Lanelorde. Mi bismo vas ionako sami morali potražiti jer bez vaše pomoći ne bismo daleko stigli u toj stvari.

Nakon male stanke dohvati limenu kutijicu koja mu je bila na dohvat ruke. Otvori poklopac i istrese njen sadržaj — zlato. Izgledalo je poput kamenčića otkinutih nekim primitivnim oruđem iz zlatne žile, možda oštrim nožem ili sjekirom.

— Zlato — reče poručnik.

Zgrbio se iza stola poput velikog panja na koji je bila navučena plava bluza američke konjice, mirno otpuhujući dimove cigare. Zatim ponovo otpije gutljaj viskija.

— Objasnite mu, naredniče — reče i nastavi otpuhivati dimove.

Naslani se unatrag da bi bolje mogao vidjeti lice izviđača, a da pri tom ne mora suviše dizati glavu.

Clint Lanelord uzme u ruku komadić zlata i počne ga ogledavati. Nije bilo sumnje: to je bilo čisto zlato iz zlatne žile. Oči narednika zasjaše. Zatim kratko reče:

— Bili smo obaviješteni da je nekoliko Indijanaca napalo jedan karavan i otelo nekoliko bijelih žena. Dva dana poslije toga iznena-

dili smo ih kod njihovoga slavlja i zarobili samo jednoga od njih. Bio je to Cloudhorse. I njega smo isprva smatrali mrtvim. On i ostali Indijanci imali su uza se također takve komadiće zlata. Sada razumiješ, Lanelorde?

O, da, vrlo je dobro razumio. Nekoliko Indijanaca imalo je uza se to zlato. A sada su poručnik i nekoliko njegovih pristalica obuzeti zlatnom groznicom.

— Tko sve zna o tome?

— Poručnik, nas trojica narednika, pisar i trubač, a sada i ti — odgovori narednik. — Dakle, ne mnogi. Narednik Koshak prvi je našao kod mrtvih Indijanaca zlato i zatim nije više nikoga puštao k njima. Razumiješ?

Clint Lanelord je dobro razumio.

To je prijavio odred dobrovoljaca. Gotovo svaki od tih ljudi bio je na rubu razbojništva i bili su sretni da se mogu negdje skloniti. Plaća je, doduše, bila mala, ali ipak nisu više bili beskućnici. Dobili su plave oznake na rukavu, žute rupce, vojničke kape, oružje i dodatnu opremu. Postali su poluvojnički odred.

Čime li se samo ovaj »poručnik iz vremena rata« bavio u građanstvu, prije no što mu je neki znanac ili prijatelj ponudio ovo mjesto zapovjednika dobrovoljačkog odreda? Jesu li to možda bili utjecajni vlasnici rudnika?

Ali sada sve to nije bilo važno. Poručnik i njegovi narednici zahvaćeni su zlatnom groznicom. Drže u rukama jednog zarobljenog Indijanca za kojega vjeruju da će im otkriti bogato nalazište zlata.

Zlatna groznica! Oni će učiniti sve da bi otkrili tu zlatnu žilu. Za-

boravit će sve ostalo i njihove će misli biti zaokupljene samo zlatom.

Clint Lanelord je sve shvatio.

— A što bih ja morao učiniti, poručniče?

— Da Indijanca privoliš da progovori — promrmlja poručnik. — Svi ćemo dobro proći kad se jednom ovaj dobrovoljački odred raspusti. Ja imam vremenski određen ugovor. Za dva do tri mjeseca zamijenit će me redovna vojska. Tada će svatko od nas biti ponovo tamo gdje je bio prije dolaska ovamo. Moje posljednje zaposlenje bila je prodaja biblije. Razumijete li to, Lanelorde? Narednik Mahoun morat će natrag u tvrđavu Laramie i morat će odlučiti da zauvijek ostane u vojsci. A ako nađemo zlatnu žilu...

Dalje više nije govorio, ostavio je Clintu Lanelordu da stvori o tome vlastitu predodžbu.

Clint Lanelord stavi komadić zлата natrag u limenku.

— Dobro, govorit ću s Cloudhorsom i to čim stavim nekoliko zaloga u usta i popijem nekoliko gutljaja viskija.

Poručnik ga je promatrao stisnutih očiju iz kojih je zračila gramzljivost.

— Lanelorde — reče zatim opominjući ga. — Nemojte nas prevariti. Mi smo zgodna mala zajednica istomišljenika. Mi želimo zlato. Tko nas u tome pokuša spriječiti, uništiti ćemo ga. A moja će vlast potrajati još neko vrijeme. Ja sam u ovom području, koje je prilično veliko apsolutni gospodar svega. Razumijete?

— Da — mirno odgovori Lanelord. — Zlatom ćemo mnogo toga svi mi promijeniti. Razumio sam.

Okrene se i mahne naredniku.

Pat Mahoun ga je nekoliko trenutaka nepomično promatrao. Osjećalo se njegovo nepovjerenje prema Lanelordu.

— Sigurno. Vjerujem da nećeš ni ti ostatak svog života provesti kao izviđač u toj zemlji, Widowmakeru. Hej, zašto li te samo tako nazivaju Indijanci? Zar si mnoge žene učinio udovicama tim svojim brzim koltom?

— Ne — odgovori Lanelord — moje je indijansko ime nastalo iz sasvim drugih razloga. Ali to je duga priča. Hoćemo li poći?

On iziđe. Narednik ga je slijedio i na brzinu izmijenio pogled s poručnikom.

IV

Dok su prelazili logorom i približavali se kantini, Clint Lanelord se sjetio Georgije Sadovan. Bilo mu je žao što se nalazi u rukama Moonkillera i čeka na pomoć koju joj je obećao. Zaustavi se i obrati naredniku koji je ove noći bio u službi:

— A što ćeš ti raditi kad postaneš vlasnik zlatnog rudnika?

U noći obasjanoj zvijezdama Pat Mahoun se blaženo smješкао:

— Poslat ću vojsku do vraga. Za dva mjeseca moram produžiti ugovor. Joseph Koshak i Mike Sacket također. Možemo se brzo otarasiti vojske, ali ostat ćemo ne bude li druge mogućnosti. Bolje je biti i narednik nego ništa. Razumiješ?

On potvrdi. Zatim pođu dalje. U kantini su nešto pojeli zajedno za

istim stolom, jer je i narednik ponovo ogladnio.

Clint Lanelord bio je umoran i iscrpljen, ali se nije mogao odmoriti i zaspati. Najprije je želio razgovarati s Clouthorseom.

Misli su mu se stalno vraćale na Georgiju Sadovan.

Brzo su pojeli jer je i narednik bio nestrpljiv.

Ubrzo zatim zaputili su se u zgradu koja je služila kao zatvor. Stražar ispred zatvora smješkao se u noći obasjanoj mjesecinom.

— Ovaj tamo unutra stalno pjeva tužaljke poput ranjenog vuka.

— A ti ćeš tri dana uzastopce po kazni stražariti jer ne znaš propisno raportirati kao zatvorski stražar — suho mu reče narednik. — To ćeš već naučiti napamet, zjenico oka moga, kad budeš slušao tu glazbu tri dana uzastopce, zar ne? Kako se zoveš?

— Dobrovoljac Hancock — raportira stražar pred zatvorom! — Nema nikakvih naročitih događaja!

— Vidiš, momče, još moraš mnogo toga naučiti.

Napokon narednik otkračuna vrata.

Udoše u zatvor. U predvorju je gorjela svjetiljka. Bilo je šest ćelija s rešetkama. Pet ih je bilo praznih. Clint Lanelord se zaputi do šeste.

Ugleda Clouthorsea, mladeg brata Moonkillera. I ovaj je bio stasiti Indijanac. Na glavi je imao zavoj natopljen krvlju. Zbog toga su ga vjerojatno isprva smatrali mrtvim, a poslije ga uhvatili i zarobili.

— Vidim te, Clouthorse — mirno reče Clint Lanelord.

Premda je znao da Clouthorse dobro razumije engleski i da sam

tečno njime govori, oslovio ga je na jeziku Indijanca Oglala.

— I ja tebe vidim, Widowmakeru — odgovori mu Clouthorse. — Ali vidim i jednog bijelca koji je izdao svoje stare prijatelje. Što želiš? Želiš saznati odakle nam zlato koje su pronašli kod nas? Poslali su te k meni jer misle da ne razumijem vaš jezik i da mi je potreban tumač.

— Tako je — potvrdi Clint Lanelord. — Ali nisam samo zbog toga ovdje. Inače bih se na drugi način s tobom povezao. Želim te osloboditi. Tvoj je brat zarobio jednu bijelu ženu i zadržao je kao taoca. Poručnik ne želi ni čuti o razmjeni. Njemu nije stalo do te bijele žene, ali meni jest. Obećao sam joj da ću je spasiti. Dakle, sat prije svitanja doći ću po tebe. Hoćeš li biti spreman? Hoćemo li jahati do tvoga brata kao dobri drugovi? Stani! Nemoj ništa odgovoriti. Ako pristaješ, moraš me početi psovati. Smiješ čak pljunuti iz ćelije na mene. No, što čekaš?

Clouthorse je nekoliko trenutaka stajao nepomično, a zatim se polako približio rešetkama ćelije. Pljunuo je na Lanelorda i pokušao ga šakom udariti između rešetaka. Psovao je na jeziku Oglala. Lanelord se povukao natraške da bi se spasio od napada.

Narednik upita:

— Hoćemo li ući k njemu da ga malo pomilujemo? On je na tebe pljunuo, prijatelju! Hej, ja bih mu na tvome mjestu dobro poravnao kosti.

— Ah, pusti to! — prekine ga Lanelord i izađe bez riječi.

Vani, pokraj stražara, pričekao je narednika. Ovaj mu se mrzovoljno obrati:

— Ti nisi nikakav čarobnjak, Lanelorde. A mi smo toliko od tebe očekivali. Zar mu nisi rekao da ćemo ga objesiti ako nam ne otkrije gdje je zlatna žila?

Lanelord prijeđe rukom preko obrasle brade.

— Umoran sam — odgovori. — Ali ipak sam doznao da se zlatna žila nalazi negdje kod Powder Rivera. Sutra ću saznati više. Prvo ga moram razbjesniti, da bi se nepromišljeno izbrbljao. Možda bismo ga sutra mogli opiti da bismo slomili njegov otpor. Razumiješ li, Pate Mahoune?

— Ah, to je izvrsna zamisao. Pripit Indijanac sigurno može sve izbrbljati kao i pripit bijelac. Da, to ću predložiti poručniku.

Nakon tih su se riječi rastali.

Clint Lanelord je zaista želio odspavati bar dva sata. San mu je bio i te kako potreban. Njegov se ležaj nalazio u baraci zajedno s narednicima. Kad je ušao, čuo je kako narednici Jo Koshak i Mike Sacket hrču, a u prostoriji se osjećao zadah raki-je. Lanelord legne potrbuške na svoj ležaj i zaspi u trenu.

Kad je napustio baraku, bilo je sat do svitanja.

U logoru Mulebone sve je bilo tiho i mirno.

Narednik Pat Mahoun, koji je izvršio obilazak, sjedio je u predvorju komande koja je istovremeno bila i ured dežurnog oficira. Vršio je upise u dežurnu knjigu i zatim zapalio cigaru. Ponekad bi ljutito pogledavao u kut gdje je pisar glasno hrkao, što je narednika dovodilo do bjesnila.

Clint Lanelord krene prema zatvoru. Imao je sreću, bilo je još mračno. Magla je bila sve gušća, a nebo, koje je do maloprije bilo vedro, najednom se naoblačilo.

Stražar pred zatvorom spavao je oslonjen na zid. Lanelord mu istragne pušku i desnicom ga udari u bradu, tako da je ovaj samo uzdahnio i srušio se na zemlju. Zatim nasloni pušku na zid kuće, onesviještenoga uvuče u kuću i strpa ga u ćeliju.

Uz rešetke druge ćelije spremno je stajao Cloudhorse.

— Jahat ćemo do tvoga brata kao dobri drugovi, zar ne? I ti nećeš ovdje nikoga pokušati ubiti, obećaješ li mi?

Cloudhorse potvrdi glavom. Na njemu se vidjelo da se obuzdava svim silama i da u sebi gori od nestrpljenja.

Lanelord otvori ćeliju i pusti ga. Stane mu na put, čekajući. Prošlo je nekoliko opasnih trenutaka.

Ako se Indijanac sada okrene, ako ne održi obećanje i pokuša pobjeći, da bi njegov brat mogao zadržati zarobljenicu, tada će se morati umiješati on, Lanelord.

Obojica su se čvrsto gledala u oči.

Cloudhorse je napokon shvatio da mu bijelac pruža još jednu priliku, ali i da je spreman na borbu.

— Idemo! — napokon reče Cloudhorse.

Izašli su.

Kod korala je stajao jedan manji konj, a kraj njega dva konja naročite pasmine. Pripadali su poručniku.

Stražar kod korala bio je sasvim bezopasan. Kad je iza sebe začuo šum, nemarno se okrenuo i rekao:

— No, uskoro će svanuti, zar ne?

Uto je dobio snažan udarac u bradu.

Malo zatim dva su jahača napustila logor Mulebone na najboljim konjima. Projahali su pokraj dvojice stražara, a kad su ih ovi pozvali, nisu se odazvali.

Negdje je zafijukao metak i probudio cio logor.

Nekoliko minuta poslije toga narednik Pat Mahoun podnio je izvještaj poručniku. Poručnik je kratko rekao:

— Moramo poći u potjeru, naredniče. Uzet ćemo najbolje jahače i strijelce. Razumijete li? Povest ću sve revolveraše. Ako ih ne uspijemo uhvatiti, nećete se dobro provesti, naredniče. Bar da nam Indijana padne u šake.

Njegov je glas bio hladan i neumoljiv. Uska usta, koja nikako nisu odgovarala njegovu debelu licu, pretvorila su se u prorez, poput reza noža koji se samo otvarao i zatvarao.

Narednik pozdravi i reče:

— Dobro!

Zatim se brzo okrene da izvrši zapovijed.

Među dobrovoljcima je bilo mnogo revolveraša koji su imali mnogo iskustva u krvoproliću. Ovaj će pohod biti krvav. Narednik Mahoun bio je u to siguran. Da, poručnik će izabrati najkorjelije ljude. Što se tiče borbe, u tome su bili svakako jači od redovne vojske.

Dvadeset i četiri jahača s poručnikom na čelu napustilo je logor.

Dobro su napredovali, jer poručnikovi konji bljahu izvršno odabrani. Jedan je prije toga pripadao nekom ratniku Čejena. Drugoga je poručnik već imao kad se u Pierreu u Missouriju javio u dobrovoljački

odred i s njime je jahao na zapad kroz Black Hill. Bio je to ratni pohod koji je gonio pred sobom sve Indijance prema zapadu. Zatim su se zaustavili ovdje u logoru Muleboneu na zapadnoj strani Black Hilla.

Odavde — tako je glasila naredba poručnika — dobrovoljački odred mora zaustaviti svaki daljnji indijanski pohod prema Black Hillu. Indijanci, koji su u Black Hillu otežavali život kopačima zlata, nisu se smjeli ojačati.

Clint Lanelord i Cloudhorse dobro su napredovali na izvršnim konjima. Nisu progovorili gotovo ni riječi. Već je davno svanulo i sunce je raspršilo maglu.

Cloudhorse je ponovo bio naoružan, uzeo je oružje od onesviještenog stražara kod korala. Lanelord je to dopustio. Poznavao je dobro ponos Indijanskih ratnika i nadao se da Cloudhorse neće to zloupotrijebiti. Naravno, za Cloudhorsea nije bilo isto vratiti se svojim ratnicima kao ratnik s oružjem ili kao razoružani, oslobođeni zarobljenik.

Clintu Lanelordu bilo je jasno da će od sada biti prognanik, da će se ubrajati među odmetnike koji su prebjegli Indijancima i da će morati s njima živjeti, ako mu ne uspije da pobjegne dovoljno daleko, u Oregon, u Kanadu ili bar u zemlju zlata u područje Montane, preko Last Chance Gulcha, gdje zakon još nije vladao.

U Montani je pronađeno zlato i onamo je svakoga dana pristizalo na stotine tragača zlata, uglavnom vodenim putem sve do Missourija, a zatim dalje kopnom.

U zemlji zlata, sjeverno od Montane, nije bilo vojske ni indijanskih

plemena, bar za sada. Bilo je to najsigurnije skrovište za prognanike i odmetnike.

Clint Lanelord se pitao što će učiniti s Georgijom Sadovan kad je oslobodi. Mora je odvesti do nekog civiliziranog područja gdje će se žena poput nje uključiti u zajednicu i s ostalima boriti za opstanak.

Kakva li je u biti žena ta Georgija Sadovan?

O tome je razmišljao jašući satima i satima uz Cloudhorsea.

Na kraju dana zaustavili su se na jednom brdskom sedlu. Gledali su u dolinu. Zrak u Wyomingu bijaše kristalno čist. U daljini su vidjeli potjeru. Vojnici su im se činili maleni poput igračaka.

Na čelu bijaše poručnik sa svojim pratnjom. Nisu bili nimalo iznenađeni ni uznemireni, jer su to i očekivali. Napokon, bili su u prednosti gotovo više od deset milja.

Cloudhorse reče:

— Postaju sve polaganiji. Loše su jahali svoje konje. Htjeli su smanjiti našu prednost, ali sada je ona sve veća. Poludjeli su za zlatom koje su kod nas pronašli. Ali što onda ako smo mi ovo zlato pronašli kod kopača koje smo ubili i ako ni mi sami ne znamo gdje se nalazi zlatna žila?

Clint Lanelord je čvrsto gledao Cloudhorsea u oči.

— Meni je to sasvim svejedno — promrmlja. — Prošle sam noći postao odmetnik, a ako me vojska uhvati, objesit će me. Možda bi sada i za mene bilo dobro da mi se u džepu nađe nekoliko komadića zlata, zar ne? Ili je to možda bila vaša varka?

Cloudhorse se nasmije.

— Možda je tako i bilo — odgovori Lanelordu — a možda i nije. Kada bismo mi Oglale posjedovali bogato nalazište zlata, mogli bismo započeti rat, zar ne? Mogli bismo kupiti mnoge stvari: puške, municiju, hranu i stotinu drugih stvari.

— I vatrenu vodu — odgovori Lanelord.

— Ne — glasno zaniječe Cloudhorse. — Mi ne kupujemo pravljeni viski, mi ne. Tvoj je otac bio pošten trgovac. Jednom kad sam bio sasvim maleni dječak poklonio mi je srebrno zvono za moga malog ponija. Ali mi ga je moja majka stavila oko vrata da bi uvijek mogla čuti kuda se krećem. Govorila bi da sam mali mačak kojemu se mora objesiti zvončić oko vrata.

Na trenutak lice mu je bilo prijazno i spokojno. Ali to se odmah izmijenilo i lice mu se smračilo:

— Stara su vremena prošla, Widowmakeru. Htio sam samo nešto lijepo reći o tvome ocu. On nam nikada nije prodavao pravljeni viski. Uvijek je govorio da je to za nas otrov. Znao je što je dobro, a što je zlo za nas Indijance. Krenimo dalje. Moj je brat vjerojatno negdje blizu, to jasno osjećam.

Još jednom pogleda u dolinu i zamijeti da je potjera stala, vjerojatno su konji posustali.

Oba konja koje su ukrali poručniku bijahu prilično iscrpljeni. Clint Lanelord najradije bi se sa sedla bacio u travu i ondje zaspao.

Sunce je zalazilo i bilo je upravo nevjerojatno kako je ta užarena lopata brzo nestajala iza brda. Ali je nebo bilo još prilično svjetlo i nadalesko je bilo vidljivo.

Jahači stigoše do izvora u nekom uskom klancu. U klancu se gotovo

sudariše s Moonkillerom i njegovim ratnicima.

Lanelord je pogledom potražio Georgiju Sadovan. Napokon ju je otkrio straga. Tik uz nju stajao je neki stariji ratnik. Vjerojatno mu je bila povjerena na čuvanje.

V

Cloudhorse mu više nije rekao ni riječi. Jednostavno se zaputio prema bratu. Tek nakon nekoliko trenutaka pošao je za njim Lanelord. Kad je stigao do Moonkillera, promotri oba brata i začudi se koliko bijahu slični. Lanelord je šutio. Netremice je promatrao Moonkillera, a u očima mu se vidjelo pitanje.

— Da, sada je možeš dobiti natrag — reče Moonkiller. — Možeš s njom otići u logor Mulebone.

— To više ne mogu. Poručnik bi me smjesta objesio — odgovori Lanelord. — Oslobodio sam Cloudhorsea kao da sam jedan od vaših, a potjera je samo nekoliko milja iza nas. Možda žena želi sama poći do dobrovoljačkog odreda. Ja ću sam otići na zapad ili sjever.

— Tada se srećom, Widowmakeru! — poželi mu Moonkiller.

Njegov brat također malo mahne glavom, što je trebalo da znači isto.

— Bijeloga poglavicu i njegove ljude uništiti ćemo — nastavi Moonkiller.

Clint Lanelord polagano krene naprijed, točno između Moonkillera i Cloudhorsea prema njihovim ratnicima koji bijahu gusto zabijeni. Oni mu oslobode prolaz.

Ratnici su brzo shvatili što se zbilo jer su neki od njih razumjeli razgovor i preveli ga ostalima. Znali su da je tu jedan odmetnik više. To je slabilo moć bijelih, a jačalo Indijance. Da, posvuda je čuo ljubazne riječi.

Zaustavio se pred Georgijom Sadovan.

— Došao sam — reče nekako nespretno. — A ti si slobodna, možeš otići kamo želiš. Poručnik iz logora Mulebona nalazi se nekih desetak milja odavde. Ali on nije htio zarobljenika zamijeniti za tebe. Morao sam na svoju ruku osloboditi Cloudhorsea. Razumiješ li? Ne mogu se više vratiti. Moram otići na zapad ili na sjever, gdje nema vojske.

Ona mu se čvrsto zagleda u oči.

— Zašto si to zbog mene učinio? Zašto si zbog mene postao odmetnikom?

On se nasmiješi.

— Ah! — odgovori pomalo zbunjeno. — Obećao sam ti, zar ne?

Ona ništa ne odgovori. Zatim okrene konja tako da su im se mamuze dodirivale i čelom bijahu obje okrenuti prema zapadu.

— Poći ću s tobom, Clinte. Čak te i molim da me povedeš sa sobom, hoćeš li?

Pogleda joj u oči i u njima otkrije mnogo toga. Ono što je vidio, svidjelo mu se. Neće više biti sam — možda čak nikada više. U tom trenutku bilo mu je jasno da je voli. Nije želio Georgiju Sadovan ostaviti Moonkilleru.

Polagano krenuše, muškarac i žena, na nesigurnom putu u neizvjesnu budućnost.

Nisu imali ni opreme ni hrane. Morat će zasada živjeti poput Indijanaca.

Clint Lanelord je izdržao na konju još oko deset milja. Ali Georgija se još jedva držala u sedlu. Ovi posljednji dani i noći bijahu suviše zamorni za oboje.

Kad su stigli do nekog potoka, jahali su uzvodno još oko pola milje. Na račvanju potoka stigli su do nekog malenog otočića punog grmlja i s nekoliko drveta obojanih mjesečinom.

— Ovgje ćemo stati — promuklo reče Lanelord. — Najprije ćemo se dobro odmoriti, a zatim sutra okupati.

Malo zatim, dok su ležali ispod pokrivača, ona se uvukla u njegov naručaj. Cjelivala ga je nježno i zahvalno. Postali su par.

Slijedećeg dana, kad su se probudili, sunce je već bilo visoko na nebu. Bijaše lijep jesenski dan. Indijansko ljeto neće se tako lako dati otjerati. Iako je bio već gotovo listopad, Indijanci ga nazivahu »mjesecom obrtaja godišnjeg doba«, nakon kojega je slijedio »mjesec palog lišća.«

Kod otočića voda je mijenjala smjer i stvorio se snažan vir koji je u dnu potoka »izbušio« veliku rupu, gotovo okruglu, koji metar duboku i oko tri metra široku.

Skinuše se bez srama jedno pred drugim — vjerojatno to bijaše najljepše kupanje u njihovu životu.

Ležali su jedno kraj drugoga na pješćanoj obali, grijali se na suncu i bili najsretniji par na svijetu. Toga trenutka nisu ih se ticale nikakve opasnosti koje su sa svih strana vrebale na njih. Nisu pomiš-

ljali na mračnu budućnost. Toga trenutka živjeli su život, gladni i žedni ljubavi koja nije uvijek samo tjelesna, nego mora doći iz srca.

Kod njih — to su oboje snažno osjećali — dolazila je iz srca. To je sigurno najprirodnija stvar na svijetu, jednostavna, iskrena, čista i dobra.

Jer su se oni zavoljeli.

Poslije je sa zanimanjem promatrala kako je on od dva komada drva načinio osti i za nekoliko minuta nahvatao mnogo riba. Gledala je kako je čistio ljuske i vadio iznutrice.

Zatim je napravio vatru bez dima i na vrućem kamenju ih ispekao. Jeli su s tekom.

Georgija zatim reče:

— Još mnogo toga moram naučiti. Ali ja brzo učim i ništa mi nećeš morati dva puta objašnjavati.

On se smješкао:

— Da, neko ćemo vrijeme živjeti poput Indijanaca. Što bi ti zapravo radila u Golden Gulchu, kamo si se zaputila poštanskom kočijom?

Neko je vrijeme oklijevala, a zatim odgovori:

— U kockarnicama sam držala banku. Kartala sam poker s najokorjelijim momcima, kod »fara« sam dijelila karte, a kod ruleta bacala kocku. Clinte, ja sam kockar.

— Ti si to bila! — ispravi je on. — Sada si žena, kupaš se sa svojim mužem naga u rijeci i rukama jedeš ribu. Znaš, neće nam biti lako, ali ja ću se uvijek o tebi brinuti. Vjeruj mi.

— Vjerujem ti — odgovori ona ozbiljno. — A sada mi napokon objasni zašto te Indijanci zovu Widow-maker? Neprestano mislim na to

Ime. Zar si svojim koltom ubio mnoge muževe i ožalostio njihove žene zavivši ih u crno? Ili možda ima drugi neki razlog?

— Osim svega još si i radoznala — smješкао se. — Već sam pomislio da si savršena žena. Ali, tvoja je radoznalost prirodna...

— Ja sigurno nisam odviše dobra. Imat ćeš prilike da se u to osvjedočiš kad prođe medeni mjesec. U to se možeš okladiti, Widowmakeru.

Nije se više smješкао, iako je ta riječ bila gotovo nježno izrečena. Osjetila je da su mu misli odlutale u neku daleku prošlost.

— Moji su roditelji pripadali trgovcima koji su izgradili tvrđavu Laramie. Bili smo usko povezani sa svim indijanskim plemenima. Moj je otac s njima trgovao i svi su ga poštovali. Čak i veliki poglavice slušali su njegove savjete.

Nakon tih uvodnih riječi načini malu stanku. Zatim se ponovo nasmije kao da se sjetio nekih veselijih stvari.

— Bio sam nestašni mali dječak. Stalno sam činio stvari pomalo nesvakidašnje i luckaste. Jednom sam na santi leda plovio uzvodno po divljem Powder Riveru. Drugi sam puta ušao u neku spilju i nisam znao više izaći. Jahao sam na poniju između stotine bikova. Jednom sam se sa svojim psom zavukao u spilju do vuka. Moj je otac stalno morao stavljati život na kocku da bi me spasio. Indijanci su govorili da ću svoju majku brzo učiniti udovicom. Zatim me nazvaše »Widowmaker« jer nikako nisam prestajao izvoditi najluđe stvari.

Gledala ga je ozbiljno i zamišljeno.

— Zar si zaista svoju majku učinio udovicom?

On se trgne kao nikada do sada za ovo kratko vrijeme njihova poznanstva. Slegne ramenima.

— Možda — žalosno promrmlja. — Moj poni jednom mi je pobjegao. Bježao sam za njim da ga pronađem. Približavala se ledena oluja. Bio sam daleko od našeg logora, a kad me je otac pronašao, bio sam gotovo promrznut. Znao je da neće uspjeti da me živoga vrati u logor. Nikada nas ne bi pronašli u snijegu. Dakle, ubio je svoga konja, izvadio sve što se nalazilo u njegovom trbuhu, stavio me unutra i otvorio zatvorio pokrivačima. Već sam bio napola bez svijesti. Tek u toplom trbuhu konja ponovo sam se osvijestio. Kroz ledenu oluju čuo sam glas svoga oca. Rekao mi je da ostanem u konjskom trbuhu sve dok ledena oluja ne prođe, a on će se pješke vratiti u logor. Zaista sam ostao u konjskom trbuhu. Ledeni oluja trajala je tri dana i četiri noći. Kad su me napokon pronašli, pošto su otjerali čopor vukova koji su već počeli trgati mrtvog konja, bio sam još napola pri svijesti. Moga oca nitko više nije mogao pronaći. Činilo se kao da je nestao s ovoga svijeta. Da, možda sam stvarno baš ja svoju majku učinio udovicom.

Tek je sada shvatila kakav je on bio čovjek i što znači živjeti i odrasti u ovoj zemlji.

— Sada znaš zašto me Indijanci zovu Widowmaker — reče on nakon kratke stranke. — Nitko ne može svoje ime sam izabrati, zar ne?

— Ne — odgovori ona i približi mu se. — Vjerojatno mnogo sličiš na svog oca — šaputala je na njegovim grudima. — Vjerujem da si ti sol ove zemlje, Clinte Lanelorde. Ja, doduše, nisam bila za vrijeme snježne oluje u konjskom truhu, ali su me Indijanci zarobili kao tao- ca. Ti si izbavio mene kao što je tebe tvoj otac uvijek izbavljao iz nevolja. Volim te, Clinte.

Nekoliko su dana jahali bez osobi- te žurbe. Georgija nije pitala kamo je vodi. Bilo joj je svejedno, jer je uživala u ovim danima i noćima bezbrižnog života u prirodi.

Nije ju suviše smetalo ni to što se nije mogla dovoljno njegovati, jer su joj nedostajale najosnovnije stvari. Nije imala čak ni četke za kosu, a imali su samo vodu iz potoka ili malih jezera na koja su ponekad nailazili.

Njen nekoć najmoderniji i elegantni kostim sve se više raspadao. Čak i njeno donje rublje bilo je već prilično pocijepano. Uskoro će ostati naga na sedlu.

Noći su već postajale osjetno hladnije. Pokrivači i vatra jedva su ih mogli ugrijati. Sve se češće noću privijala uz Clinta.

Tih dana nisu nikoga susreli. Samo jednom su ugledali u daljini putujuće indijansko selo koje je sa sobom na kolima vuklo svu svoju imovinu. Oko njih su ratnici jahali na brzim konjima i štitili žene i djecu. Kretali su se prema zimskim prebivalištima. Bilo ih je na stotine.

— Odlaze u planine Sweewater koje će ih štititi preko zime. To je selo poglavice Tupi Nož, selo Čejena — objasnio joj je.

Bila je iznenađena što je na tako veliku daljinu bila takva vidljivost, ali ništa nije rekla.

Još istoga dana naišli su na kolu- nu kola koja je očigledno došla od- nekle s divljih brežuljaka i zatim ponovo nestala. Clint Lanelord zadovoljno se smješkao.

— Još ću te danas obradovati, zelenooka — obeća joj. — Ova kolona su mali putujući trgovci, a sastoje se od triju kola. Pripadaju Portugee Phillipu, trgovcu koji je nekada bio pomoćnik moga oca, a poslije se osamostalio. Ako nije svu robu prodao i zamijenio, uskoro ćemo biti bolje opremljeni.

— Želim komadić sapuna, četku za kosu i hlače — odmah se javi Georgija. — Osim toga...

Još je mnogo toga nabrojila, a zatim zastala i prestrašeno se trgla.

— Da, ali možemo li mi sve to platiti? — upita. — Na ovom se svijetu ništa ne poklanja, zar ne?

On se i dalje samo smješкао.

— Od Portugeea Phillipa dobit ćemo sve bez novaca. A osim toga imam i ja još nešto malo. Danas ću ti, djevojko, dati prve svadbene poklone.

Ona ga začuđeno pogleda.

— Zar je to možda bila ženidbena ponuda, Clinte Lanelorde?

— Ta zar mi nismo već vjenčani?

— Dakle, ipak ženidbena ponuda — ustanovi ona stručno.

— Da, želiš li se zaista udati za mene, Georgija? — ozbiljno je upita.

— Želim — odgovori ona jednostavno. — Za tebe bih čak išla bosonoga moliti. Želiš li još nešto više znati?

Dugo ju je promatrao bez riječi. I tek mu je tada postalo jasno koliko ga zapravo voli.

— Da, mi ćemo se zaista vjenčati — promrlja. — Skinut ću ti zvijezde s neba.

— Nemoj mi ništa obećavati — odgovori ona. — Imam tebe i to mi je dovoljno. Samo komadić sapuna, četku za kosu i...

Ponovo počne nabrajati sve što im je bilo nužno potrebno.

Najednom shvati besmislenost svojih riječi i oboje se glasno nasmiju. Bili su sretni. Ovaj im se svijet nije više činio tako neprijateljskim i zlim kao do sada.

Slijedili su kolonu koja ih je uskoro dovela do logora Portugeea Phillipa.

VI

Portugee Phillip i njegovi pomoćnici primili su ih kao da su došli u neku veliku porodicu. S dvojicom pomoćnika bile su i njihove indijanske žene. Portugee Phillip bio je mješanac, visok, snažan muškarac, vrlo omiljen kod Indijanaca, jer ih nikada nije prevario i uvijek je s njima pošteno trgovao. Portugee Phillip vrlo je često bio posrednik između njih i bijelaca.

— Dobro nam došao, moj mladiću! Dobro došla, zelenooka!

Tim ih je riječima pozdravio i zagrlio Clintu. Promatrao je Georgiju i zadovoljno kimnuo glavom:

— Već smo o vama čuli — objasni. — Tvoju djevojku posvuda nazivaju zelenookom, a čuo sam i što si ti učinio — reče i okrene se zatim

prema Georgiji. — Ja sam mu gotovo kao stric — doda i pokaže na Clintu. — Mogu i tebi biti stric ili čak više od toga, ako to želiš.

Ona kimne i čvrsto ga pogleda u oči. Taj joj se čovjek na prvi pogled svidio. Njen instinkt nije joj uputio nikakav znak za opreznost, a znala je da se u svoj instinkt može pouzdati. Može ovom Portugeeu Phillipu vjerovati.

— On se zaista želi oženiti sa mnom — reče ona. — A tada ćeš i meni postati pravi stric.

On je zatim uhvati svojim snažnim rukama. Podigne je i poljubi u oba obraza. Kad ju je ponovo spustio na zemlju, uozbilji se. Pogleda Clintu Lanelorda.

— Rat je započeo — promuklo reče. — Ja sam vjerojatno posljednji trgovac koji je ostao na životu i koji će se vratiti u tvrđavu Laramie. Dobro sam trgovao i mogu više od godinu dana biti zadovoljan. No za mene neće postojati slijedeća godina za trgovinu, jer tada bi rekli da Indijance opskrbljujem oružjem i municijom. Oni plaćaju u zlatu. A bit će dovoljno drugih trgovaca koji će im za zlato prodati sve što zažele. Ja to ne mogu.

Ponovo načini stanku. Promatrao je Clintu i Georgiju.

— Onaj poručnik dobrovoljačkog odreda vjerojatno je najveći pas kojega je vojska ikad unajmila. Prije nekoliko dana upao je u klopku Moonkilleru, ali se ipak nekako izvukao s nekoliko svojih konjanika. Bilo je i pucnjave. Kladim se da će svakako pokušati uhvatiti Moonkillera.

Clint Lanelord to potvrdi.

— Sigurno da to stalno i pokušava. Želi pronaći zlatnu žilu i vjeru-

je da će im Moonkiller ili Cloudhorse otkriti točan položaj nalazišta. Onaj će debeli poručnik svašta izmisliti. Ali mene se to ne tiče, otići ću s Georgijom daleko, što je moguće dalje od vojske. Oni bi me nakon rata objesili, to znaš. Hoćeš li nas opskrbiti svim što nam je potrebno?

— Dat ću vam gotovo sve što mogu dati — nasmije se i pogleda Georgiju. — Da li ga ti zaista voliš ili je to samo ih zahvalnosti?

Bilo je to oštro, gotovo bezobzirno pitanje. Ali je ona ostala sasvim mirna, sigurna u svoje osjećaje.

— Volim ga više no svoj vlastiti život — mirno odgovori.

Portugee Philip se zadovoljno smješкао.

— Ako ga izgubiš — reče zatim — dođi k meni u Laramie. Ja sam bogat čovjek i nemam nasljednika. Ako ti ga otmu i ubiju, dođi k meni kao kćerka. Razumiješ li?

Ona kimne i ništa ne reče jer ju je nešto gušilo u grlu. Znala je da Clint može vrlo lako izgubiti u ovom divljem ratu između bijelaca i Indijanaca. Nisu svi Indijanci znali da je on odmetnik i da bi ga bijelci ubili ako ga uhvate. Nisu ni mogli znati da je on oslobodio Moonkillerova brata da bi spasio bijelu ženu. Jer u ovoj je zemlji bilo jahača raznih boja kože koji su bili u stalnom lovu poput čopora vukova koji nisu pripadali ni jednom plemenu, jer su i sami bili prognanici.

Odjednom je sve to shvatila kad je pogledala u oči Portugeea Phillipa.

Slijedećeg dana, kad su se ponovo zaputili dalje, bijahu dobro opremljeni. Iza sebe su vukli dva teretna konja natovarena stvarima

koje će im olakšati boravak u divljini.

Georgija je bila obučena u odijelo od kože koje su izradile marljive ruke Indijanki. To odijelo bijaše poseban dar za nju od Portugeea Phillipa.

Nisu više jahali prema zapadu nego skrenuše malo sjevernije prema Big Hornu, koji je bio prilično udaljen od Powder Rivera. Veliki Cloud Peak bio je putokaz po kome su se ravnali. Vrijeme se promijenilo.

Lijepo indijansko ljeto je prošlo. Sa sjeverozapada puhao je hladan vjetar i pomalo je ponekad kišilo. Zima se iz dana u dan sve više približavala.

Naokolo je padalo šareno lišće. Bivoli su otišli daleko na jug, vjerojatno u preriju do Arkansasa i Cimarrona.

Kad su toga dana pripremili logor i pojeli večeru, Clint Lanelord obrati se Georgiji:

— Znaš li da nam je potrebna prilična svota novaca? Ako oдавде pođemo preko Montane ili prema Oregonu, tamo nam nitko neće ništa pokloniti. Sve ćemo morati platiti, a u jesen bit će teško dobiti neki dobro plaćeni posao. Zbog toga morat ćemo prezimiti u brdima i loviti krznaše. U to se dobro razumijem. Ako budemo imali malo sreće, u proljeće ćemo mnogo lakše nešto započeti. Jesi li s time sporazumna?

Ona ga pogleda i potvrdi.

— Dobro, sve što ti kažeš to valja. Ali on odmahne glavom.

— Ne govori tako, Georgija. Ja sam u svome životu mnogo toga loše učinio. Želim da mi uvijek kažeš svoje mišljenje kao pravi drug. I sada. Za tebe će do kraja proljeća biti proketo teško. Bjesnjet će

snježna oluja, snijeg će nas zamesti poput grobnog humka i neprestano ćemo slušati zavijanje vukova. Živjet ćemo u jednoj maloj kolibi, i ako se ne budemo zaista voljeli, možda ćemo se u proljeće čak mrziti.

Shvatila je da joj želi reći sve što je očekuje. Ako bi u proljeće zaista imali tri tisuće dolara, to bi za nju bili zaista zarađeni dolari.

Ali su postojala tri razloga da to učini. Ona ga je voljela, bio je za nju najpravedniji čovjek na cijelom svijetu na kojega se žena može osloniti, a odgovarala joj je i njegova narav. Kad bi ga pogledala, osjetila bi sve što joj je govorio i zato je znala da ga voli.

On ih oboje želi povesti u bolji život. Ovo posljednje ne dobija se na dar. To se ne može dobiti tako lako kao uz kartaški stol. Vjerojatno se za to mora platiti veća cijena.

— Mi ćemo uspjeti, Clinte. Ali kaži mi, zar ćemo morati sagraditi kolibu još prije početka zime?

On odmahne glavom.

— Ne, znam jednu lijepu kolibu u brdima Big Horna. Jedan stari prijatelj moga oca tamo je lovio svih tih godina. Sada je suviše star za lov. Ovoga proljeća odselio se u Missouri k udatoj kćerki. Rekao mi je da mogu njegovu kolibu koristiti preko zime. Leži sakrivena, jer Charly Skinner je oprezan momak. Sigurno je još slobodna. A ako nije, to ćemo već urediti jer Charly Skinner ju je meni prepustio. Rekao je da će uskoro izbiti veliki rat između Indijanaca i bijelaca, a momci poput mene moraju se sakriti, ako bismo ostali u zemlji, jer smo svi mi bili suviše veliki prijatelji Indijanaca, tako da nam je sada teško

opredijeliti se. On, da je on znao da će jednom postati odmetnik!

Počelo je kišiti, ali oni su imali šator, sada bijahu zaista »bogati«. Na dvama teretnim konjima moglo se mnogo toga ponijeti. Uskoro zatim povukli su se u šator.

Vatra bijaše ugašena.

U šatoru ispod pokrivača bijaše toplo u njegovu naručju.

Potom su polagano dalje jahali i cio im je tjedan trebao da stignu do kolibe. Put u brda Big Horna, zapadno od Powder Rivera, bio je unatoč svim naporima predivan, iako vrijeme nije bilo baš najpogodnije.

Šareno je lišće ležalo posvuda naokolo. Neprestano su se izmjenjivali brežuljci, potoci i kanjoni, ponekad strmiji, ponekad blaži. Bila je to prekrasna, divlja, golema zemlja.

— Indijanci su južnije — reče Clint — ali možda su posljednji puta tako daleko na jugu u području Sweetwatera, bazena Green Rivera, a u zaklonu Wind Rivera i gorja Sweetvatera koji ih štite od snježne oluje.

Na njegovo objašnjenje ona kimne. Proteklih je dana i noći mnogo toga naučila o ovoj zemlji i Indijancima. Ova će zima možda biti posljednja za lovce na krznaše u toj zemlji.

Posljednja dva dana Clint je brisao njihove tragove koliko je god to bilo moguće. Često su mijenjali pravac po kamenitom tlu. I danas bijahu dugo u sedlima.

Kad su napokon na kraju dana s jedne brdovite zaravni ugledali skrivenu dolinu, Georgija nije otkrila kamenu kolibu koja je bila usko pripijena uz obronak stijene.

Ovu je kolibu sazio iskusan čovjek. No sada više ne bijaše nena-
stanjena. U koralu iza gustog
grmlja bijahu privezana dva konja,
a iza malog prozora kolibe, koji je
više sličio na puškarnicu, virila je
cijev puške.

Georgija je to tek sada zamijeti-
la, ali je shvatila da je Clint to već
davno prije opazio, jer je viknuo:

— Hej, prijatelju, možeš izići!

Vrata se kolibe otvore, ali cijev
je i dalje ostala iza prozora. Čovjek
koji se pojavio na otvorenim vrati-
ma držao je uz bok pušku i povi-
kao:

— Hej, Widowmakeru, u kolibi je
i Shanghai Pete! On uvijek gađa
točno u glavu i pogodi. Ako poku-
šaš mene napasti, znaj što te čeka.

— Sigurno, Sheybogane, sigurno,
prijatelju dragi — suho mu odgo-
vori Clint. — Razumio sam. Ti si se
razvikao da bi se sve dobro čulo.
Zašto tako neprijazna dobrodošlica?
U neku ruku Pete i ti moji ste gosti
u ovoj finoj kolibi, zar ne?

Clint je to izrekao, ali je Sheybo-
gan ostao nepomičan i činilo se kao
da se nečemu čudi. Zatim se počeo
glasno smijati. Od smijeha treslo
mu se cijelo otporno, mršavo, jako
tijelo naviklo na nevolje života u toj
zemlji. Sheybogan je bio opasan
poput vuka kojega namjeravaju ist-
jerati iz njegova brloga čas prije
izbijanja snježnih oluja.

— Tvoji gosti u tvojoj kolibi, ha-
haha! — smijao se iz svega glasa. —
Čovječe — reče zatim surovo — čov-
ječe, ta to je koliba starog Charlesa
Skinnera koji ne želi više loviti.
Koliba je bila slobodna. Mi smo do-
šli prvi i nastanili se. To je oduvi-
jek bilo tako, prijatelju moj, zar
ne? Tko prvi konju, konj je njegov.

— Da, ako ga ne zbaci sa sedla,
Sheybogane, dragi moj. Bolje da
što prije nestanete i potražite neko
drugo skrovište za zimu! Ili želite
svakako sa mnom započeti kavgu?

Lanelordov glas bijaše hladan i
nemilosrdan. Georgija bijaše izne-
nađena njegovom reakcijom, ali je
shvatila da Clint nije uopće prestra-
šen iako mu je cijelo vrijeme puška
iz kolibe uperena u glavu, a i Shey-
bogan je u njega uperio svoju puš-
ku.

Sheybogan se lagano trgne. I nje-
gov je glas bio ljutit:

— No, dobro, tada ćemo to rašči-
stiti. Pete će ti prosvirati glavu čim
se pomakneš u sedlu. A tvoja će
draga doći ovamo k meni. Nju
ćemo zadržati. Izgleda baš onako
kako zamišljam ženu s kojom bih
proveo zimu u kolibi. No, priđi već
jednom, lutkice! Silazi s konja i
dođi ovamo! Ovom Widowmakeru
više ionako nećeš biti potrebna.
Njemu neće više nikada biti potreb-
na žena. Dakle, dođi već jednom!

Sheyboganov je glas, pun otrova,
gotovo drhtao od ljutnje. Bez sum-
nje, bio je to opaki momak i tko
zna kako će to uopće završiti. Geor-
gija je već odavno shvatila da se
ova dva muškarca poznaju, da su
neprijatelji i da se ne trpe, da se
podnose kao vuk i puma.

A sada će taj Sheybogan prije
neizbježne borbe doživjeti i poseb-
nu pobjedu. On će Clintu Lanelor-
du oduzeti ženu. On se čvrsto pouz-
daje u pušku. A to će se baš tako i
zbiti, jer udaljenost nije velika.
Čak loš strijelac lako bi mogao po-
goditi Clintu.

— Georgija, približi mu se u veli-
kom luku — promrmlja kroz zube
Clint. — Uzdaš se u mene. Onaj

tamo lažljivac neće ništa učiniti. Nećeš morati s njime prezimiti.

U prvi čas nije se usudila u to povjerovati i mislila je da se vara, ali se zatim ubrzo uvjerila u suprotno. Clintov glas bio je miran, kao da je siguran u svoj pothvat i kao da ona ne mora biti ni najmanje zabrinuta. Strah koji ju je obuzeo najednom počne pomalo slabiti.

Ona kimne, još jednom pogleda Clintu i ugleda u njegovim očima opasnu iskru. Shvati da on već u neku ruku vreba i da je spreman na skok.

Poslušaj ga, jer joj je postalo jasno da će mu time pomoći. Čim se udaljila od Clintu, Sheybogan se samosvjesno nasmije:

— Srce, bit će ti dobro s nama. Mi ćemo te maziti, srce! Ah, ti ćeš cio život misliti na divno vrijeme provedeno s nama...

Dalje više nije stigao ništa reći. Poluglasno opsuje, zatim otkoči pušku s boka. Ali djelić sekunde prije zapucao je kolt Clintu Lanelorda. Uspio je izvući kolt, iskoristio je priliku kada je Sheybogan zadivljeno promatrao Georgiju, jer se ova trudila da joj kretnje tijela budu što privlačnije. Clint Lanelord je tri puta zapucao.

Sva tri metka pogodila su cilj. Čovjek je pao preko vrata natrag u unutrašnjost kolibe. Pucao je ležeći na zemlji, iako teško pogođen, kroz krov kolibe.

Zatim sve utihnu.

Georgija potrči sa strane u kolibu i uhvati puščanu cijev koja je virila s prozora. Lagano prihvati pušku koja je prijeteći ležala na prozoru i ustanovi da je to bila samo varka u koju se Sheybogan toliko pouzdao.

Georgija olakšano krikne. Da, bijaše to pobjednički poklik. Nije vjerovala da bi ikada mogla ispustiti takav krik. Jer krv je bila prolijevana i jedan čovjek bijaše ubijen. Bila je u opasnosti iz koje je bila spašena brutalnom silom bez milosti, što im je omogućilo da prežive.

Pogleda prema Clintu Lanelordu koji je sjahao i brzo se približavao kolibi držeći kolt koji mu se još pušio u ruci. Brzo je nestao u kući preskočivši preko nepomičnog Sheyboganovog tijela. Georgija je vani čekala. Još je bila uplašena, ali zatim začuje Clintov glas:

— Uzmi konje i dovedi ih do korala.

Bio je sam u kolibi.

— Iznijet ću ga. Idi i pobrini se za konje, ali budi i dalje oprezna!

Ona odmah poslušaj. Shvatila je da on želi prije svega odvesti konje u zaklon i poštediti je od pogleda na mrtvoga Sheybogana.

VII

Poslije, tokom noći, uzeo ju je u naručaj.

— Žao mi je, Georgija — promrmlja — da si baš prilikom našeg dolaska morala ovo doživjeti. Ali to je ponekad u ovoj zemlji tako. Moraš se neumoljivo boriti za život. Georgija, jesi li možda već požalila?

— Nisam, Clintu! Od dana kada sam morala poći s onim Babom Baseterom i poslije kada su me zarobili Indijanci, samo sam u tebe vjerovala. Već odavno znam što se sve u ovoj zemlji može dogoditi. Ne, ni-

sam požalila i nije me strah. Clinte, bit ću ti dobra, u to se možeš okladiti.

Zahvalno je poljubi u oči i obraz.

— Sheybogan je bio rđav momak i uvijek je imao loše prijatelje. On i Shanghai Pete poznati su po tome što bi u proljeće napadali lovce i oduzimali im cio zimski lov. Preko zime negdje bi se sakrivali, a u proljeće, kad bi se lovci s krznima zaputili u Laramie, vrebali su na njih na putovima i pljačkali ih. On je zaista bio ovdje s tim Shanghaijem Peteom, a taj će Pete još doći ovamo.

Georgija se prestraši, shvatila je da će se uskoro sve to ponoviti.

— Ti misliš — počne ona — da će...

Ali dalje nije mogla više izreći. On potvrdi.

— Da, u kolibi su bila dva muškarca, a bilo je i više konja. Jedan je od njih vjerojatno nekamo odjakaao da donese hrane, jer ono što se nalazilo u kući nije bilo dovoljno ni za jednoga do proljeća. Možda taj Shanghai Pete proučava putove do obližnjih dolina da bi ustanovio kamo su se sve lovci zaputili da okušaju sreću, kako bi ih u proljeće mogli lakše opljačkati. Jer zimi se oni neće pojavljivati, zato da ih ne bi otkrili tragovi u snijegu. On će svakako doći, Georgija, želio bih da budeš toga svjesna. Sada se ne moraš ničega bojati, ja ću sam s njim svršiti.

Posljednje je riječi izgovorio takvom odlučnošću da su joj tijelom prošli trnci, ali je duboko u sebi osjećala njegovu snagu i neustrašivost.

Ponovo je bila svjesna toga da ovaj čovjek s kojim će živjeti u toj divljini voli i da je spreman svako-ga ubiti da bi je zaštitio.

Tamo gdje vladaju red, zakon, sigurnost i mir, on bi bio otpadnik ljudske zajednice. Ali ovdje u divljini sve bijaše drugačije. Ovdje su vladali drugačiji zakoni. Osjećala je koliko mu je bilo potrebno snage da bi sve te poteškoće savladao.

Ove je noći bila s njim naročito nježna, željela je da osjeti kako je on za nju najbolji čovjek na svijetu. Tokom noći zaboravila je da on ima na rukama tuđe krvi. Prema jutru on je duboko i čvrsto spavao i osluškivala je njegovo disanje. Napolju je mjesečeva svjetlost obasjavala dolinu. Kojoti su zavijali. Jedan je vuk zvaao svoj čopor jer je očito naišao na neki plijen. Sove su se glasno dozivale.

Georgija je razmišljala što će se dogoditi kada se pojavi Shanghai Pete. Ali ipak nije bila suviše uznemirena jer je znala da će je Clint zaštititi. Bila je u to sigurna.

Slijedećeg su jutra uređivali kolibu. Najprije su sve ispraznili i temeljito počistili, a zatim ponovo namjestili. Koliba se sastojala od jedne velike prostorije s udubljenjem za kuhanje. Postojala je još jedna manja prostorija koja je služila, za spremište zamki i najraznovrsnijih predmeta koji su bili potrebni za lov.

— Ovi mamci za dabrove ponekad strašno smrde — objasni joj Clint.

Ona upita:

— A kako se love dabrovi?

— Prvo se postavi zamka ispod mamca koji se objesi na granu iznad neke vode. Kad se znatiželjni

dabar pokuša približiti mamcu koji za njega zamamno miriše, pomiriše ga i padne u zamku. I on je moj.

— Ali to je okrutno — reče ona.

On potvrdi i čvrsto joj se zagleda u oči.

— A što na ovome svijetu nije okrutno? Kako je bilo u igračnicama kada bi neki ludak stavio na stol svoj posljednji teško zarađeni novac, na jednu kartu ili na jedan broj? Zar ste imali s njime samilosti kad je sve izgubio?

On se ugrize za usnicu i odmahne glavom

— Nismo, vjerojatno nema nikada milosti za one koji izgube. Nema milosti ni za čovjeka ni za dabra. Tako je to. Clinte, da, mislim da imaš pravo. Kad netko misli poput nas, ne može očekivati ničiju samilost kad sav svoj ulog stavi na nešto da bi dobio i zatim sve izgubi.

— Tako je — potvrdi Clint i u njegovu se glasu ponovo osjeti ona tvrdoća koju je već nekoliko puta zamijetila.

On pokaže s terase u dolinu koja se ispod njih prostirala.

— Tamo uz Creek ima na stotine brloga dabrova. Odavde ih možeš gotovo vidjeti. Ono jezero tamo nije pravo jezero, nastalo je od dabrovih bedema. I tako se voda sve više širila, sve do drvoreda. Jer dabrovima je drvo potrebno za njihove nasispe i utvrde, a kora im služi kao hrana za zimu. Stave ju u utvrde, razumiješ li...

Tog dana još joj je mnogo toga objasnio o dabrovima i ostalim krznašima. Zatim joj pokaže orla koji je sletio iz zraka poput strijele kriješteći pri tom i gotovo dodirujući svojim velikim krilima zemlju.

A kad se golema ptica ponovo podigla, oboje su ugledali kako mu se u kljunu klati velika zmija. Nosio ju je visoko, vrlo visoko, zatim je mirno stao lebdjeti u zraku, vjerojatno je ispitivao odakle puše vjetar i najednom je zmiju ispustio.

Pala je nekih pedesetak koraka daleko od njih na stjenovitu stranu terase. Orao je dobro proračunao jačinu vjetra, kako bi postigao da zmija padne na stijenu, da bude ošamućena i da se više ne može braniti kad se on ponovo spusti da je pojede.

Clint reče:

— To je čegrtuša. Ima najmanje deset do dvanaest prstenova na repu. Dugačka je oko tri i pol metra. Da li će posustati...

Zatim zašuti.

Orao se ponovo spustio i pogledao prema ljudima, ali se očito nije zbog njihove blizine osjećao ugroženim. Ništa nije znao o vatrenom oružju.

Zmija je još beživotno ležala, očito omamljena od pada, nesposobna da se sklopča i spremi na obranu.

— To je najveća čegrtuša koju sam ikada vidio — mrmljao je Clint pokraj Georgije koja je sve to promatrala kao prikovana.

Kad je orao približio svoj oštri kljun njenoj glavi, zmija se u posljednjem djeliću sekunde pomakla. Divljim trzajima obavila se oko njega, pokušavajući doseći nezaštićene dijelove njegova vrata da bi u nj zabola svoje otrovne zube.

Započela je nemilosrdna borba. Orao se očajnički borio, trzao, grizao, lupao i lamatao krilima.

Georgija i Clint, koji su već odavno skočili na noge, uzbuđeno su promatrali borbu. Clint, koji je stalno

nosio uza se pušku, napokon je prisloni uz obraz. Opali brzo poput munje. Georgija nije nikada mogla pomisliti da bi mogao pogoditi iz takve daljine. Méta iz teške puške gotovo raznese zmiji glavu. Bila je mrtva iako joj se tijelo još micalo i trzalo.

Orao se odmakne u stranu. Činilo se kao da je opijen i ošamućen, kao da je izgubio ravnotežu. Zatim se podigne, vine u visine i oko njih dvoje napravi krug. Da, gledao je dolje prema njima i motrio ih. Činilo se kao da želi točno zapamtiti njihov izgled. Zatim ispusti krik. Vjetar ga ponese dalje, očito je bio ošamućen i jadan.

Georgija pogleda Clintu koji je bio malo zbunjen. Ponovo je napunio pušku i osvrnuo se naokolo, vrebajući daleko preko doline, posvuda gdje je bio moguć prilaz ljudskoj nozi.

— Ovaj hitac — promrmlja on — čuo se miljama daleko u dolini. Nadam se da ga nije čuo onaj Shanghai Pete. Jer on točno poznaje zvuk puške svoga prijatelja. On zna da to nije bila njegova puška. Ali ja sam naprosto morao pucati.

— Znam — reče Georgija. — Nisi mogao podnijeti da ponosni orao bude ubijen zmijskim otrovom. To se nikako nije smjelo dogoditi.

On je pogleda i potvrdi.

— Da, baš tako je bilo, a možda je to bilo i pogrešno. Jednom možda može i gmaz ubiti ponosnog orla. Možda je to pravo prirode koja sama stvara svoje zakone. Da, možda sam htio izmijeniti ili zadržati nešto što bi se inače samo po sebi uredilo. Ali nisam mogao drugačije postupiti. Morao sam orlu pružiti priliku.

— Vjerojatno zato što više sličiš na njega no na zmiju s obzirom na slobodu i ponos i...

Nije znala nastaviti jer nije više mogla pronaći pogodne riječi. Zatim samo jednostavno reče:

— Kralj zraka bliži ti je od gmaza na zemlji s otrovnim zubima. Da, ti si morao tako postupiti i baš zato te volim.

On odloži pušku i uzme je u naručaj.

Nisu zamijetili da ih s druge strane doline — gotovo četiri milje daleko — promatra Shanghai Pete. Jer pucanj se nadaleko čuo. Shanghai Pete upravo se zaputio iz jednog kanjona i htio je koso presjeći dolinu. Ali kad je začuo pucanj, skrenuo je konja u zaklon drveća. Zbog toga ga Clint Lanelord i nije mogao opaziti. Na drugoj strani doline sjene drveća bijahu guste.

Bilo je već kasno poslije podne i Clint Lanelord više nije mogao izdržati na terasi iznad doline.

— Odjahat ću malo do Creeka i pogledati mjesta gdje ću poslije postaviti naše prve zamke — nastavi. — Ne moraš se ovdje plašiti ako budeš ostala sama. Morat ćeš se priviknuti na to da ponekad i na dulje vremena ostaneš sama. Jer zamke za lisice i ostale skupocjene krznaše morat ćemo postavljati duboko u neprohodnim kanjonima. Kad se vratim, skuhaj mi dobru večeru, jer do večere svakako ću se vratiti.

Poljubi je, osedla konja i odjaše.

Ona bez riječi hrabro potvrdi glavom. Dugo je gledala za njim. Vidjela je kako jaše duž Creeka, a uskoro zatim izgubio se u šumi. Samo se jednom osvrnuo prema njoj i mahnuo joj, kao da je točno znao da ga ona pogledom prati.

Sada je, dakle, ostala sama i za trenutak je osjetila strah pri pomisli da se možda jednog dana on više neće vratiti u malenu kamenu kolibu. Tada bi ostala sama usred divljine ovdje u dolini dabrova, a vjerojatno bi se osjećala kao njegova udovica.

Indijanci su ga nazvali Widowmaker. Taj je nadimak dobio jer je već kao maleni dječak bio nestašan i neustrašiv i otac ga je morao stalno izbjavljati iz opasnosti. Opasnosti su ostale, ali se morao sam izbjavljati. Da, ako on strada, osjećat će se kao njegova udovica.

Zatim potisne sve te zloslutne misli i ponovo se prihvati posla. Bilo je još mnogo posla do zime.

Zabrtvila je pukotine na vratima, da poslije ne bi kroz njih puhao hladan vjetar. Neprestano je pri tom mislila na Clintu. Ponekad je osluškivala i pogledom pomno pretraživala okolinu. Već je odavno naučila kako se bliža i daljnja okolica pretražuje i na koji se način može ustanoviti najneznatnija promjena ili kretnja. No sve je teže bilo nadzirati okolicu jer su sjene u dolini postale sve tamnije.

Shanghai Pete je bio čovjek koji ne samo da se dobro snalazio već je i točno znao kakav se pogled pruža s terase i što se sve može odande vidjeti. Oprezno se približavao i prilazio kolibi zaobilaznim putovima. Koristio je šumu kao zaklon, držao se stabala, išao uz stijene i nije se žurio.

Vidio je da je muškarac otišao i nestao daleko dolje u dolini, a dobro je znao da lovac uvijek ima razloga da nekamo ode u razno doba dana — na primjer zbog neke naročite divljači koja se samo ponekad

pojavljuje ili da pogleda u neku od zamki.

Ne, nije se ni najmanje brinuo za brige ovoga čovjeka koji je odjahao, nestao u dolini i ostavio ženu samu.

Shanghaija Petea sve je više zaoкупljala pomisao na ženu. A da je bila mlada i vrlo privlačna, to je mogao ustanoviti i na tako veliku daljinu.

Sve se više približavao kolibi. Sličio je na vuka koji vreba bespomoćnu ovцу. Ali tako je uvijek u toj zemlji. Opasnost vreba posvuda, dolazi bešumno i nevidljivo, najednom izroni.

Već se spuštao sumrak kad je Georgija napokon odlučila da priredi večeru za Clintu. Jučer je već napola skuhala grah. Sada je izlila vodu i nalila svježe s izvora. Pristavila je grah na štednjak. Znala je da se grah kuha oko dva sata, a za to je vrijeme priredila sve ostalo. Nasjekla je meso i pristavila ga uz grah.

Još jednom iziđe. Ugasila je prije toga svjetiljku, da se ne bi vidjela unutrašnjost kolibe kad otvori vrata. I to ju je Clint naučio.

Najprije su joj se oči morale priviknuti na tamu, jer je gotovo već zanoćalo. Zatim ugleda muškarca koji je stajao uz konja. Odmah joj je bilo jasno da je to vjerojatno Shanghai Pete, prijatelj onoga Sheybogana kojega je Clint ubio.

— Zdravo, Pete — reče ona naoko mirno iako joj se želudac stisnuo od straha.

Jedva je došla do daha. Unatoč svemu glas joj je bio miran i prirodan. Na trenutak se sama sebi čudila kako se mogla svladati. To joj je dalo snagu i sigurnost. Ona je u toj

zemlji već mnogo toga naučila od Clintu. A osim toga, prije je bila pustolovka, kockar, iako u sasvim drugoj sredini. Vjerovala je da će se bar neko vrijeme moći obraniti od tog Sanghaija Petea.

On iznenađeno ispusti neki čudan glas. Njene su ga riječi očito zatekle, a po njenom se pozdravu mogla zaključiti da ga poznaje i da je očekivala njegov dolazak.

— Večera će biti gotova za dva sata — reče Georgija. — Do tada će se vratiti Jack i Sheybogan.

— Aha! — ponovo je bio iznenađen.

Time je rekao mnogo više no što bi se u normalnim prilikama očekivalo. Taj »aha« otkrio je njegovu primitivnost koja još više prestraši Georgiju. Pošto se sabrala, začuje ponovo njegov glas.

— A kamo su otišli? Zar su zajedno izašli?

Njegovo je drugo pitanje bilo zamka. On, doduše, bijaše primitivan, ali lukav poput vuka.

Ona odgovori:

— Ne, Sheybogan je otišao još u zoru. Htio je ubiti jednoga vuka koji nije više sam lovio, nego je pljačkao naše zamke. Sheybogan je rekao da će mu biti zadovoljstvo ubiti jednoga prokletog vuka. Čuli smo ovdje na terasi hitac i zatim je i Jack otišao da vidi što je Sheybogan učinio s vukom.

Pete je i dalje nepomično stajao uz konja. Noć se sve više spuštala. Georgija gotovo više nije mogla vidjeti ni čovjeka ni konja, već samo sjene. Ipak je osjećala dah opasnosti koji je dopirao do nje od toga čovjeka. Tek nakon nekog vremena **Pete zapita:**

— Jack? Tko je to? Kakav je taj Jack? A tko si ti, srce?

Kad je izgovorio posljednju riječ, njegov je glas zvučao požudno. To je mogla točno osjetiti u njegovu glasu. Taj momak očito grozničavo razmišlja.

— Jack je moj muž — odgovori ona. — Jack Henderson. Znali smo za kolibu Charlyja Skinnera i znali smo da će biti slobodna. Ali Sheybogan i ti već ste stigli prije nas. Sa Sheyboganom smo se dogovorili da ćemo ostati svi zajedno, ako ti budeš s time sporazuman.

Kad je to Pete čuo; isprva nije mogao povjerovati. Zatim ponovo ispusti neki nerazgovijetni glas koji je odavao čuđenje.

— Oh, da — reče zatim — tri muškarca i jedna žena u kolibi cijele zime. Oh, da! Neće ti biti loše, srce, čak će ti biti vrlo lijepo! Razmazit ćemo te i stalno ćeš biti u devetom nebu. To ti obećajem! Kako se zoveš, srce?

Ovoga se puta nije trgla od njegovih riječi.

— Zovem se Georgija. A na Mississippiju i Missouriiju zvali su me »Fullhand Queen«. Jesi li već čuo za mene?

— Nisam. Nikad nisam bio tamo u igračnici, ni na velikim brodovima za zabavu. Ali sam čuo o njima, također i o ženama koje ljudima izvlače sav novac. Dakle, i ti si jedna od tih — reče i okrene se prema konju. — Moram se pobrinuti za njega, zatim ću doći. Ti ćeš me lijepo primiti, Georgija, zar ne? Jer sigurno se želiš i sama osvjedočiti kakav sam. Oha, kažem ti, bolji sam od bilo kojega drugog muškarca. **Možeš se već unaprijed veseliti!**

Odvede konja prema koralu i prođe pokraj nje. Kad se približio, promotrio ju je iz blizine. I ona njega. Imao je kose oči na lisičjem licu. Da li je bio napola Kinez to se u tami nije moglo vidjeti. Možda je samo tako izgledao.

Tek da nešto kaže, upita ga:

— Zašto se zapravo zoveš Shanghai Pete?

On se nasmije.

— Nisam ja žuti — naglo odgovori. — Čistokrvni sam bijelac, razumiješ li? Jednom su me u Friscu htjeli silom ukrcati na neki brod koji je plovio za Šangaj. U krčmi su mi stavili u rakiju neke kapljice, tako da sam se onesvijestio, a kad sam došao k sebi, bio sam već na palubi broda. Zatim sam čuo da će to putovanje trajati oko tri godine — u svakom slučaju tako dugo nisam bio spreman provesti na brodu. Na brodu se nalazilo mnogo bačava i podmetnuo sam požar. Brod se zapalio poput baklje. Spasili smo se čamcima i za dva smo dana stigli na obalu. Mnogi mornari posade bili su također prijevarom dovedeni na brod. Svi su me poslije slavili kao njihova spasioca. I tako me nazvaše Shanghai Pete. Jer i mene su prisilno doveli na brod, ali tada...

Smiješeći se, prođe konjem dalje. Zatim ga je čula kako kod koralu priča sam sa sobom:

— Mene neće nitko prevariti, mene ne! Ja sam Shanghai Pete, kojega su pokušali prevariti, a ja sam im svima pokazao! Mene nitko neće prevariti.

Još je mnogo toga brbljao, ali Georgija više nije na to obraćala pažnju. Stajala je mirno u mraku i razmišljala što da učini. Da pobjegne? Da jednostavno pobjegne i

negdje se sakrije dok se Clint ne vrati? Oh, zašto li je otišao? Zašto ju je ostavio samu?

Jednog je trenutka bila ljutita na njega. Ali zatim začuje sasvim blizu njegov glas.

— Sve je dobro, draga! Sada se više ne moraš plašiti, sada više ne. Pođi mirno natrag u kolibu i čekaj. Možeš upaliti svjetiljku i ostaviti otvorena vrata. Želim da terasa bude malo osvijetljena. Idi, draga, idi!

Znala je da će se boriti i ubiti Shanghaija Petea. Shvatila je da će to učiniti. Jer Shanghai Pete bi se s njime prije ili poslije borio zbog sumnje što se zbilo s njegovim prijateljem Sheyboganom.

Clint Lanelord mora sada ponovo pobijediti. Ali kako će to učiniti? To se pitala dok je ulazila u kolibu i palila svjetiljku. Ali na to pitanje lako je odgovoriti. Clint Lanelord nije bio zmija, već orao. Čak je orla oslobodio otrovnog ugriza zmiје, jer drugačije nije mogao i time je poremetio zakon prirode.

Dakle, ovog Shanghaiju Petea neće moći napasti kao zmiју. Morat će mu pristupiti licem u lice. Georgija je osjećala strah. Pošto je upalila svjetiljku, iz kuta uzme pušku i napuni je.

Ako Clint pogine, ona će ubiti Shanghaija Petea.

Pete se vratio s koralu psujući, kadli je ugledao široki snop svjetlosti koji je kroz otvorena vrata obasjavao terasu.

— Hej, srce, jesi li sasvim poludjela! Smjesta...

Ali više nije ništa izgovorio jer je u tom trenu ugledao Clintu. Obojica stajahu na granici snopa svjetlosti koja ih je dijelila poput nekog

malog potočića, a oni su se zaustavili na njegovim obalama.

Pete nije morao pitati je li taj čovjek koji mu stoji sučelice zaista Jack. To nije bilo potrebno jer je on poznavao Clintu Lanelorda isto onako kao što ga je i Sheybogan poznavao. U ovoj su se zemlji ljudi poput Lanelorda, Sheybogana i Petea poznavali, iako su pripadali dvjema vrstama ljudi.

Pete nije dugo oklijevao. Gorko se nasmješi i zatim reče:

— Dobro ste me prevarili, zaista dobro!

— Tako je — odgovori Clint. — Znao sam da nas promatraš. Vidio sam te tamo u kanjonu kako se mičeš, neposredno prije hica. Znao sam da ćeš doći da pogledaš ženu čim se ja udaljim. Ti su uvijek bio lud za ženama, naročito prije zime.

— Uvijek sam na vrijeme poneku pribavio — cerekao se Pete. — A i sada sam bio u potrazi za nekom. No, dobro, jesi li i Sheybogana poslao u pakao?

— Jesam.

— A taaako? Dobro, tamo ćemo se sva trojica ponovo sresti!

Izgovorio je to gotovo duhovito, ali je istog trenutka izvukao kolt, a to je činio nevjerojatno brzo, tje-ran svojim divljaštvom, željom da ubija i da tako pobjeđuje. Kolt se najednom pojavio u njegovoj velikoj šaci i zarigao vatru munjevitom praskom.

Ali već istog trenutka sijevnuo je i Lanelordov kolt. Vidio je kako se Pete lagano zanjihao i pokušao dalje pucati. Ali to mu, na njegovo zaprepaštenje, nije uspjelo. Više nije mogao u ruci držati kolt. Činilo mu se kao da su na nj obješeni utezi koji ga prisiljavaju da cijev

pada prema dolje. Nije imao više snage da potegne obarač. Ljutito opsuje i padne na koljena.

Lanelord se lagano približavao, terurajući kao da je pijan.

— Idi do đavola — jedva još izusti Shanghai Pete. — A moglo je biti tako lijepo da sam te pobijedio. To bi bila najljepša zima u posljednjih nekoliko godina. Vi ste kao vuk i vučica. Da, to ste vi! Ali bar me nisi ubio s leđa. Bio si pošten, zaista. Ipak, nosi se u pakao!

Njegovo mumljanje nije više bilo razumljivo. Zatim padne.

Lanelord se okrene.

U osvijetljenom kutu kolibe stajala je Georgija s puškom u ruci. Približi joj se.

— Lanelorde — reče ona — to nije bilo lijepo od vas da jednu ženu bez njena dopuštenja upotrijebite kao mamac za jednog vuka. Zar je to bilo plemenito?

— Bilo je to loše i bezobrazno — izusti i uzmakne.

Držao se za bok gdje ga je okrznuo metak koji ga je pekao poput žeravice.

— Ja sam prokleta hulja, draga. Oprosti mi ako možeš. Ali vjeruj mi da si se samo zato tako prirodno vladala jer nisi imala pojma da sam ja u blizini. Vuk bi osjetio mamac da si znala da sam sakriven. Ti bi se sasvim drugačije ponašala. On bi prozreo varku. U tom bi slučaju, sakrivajući se, ubio mene. Ne, tako je to moralo biti. Molim te shvati to.

Ona se već našla kraj njega i opazila da je ranjen.

— Oh, Clinte, meni je sada sve svedjedno. Glavno je da ti živiš i da ne ležiš na zemlji kao on. Uđi u ko-

libu! Pa ti si ranjen! Previt ću ti ranu.

— Odmah! — reče on. — Odmah, djevojko! Prvo morám ukloniti Petea. Staviti ću ga preko konja. Moram ga se otarasiti prije nego što ga nanjuše vukovi i kojoti. Moja rana nije nimalo opasna. Molim te, pođi natrag u kolibu.

Ona mu priđe sasvim blizu i zagleda mu se u oči. Oboje stajahu na rubu svjetlosti i dobro su mogli vidjeti jedno drugo. Ona ga najednom poljubi, a zatim se okrene i ode.

Tek unutra zaplače.

Kad se napokon vratio, bilo je već kasno. Bio je sasvim iscrpljen. Shvatila je da je njegova rana očito gora nego što je on to priznao. Legao je na ležaj, ali nije mogao suzdržati uzdah boli. Georgija mu pomogne da se skine. Donje rublje bilo mu je natopljeno krvlju. Rana je bila duboka i široka poput prsta.

— Moraš mi je prelitati rakijom, a zatim krpu natopiti rakijom i tek tada staviti zavoj. Takav je život ovdje. Sve ponekad ovisi o prilici koja zahtijeva brze odluke i hrabrost. Kada bi postojao neki poseban ispit kojim bi se potvrđivala zrelost za život u ovoj zemlji, ti bi ga sigurno s uspjehom položila. Pete mi je rekao, prije no što je umro, da smo mi vuk i vučica, a to je s njegove strane bilo laskanje u najboljem smislu. Jer vuk i vučica zajedno love, donose mlade na svijet i odgajaju ih da postanu jaki vukovi. Moraju biti lukavi, iskusni i složni. Da, mi ljudi moramo ovdje učiti od prirode. To je ovdje tako. Georgija, obranili smo se od dva zla momka. Oni su bili ubojice koji nam ne bi dali nikakvu priliku. Mi smo se borili i time dokazali da

smo dovoljno jaki za ovu zemlju i za ostru zimu koja nas očekuje.

Znala je da je zaista takav, jer to je ova zemlja od njega zahtijevala. U nekoj bi drugoj zemlji mogao biti sasvim drugačiji — strpljiviji, milosrdniji i neopasniji. On je muškarac koji se prilagodio uvjetima života.

— Volim te, Clinte, samo pazi da me ne načiniš udovicom.

VIII

Zima je došla brzo, već krajem studenog, ali oni su bili dobro opskrbljeni, imali su dovoljno drva za loženje, zalihu mesa, sakupili su mnogo jestivog korijenja koje se moglo skuhati kao varivo i pobrinuli su se za hranu konjima.

Već odavno je Clint postavio zamke dabrovima i lisicama. Ustrijelio je jednoga vuka i jednu pumu koja je već neko vrijeme bila za petama velikom medvjedu.

Jednom, kad se tik pred mrak vratio kući, našao je na terasi mrtvog medvjeda.

— Htio je proći pokraj mene tamo do one usjekline u stijenu — objasni mu Georgija. — Ali vjerojatno sam se prebrzo kretala, pa sam ga prestrašila. Zatim me slijedio i gotovo razvalio vrata. Pucala sam kroz vrata i pogodila ga u lijevo oko. Bio je to sretan slučaj, jer bi vjerojatno u drugom naletu razvalio vrata. Ona su sasvim olabavljena, morat ćeš ih popraviti.

Govorila je to sasvim smireno zapanjenom Clintu. Njemu je sve bilo jasno.

Usjeklina u stijenju vjerojatno je medvjedu često služila kao zimsko prebivalište. Žurio se da što prije stigne u svoj brlog. Vjerojatno nije odmah zamijetio Georgiju, ali kako se ona brzo kretala od straha, to ga je uznemirilo i odmah ju je napao kao da je bio uznemiren u svojoj spilji.

No, sada je mrtav.

Metak iz teške puške, kojom su se gađali bivoli na tri stotine metara udaljenosti, lako je prošao kroz drvo vrata i pogodio medveda u oko. Georgija je zaista imala sreću. Sigurno ne bi pušku mogla ponovno napuniti. Clint joj se smješkao, ali joj nije rekao koliko je bila blizu smrti. Napokon joj reče:

— No, sada ćemo imati prekrasan topao prostirač za zimu. Ti si predivna žena, Georgija. Nemoj mi jednog dana pobjeći, jer želim da ostaneš cio život uz mene i da mi pokloniš djecu. Hoćeš li?

— Hoću, i to sinove poput njihov oca.

— I kćeri poput majke — reče brzo. — A u proljeće ćemo biti bogatiji za tri tisuće dolara. Zatim ćemo započeti novi život. Izabrat ćemo neko lijepo mirno mjesto, možda Oregon. Tamo mogu započeti posao drvom. S nekoliko ćemo ljudi načiniti veliku drvenu splav....

Slušala ga je samo napola, jer je bila zaposlena uz štednjak, spremala je večeru. On je za to vrijeme izvukao kože, rasporedio ih i čistio. Krzna koja je donio sa sobom objesio je napolju.

Samo ga je napola čula dok joj je iznosio svoje planove za budućnost. Bilo je očito da je mislio ozbiljno. Ono što je on pričao nije bila mašta već stvarnost. Ali ona je ipak vjero-

vala da će njihov život biti još neko vrijeme pustolovan. Svoj će dobitak stalno stavljati na kocku, na kocku koja će istovremeno biti i borba. Ali on će uvijek dobijati, on je uvijek bio pobjednik. On je poput orla.

Još iste noći pao je snijeg i bilo im je jasno zašto se medvjedu tako žurilo u brlog.

Sada dani bijahu jednolični. Sada, pošto je postalo hladno i pošto su nastupile snježne oluje, vodit će ovdje svaki dan borbu za život.

Jednom je Georgija provela tri dana i četiri noći sama u kolibi. Napolju je bjesnjela snježna oluja. Clint se nije mogao probiti iz doline do kolibe.

Georgija se uznemirila kao nikada dosada. Ponekad je pomislila da je propao svijet i da je Clint već odavno mrtav i da leži u snježnoj oluji. Zatim se sjetila kako je on kao dječak preživio snježnu oluju u konjskoj utrobi i u toj snježnoj oluji izgubio oca.

Zar će mu biti sudbina da izgubi glavu u snježnoj oluji?

Napokon, četvrtog dana, ponovo je zasjalo sunce i sve je poprimilo sasvim drugačiji izgled. Činilo se kao da je sve pokriveno bijelim pokrivačem koji je ispod sebe ugušio sav život. Prokrčila je sebi put iz kolibe do ruba terase i posvuda se ogledavala ne bi li negdje ugledala Clintu. Čekala je dugo — sate i sate.

Dan je prošao prošao. Sve je više bila zabrinuta i pokušavala se odvratiti od crnih misli haveći se konjima. Dobro su preživjeli snježnu oluju privezani tik uz stijenju za koral.

Ali koral odavno nije sličio na koral. Obložili su ga granama s

obližnjih grmova i isprepleli. I tako je nastao obrambeni zid. Snježna oluja nabacala je naokolo snijeg, ali konji su bili zaklonjeni, pogotovu ako se ima na umu da su to otporne životinje. Indijanci su ih za vrijeme snježnih oluja ostavljali uz šatore. Iz spilje u kojoj je medvjed htio prezimiti donijela im je sijena. Pri tom se pitala kako bi se za vrijeme zime podnosili vlasnik kolibe Charly Skinner i medvjed. Došla je do zaključka da su se vjerojatno međusobno poštovali. Ili je pak Charly Skinner dolazio ovamo tek kada bi medvjed već napustio svoje sklonište.

Ponovo se vratila na terasu i stala čekati. Ovog je puta napokon ugledala Clintu kako se približava. Bio je, doduše, veoma daleko: mala, patuljasta spodobna na bijelom snijegu koja se približavala iz duboke šume.

Točno ga je prepoznala. Bio je bez konja. Vjerojatno je stavio na noge indijanske snježne krplice za lakše kretanje po snijegu. To je ustanovila kad je zamijetila kako polagano napreduje. Ponekad je propadao u snijeg gotovo do koljena i djelovao je bespomoćno. Bio je natovaren svežnjem krzna i puškom. Puška mu je bila obješena preko jednog, a krzna preko drugog ramena. U lijevoj ruci, kojom je obično pucao, držao je spreman kolt.

Sve se to lijepo moglo vidjeti s terase.

Ali zašto drži u ruci kolt? Bila je zapanjena i zaplašena. Zatim je otkrila zašto.

Bijahu to mala tijela koja su puzala po snijegu, duboko propadaju-

ći, ali ipak krećući se istom brzinom kao i čovjek.

Vukovi!

Napokon joj je postalo jasno. Pratio ga je čopor vukova. Ova je spoznaja uplašila. Izgubio je konja ili zbog visokog snijega ili ga je negdje ostavio. Zatim se nakon prestanka snježne oluje zaputio kući, a tada su vukovi otkrili njegov trag.

Isada ga progone. Vjerojatno su nakon tako duge snježne mećave gotovo poludjeli od gladi, inače ne bi progonili čovjeka koji je imao vatreno oružje.

Ona mu nije mogla priteći u pomoć. To bi bilo besmisleno i beskorisno. Jedino što je mogla učiniti bilo je da donese na terasu tešku pušku i da čeka da se vukovi približe na domašaj. Morat će dobro ciljati, a to će biti teško jer su zvjeri na toj daljini izgledale poput točkica. Ipak će morati nekoliko njih pogoditi, u to je već sada bila sigurna. Morat će spasiti Clintu brzim hicem kao što je on spasio orla od zmije.

Pogled joj je bio uperen u čovjeka i u njegove opasne pratiocice. Bilo joj je jasno da Clint primjenjuje razumnu taktiku. Izbjegavao je svako mjesto gdje je vjetar otpuhao snijeg i gdje nije bio tako visok. Stalno je tražio duboki snijeg, iako je propadao i do koljena.

Vukovi u dubokom snijegu nisu bili u prednosti. Propadali su i ponekad se morali iz njega kopreći. Vjerojatno ga nisu mogli napasti u dubokom snijegu.

Ali to se uskoro promijenilo.

Tamo dolje u dolini bilo je nekoliko humaka koji su zadržavali snijeg nošen snježnom olujom. U zavjetrini tih zapreka snijeg nije bio tako dubok, a Clint će morati proći

preko tih mjesta. A to je bila prili-
ka zvijerima koje su željele napasti
čovjeka jer nisu imale drugog plije-
na, a bijahu izbezumljene od gladi.
Možda ih je privukao i miris svje-
žih koža koje je čovjek nosio i koje
dosada nije ispuštao jer su bile vri-
jedne nekoliko stotina dolara. Bila
su to vrlo skupocjena krzna srebr-
nih i plavih lisica.

Za trenutak je izgubila iz vida
Clinta i vukove jer je zaobilazio
šumu i tražio dublji snijeg. Tamo je
snijeg bio nešto plići, a to bijaše pri-
lika za vukove. Georgija je to znala,
ali mu nije mogla pomoći. Razdalji-
na je bila suviše velika. Ako i poku-
ša sići u dolinu na konju, a ne bude
dubokog snijega, ionako će stići pre-
kasno.

Činilo joj se da je prošla cijela
vječnost prije nego što se Clint opet
pojavi. Teško se probijao kroz sni-
jeg. Unatoč krpljama, ponekad je
propadao u snijeg i do pasa. S drve-
ća je padao snijeg koji se raspršio
poput perja, a na suncu je svjetlu-
cao poput srebrnih pahuljica.

Napokon je Clint stigao i do goto-
vo praznih površina, gdje je snijeg
bio samo do koljena. S krpljama na
nogama polagano je napredovao. A
vukovima snijeg nije dopirao ni do
trbuha jer to su bili dugonogi crni
vukovi kojih samo ovdje u Wyomin-
gu i Montani. Oni odmah napadaju.
Bilo ih je više od tuceta, a vje-
rojatno je bilo još toliko, ako ne i
više, onih koji su ih pratili, a nisu
mogli tako brzo napredovati kroz
duboki snijeg kao njihovi najjači
vođe.

Clint je najednom stao, a zatim su
vukovi skočili na njega. U njegovu
koltu bijaše šest metaka. On zapuca
šest puta uzastopce.

Tri vuکا poskoče u zrak i padnu
mrtvi u snijeg. Ostala tri vuka bija-
hu više-manje teško ranjeni i poku-
šavali su pobjeći. Ali nisu stigli da-
leko. Njihova je krv privukla osta-
le. Oni neozlijeđeni bacili su se na
mrtve. Bijahu potpuno izbezumljeni
od gladi. Miris krvi još ih je više
razdražio

Odvратиše se načas od čovjeka
koji im je sada postao nevažan. Sva-
ki od njih bio je zaokupljen time
da od mrtvog vuka otkine najbolji
komad mesa.

Da je Clint imao još jedan kolt
sa šest metaka, mogao ih je bez
muke poubijati, jer oni nisu više na
njega obraćali pažnju.

Pošao je dalje, ali samo dvadeset
koraka, do mjesta gdje je snijeg bio
dubok i dopirao mu do koljena.
Zaustavio se i ponovo napunio kolt.
To je išlo prilično brzo jer je već
imao pripremljen drugi bubanj i
trebao ga je samo izmijeniti. Dakle,
morao je samo izvaditi klin koji je
spajao oružje sa cijevi. U tren oruž-
je bijaše spremno za upotrebu. Ali
još jedan bubanj više nije imao uza
se. Georgija je to znala.

Ponovo je bila zabrinuta jer je
ugledala i ostale pratioce čopora.
Bilo ih je mnogo. Oni se nisu zado-
voljili mrtvim vukovima nego su
napali i one ozlijeđene. Bilo je tride-
set do četrdeset zvijeri. Očito se
nekoliko čopora spojilo u jedan veli-
ki.

Clint je i dalje žurio. Zamijetila
je da se svim snagama trudi da što
brže napreduje. Pitala se kolika će
biti njegova prednost kad vukovi
započnu ponovnu potjeru.

Da li će sada biti oprezniji? Jesu
li vukovi sada spoznali da je on
opasan, da će nekoliko njih najprije

ubiti? Ili je možda njihova glad bila jača od nagona za samoodržanjem? Ali vjerojatno su glad i nagon za samoodržanjem bili jednaki.

Bio je u prednosti jedva stotinjak koraka.

Zatim su ga neki već počeli slijediti po njegovim tragovima i samo duboki snijeg sprečavao ih je da ga ne dostignu. Stalno su poskakivali iz dubokog snijega, zatim posrtali i koprcali se iz njega. Ali po njihovim se mršavim tijelima vidjelo da su izdržljivi i da mogu Clintu sustići.

Georgija najednom zamijeti da ona sama neprestano govori, urla, viče, kao da će zaplašiti vukove. Ispuštala je strašne glasove, pokušavala se glasati poput pume. Glas joj je najednom promukao. Više nije mogla ispustiti ni glasa i iscrpljeno klone. Bit će joj još potrebna snaga da bi mogla sigurno nišanići.

Pokraj sebe je stavila tucet bakrenih patrona u dobro utabani snijeg. Još jednom odjuri u kuću da donese bocu vode. Znala je da nakon nekoliko hitaca mora cijev puške isprati od baruta. Sve joj je to Clint točno objasnio i pokazao.

Već je stavila nekoliko patrona i otkočila udarač. Sjetila se da joj je Clint jednom spomenuo veličine kalibra 45-120-550 i ponovo se prisjetiti tih brojki.

Pokušat će pucati na udaljenosti od tristo metara. Vukovi su na bijelome snijegu bili dobro vidljivi, i ako puca u čopor, sigurno će neke i pogoditi.

Za to se vrijeme Clint probijao kroz duboki snijeg u dolini. Zemljište koje je vodilo prema kolibi bilo je nešto strmije. Sve se više približavao,

Ali i vukovi su ga sve više dostizali. Kada su ga dva vuka s lijeve i desne strane pretekla da mu prepriječe put, počeo je pucati. Morao je tri puta zapucati da bi obojicu pogodio. Jednoga je ipak promašio, iako je bio dobar strijelac. Po tom promašenom hicu Georgija je opazila koliko je iscrpljen. Ruka mu više nije bila sigurna. Veza između vida i ruke više nije funkcionirala. Osjećaj za obranu više nije bio prisutan.

Dakle, sada su mu u koltu preostala još samo dva metka, a sedam u spenserici. Ali puška nije bila pouzdana za čopor vukova. Bolje je upotrijebiti štap za obranu.

Ponovo je postigao neznatnu prednost. Vukovi su se bacili na ubijene zvijeri. Nastala je divlja gužva, trgali su vukove na komade, grizli se međusobno i crveno obojeni snijeg letio je naokolo.

Ovdje je bila vidljiva sva nemilosrdnost ove zemlje. Postojali su samo lovci i progonjeni. I tko nije bio dovoljno izdržljiv, propao je. Ali uz snagu trebalo je i lukavosti, ona je vrlo često bila važna u samoobrani.

Činilo se kao da Clint sve polagano napreduje. Georgija je to zamijetila. Zamijetila je i to da mu nedostaje snage. Put do kolibe bio je prilično dug. Spremio je kolt i stavio pušku na rame.

Najednom se zaustavio, spustio svežanj koža i istog trenutka počeo pucati iz puške. To mu je donekle uspjelo jer je pucao u divlji čopor razjarenih zvijeri oko ubijenih vukova.

Pucao je iz udaljenosti od oko tri-deset do četrdeset koraka. Ispalio je

sedam metaka. Sada je puška bila prazna. Nije ju iznova napunio, ali ni odbacio jer će mu poslužiti kao batina. Okrene se i požuri jer će sada započeti bitka na život i smrt.

Ubio je i ranio priličan broj zvijeri. Čopor se razmaknuo i raspršio na sve strane. Ali već kod posljednjeg pucnja počeli su se ponovo okupljati da bi se bacili na ubijene vukove. Iznova je započelo trganje i žderanje. Ponovo su nadolazili novi, kao da se na jednog mrtvog vuka pojavljuju dva nova.

Georgija gotovo više nije obraćala pažnju na Clintu. Neprestano je piljila u divlju gomilu na crvenom snijegu i nadala se da će se napokon zasititi.

Clint je time ponovo dobio tri stotine koraka prednosti. Zatim su ponovo počeli progoniti.

Da li će mu ta prednost biti dovoljna?

Georgija se malo digne sa svog mjesta da bi je Clint opazio. On joj mahne rukom.

Njegova se prednost sve više smanjivala. U jednom trenu nekoliko se snažnih zvijeri stvorilo pred njim. Htjele su mu prepriječiti put. On ih uspije ubiti. Sada su mu i kolt i puška bili prazni. Više se nije zaustavljao, koristio je priliku da ponovo postigne makar malu prednost.

Georgija je naciljala u gomilu koja se stvorila pokraj ubijenih zvijeri i ispalila prvi metak. Bila je uvjerena da je ubila čak dva vuka. Vidjela je kako su dva vuka poskočila u zrak i zatim nestala u sveopćoj zbrci. Bilo joj je jasno da je teškom puškom mogla ubiti dvije životinje. **Povuče udarač a prazna patro-**

na ispadne. Ponovo napuni pušku. Zatim je opet pucala. Teška puška udarala joj je u rame, od udarca čak joj se i obraz ozlijedio, ali je unatoč tome i dalje pucala u divlju gomilu.

Htjela je kriknuti, ali ju je glas izdao — i suviše je dosada glasno vikala.

Clint se sve više približavao. Već je mogla raspoznati njegovo neobrijano lice obraslo bradom. Bio je sasvim iscrpljen od napora. Činilo joj se kao da čuje njegove uzdahe. Ali bila je to samo obmana, jer zavijanje vukova bijaše glasnije. Sada su ga već polagano dostizali.

Georgija nacilja u prvoga, ali promaši. Shvatila je da će teško pogoditi vuka koji se kreće, jedino možda slučajno. Mora pričekati dok se ponovo skupe u gomilu, a zatim će pucati u taj velik cilj.

Ali oni će se skupiti u gomilu, tek pokraj Clintu kad ga sustignu i prepriječe mu put. On ih više ničim ne može zaustaviti. Uskoro će se to i dogoditi.

Ponovo su mu dva vuka stala na put. Ovoga ih se puta neće moći osloboditi. Jedan je vuk skočio na njega. Udario ga je puškom i vjerovatno ubio.

Drugi se vuk povukao. Clint ponovo krene dalje, ali ga je vuk čvrsto šćepao za nogu. Clint ga odozgo udari puškom po glavi. Iza njega napokon se stvori gomila ostalih vukova koji su se bacili na mrtve zvijeri.

Ponovila se ista užasna slika krvoločnih zvijeri pomahnitalih od gladi, koje su nakon nekoliko zaloga i okusa krvi postale još krvožednije.

Georgija je ponovo pucala u gornju lukavu. Ovog je puta imala sreće i pogodila je, ali to je nije više zanimalo. Sada je već vidjela da će Clint ipak uspjeti: imao je potrebnu prednost. Uskoro će biti ponovo kraj nje. Obistinit će se da će ona njega spasiti kao što je on nedavno spasio orla od otrovne zmije.

Požuri u kolibu da donese još dva kolta. Bilo je to oružje koje je nekada pripadalo Sheyboganu i Shanghaiju Peteu.

Kad se ponovo vratila s oružjem na terasu, pred njom se pojavio sav zadihani Clint. Nije izgovorio ni riječi; toliko je bio zadihani. Uzme joj iz ruku koltove, okrene se teturajući, udahne zrak i počne pucati.

Sve što se kroz to vrijeme u njemu skupljalo, sada je provalilo iz njega. Ubio ih je više od pola tuceta. Otkotrljali su se niz blagi obronak i nestali u snijegu, a ostali su se bacili na mrtve zvijeri.

Veliki se čopor povukao. Još su se jednom zaustavili izvan domašaja revolvera. On zgrabi pušku i ubije još jednoga na velikoj udaljenosti.

To ih uplaši. Napokon se razbježeše. Podijelili su se u tri skupine koje su se ujedinile u jedan divlji čopor. Ali napokon su shvatili da je čovjek jači od njih. Njihova je pohlepa prošla. Donekle su utažili glad i povukli se.

Clint i Georgija se pogledaše.

— Jednu smo bitku dobili — reče Clint, još dašćući i znojeći se od napora.

Ona ne reče ništa. Bila je sretna što je on još živ. Pride mu sasvim blizu i privije se uz njega.

IX

Prvih dana mjeseca svibnja krenuše na put. Iako je Clint za snježne mećave izgubio svog konja, još su ih imali šest, koje su spasili od zime i koji su, pasući sočnu proljetnu travu, ponovo postali snažni.

Četiri teretna konja natovarili su kožama i skupocjenim krznima. Kad su krenuli na put, Clint ustanovi:

— To je bio moj najuspješniji lov, djevojko. Kažem ti da smo zaradili više od četiri tisuće dolara, možda čak pet. Jednog ćeš se dana sjećati ovih dana kao ružnog sna.

— Ne, nikada kao ružnog sna — protivila se Georgija. — Bilo je to prekrasno vrijeme, ne želim ga nikada zaboraviti. Ono me je izmijenilo. Kad sam te srela, bila sam pustolovka i kockar. A što sam sada, ne znam više točno, ali znam jedno: ovo će mi vrijeme ostati nezaboravno, uvijek ću ga se sjećati, sve dok moj život bude imao neki smisao. Možeš li to shvatiti?

On se samo smješкао. Zatim se okrene, vodeći za sobom na dugim uzdama teretne konje. Ona ga je slijedila. I tako krenuše prema jugu.

Morali su prodati svoju lovinu prije no što skrenu za Oregon, jer je trgovaca bilo samo u Laramieju. Ondje su već vjerojatno bile postavljene tračnice za Union Pacific koje su vodile na Zapad, jer su prošle jeseni stigle i do Cheyenna. A uz željezničku prugu bit će i trgovaca koji jedva čekaju na skupocjena krzna za žene na Istoku.

Već drugog dana, kasno poslije podne, sretoše Buffala-Hogan Sla-

dea. To je za njih bila zaista sretna okolnost. Buffalo-Hogan Slade pripadao je staroj gardi lovaca, koji je ovdje lovio još sa Jimom Bridgerom i trgovao kad je vladao mir između bijelaca i Indijanaca. Tada još nije bilo pronađeno zlato u Black-Hillu.

Buffalo-Hogan Slade i Clint Lane-lord dobro su se poznavali još iz vremena kada je Clint bio maleni dječak u Laramieju, a Buffala je zvao stricem Hoganom.

Slade se pojavio iz jednog uskog kanjona. Čekao je da mu se njih dvoje približi.

— Lijepe stvari čujem o tebi, Clinte, sine moj — reče mu umjesto pozdrava, a zatim pažljivo promotri Georgiju i pozdravi je. — Je li sve dobro prošlo, kćeri?

Bio je to njegov način: mlade je prijatelje nazivao sinovima ili kćerima, već prema spolu. Bio je to mršav čovjek orlovskog nosa, sokolovih očiju, duge kose i velike guše. Pogledao je natovarene konje i zadovoljno kimnuo.

— No, vaša je lovina bila dobra, to vidim. Ali više ne smijete ići u ovom smjeru jer ćete naići na tvrđavu Reno i vojsku. A vojska ima s tobom mnogo neraščišćenih računa, vjerojatno ti žele postaviti neka pitanja, sine moj.

— Tvrđava Reno? — iznenađeno upita Clint.

Iskusan brdski i prerijski lovac potvrdi i ugodno se namjesti u sedlu.

— Ti si iznenađen, zar ne? — reče, ali i ne čekajući odgovora nastavi: — Već je prošle jeseni vojska u Laramieju namjeravala osnovati nekoliko većih i manjih tvrđava na Bozemannovu putu. Tako je na sje-

veru nastala tvrđava Kearny, a između Kearnyja i Laramieja i tvrđava Reno. Ove je zime bilo već nekoliko okršaja s Indijancima. Crveni Oblak je htio osvojiti tvrđavu Kearny, ali nije u tome uspio. Rat je započeo. Zar ste cijelo to vrijeme živjeli na mjesecu? Je li vam bilo lijepo?

Pitao je to na način starog čovjeka koji se sjećao mladih dana, a koje bi još jednom rado proživio.

— Da, bili smo na mjesecu — smiješkao se Clint. — To je moja žena. Georgija, ovoga smiješ zvati stricem. Hej, striče Hogane, što ti radiš ovdje? Zar me zaista vojska traži?

Buffalo-Hogan Slade oprezno se osvrne naokolo.

— Pođimo u zaklon. Tada ću malo s vama proćavrljati i ponešto vam ispričati. Ja sam sada izviđač kod poručnika Carringtona u tvrđavi Kearny. Upravo se sada onamo vraćam, jer moram održati vezu i upozoravati patrole ako zamijetim da se Indijanci okupljaju. Ali za sada to još ne čine. Moraju nahvatati dovoljno divljači da bi opskrbili svoja sela. Nakon oštrem zime moraju mnogo toga još pripremiti.

Slijedili su ga u zaklon među stijenama i drvećem. Zatim su sjahali i sjeli na zemlju.

Georgija je sve pripremila da skuha kavu, a izviđač ju je pri tom pozorno promatrao. Kad je zamijetio kako je spretno pripremila vatru bez dima ispod granja jednog velikog drveta, zadovoljno je kimnuo.

— Pametna djevojka — reče. — Mnogo je toga naučila kroz zimu. A ti još nisi požalio što si zbog nje oslobodio jednoga Indijanca iz zatvora?

— Nisam požalio — odlučno odgovori Clint. — Oslobodio bih i stotinu Indijanaca ako bih je na taj način mogao spasiti.

Hogan Slade zadovoljno kimne, pučkajući lulu.

— Stvari uopće ne stoje tako loše za tebe — reče. — Dobrovoljački odred poručnika Herba Johnstona više ne postoji. Njegovo ovlaštenje nije bilo više produženo. Naprotiv, njega i njegov odred na vrijeme je smijenila redovna vojska. Bilo je mnogo pritužbi. Na primjer, navodno je obračunavao veće troškove nego što ih je zapravo bilo. Na papiru njegov odred bio dvostruko veći nego u stvarnosti. Suviše je pljačkao mirnodubiva indijanska sela na njihovom putovanju u rezervate. Dao je objesiti nekoliko kopača zlata kao razbojnike, a oni nisu bili razbojnici, nego stvarni kopači zlata. Vjerojatno će biti izveden pred vojni sud. Sve je to povjereno poručniku Carringtonu u tvrđavi Kearny. Jednom otiđi do njega i prijavi mu se. Tvoja će izjava biti vjerodostojna.

Smješкао se poput čovjeka koji se veselio što je donio ugodne vijesti. Zatim upita:

— Kako je to zapravo bilo? Ispričaj mi sve, sine. Zatim ću o svemu obavijestiti poručnika, kako bi on o svemu stvorio novu predodžbu.

Clint Lanelord pogleda prema Georgiji koja je klečala kraj vatre i čekala da zakuha voda za kavu. Bila je to njihova posljednja zaliha kave. Georgija ga ohrabri.

— Ispričaj sve stricu Hoganu. Ispričaj mu sve po redu.

Clint je to i učinio. Kad je sve ispričao, neko su vrijeme šutjeli. Hogan Slade istrese lulu.

Georgija im napokon donese kavu. S užitkom su je ispili kao da je postojalo nešto što su željeli proslaviti. Zatim Slade nastavi:

— Sada mi je sve jasno. Taj se poručnik dobrovoljačkog odreda još vucara naokolo s momcima koje je regrutirao iz svog nekadašnjeg odreda. Čak su i nekadašnji narednici Pat Mahoun, Joseph Koshak i Mike Sacket uz njega. Ove su zime napustili vojsku i nisu više produžili svoje ugovore. Priključili su se Herbu Johnstoneu. Cijelo se vrijeme činilo kao da oni vode svoj privatni rat protiv Indijanaca. Ali sada je jasno koga oni zapravo progone. Još žele uhvatiti Moonkillera i Cloudhorsa, očekuju da će im oni ili netko od njihovih ljudi otkriti položaj zlatne žile. Stalno ih napadaju i time pogoršavaju rat s Indijancima. O svemu tome obavijestit ću poručnika Charringtona u tvrđavi Kearny. Dakle, iza toga se krije zlato! Vjeruješ li i ti da Moonkiller i Cloudhorse zaista znaju za tajno nalazište zlata? Misliš li da zlato koje imaju Indijanci i za koje kupuju mnogo stvari od trgovaca potječe od opljačkanih kopača ili ga crpu iz vlastitog sakrivenog nalazišta?

Clint Lanelord kimne i reče:

— Vjerojatno je to golema žila kad je Herb Johnstone tako zaluden da je htio žrtvovati Georgiju i nije pristao na zamjenu.

Nakon tih riječi sve troje je zašutjelo. Ispili su kavu do posljednje kapi.

— Kava je bila izvrsna — ustanovi Slade obrativši se Georgiji.

Digne se i zaputi prema svome konju.

— S krznima dođite u Laramie — reče sa sedla. — Ali putem dobro pazite. Osim nekoliko indijanskih otpadnika ima i mnogo bijelih odmetnika. Dobro otvorite oči, vi ste dragocjeni plijen. Ali tebi to ne moram posebno objašnjavati, sine moj. Zbogom vas dvoje!

Odjaše ne osvrnuvši se više.

Georgija reče gledajući za njim:

— Ti vjerojatno u ovoj zemlji poznaješ mnogo ljudi Clinte, dobrih i zlih, zar ne?

— Da. Trgovačka tvrđava Laramie bila je mnogo godina jedino mjesto za opskrbljivanje u krugu od pet stotina milja. Onamo je dolazilo mnogo i dobrih i zlih ljudi. Stalno su se susretali ili bi čuli jedni za druge...

X

Te je noći dva-tri puta osjetila da Clint napušta šator jer su konji bili nemirni. Jednom je prilično dugo ostao vani, ali kad se vratio, ponovo su čvrsto zaspali.

Pređ jutro su je mučili zbrkani snovi. Činilo joj se kao da u podsvijesti osjeća neku opasnost.

Napokon se probudila od vlastitog krika i bilo joj je jasno da je to bio samo ružan san jer joj je Clint rukom zapušio usta. Čula ga je kako šapće:

— Ne viči, Georgija, ne viči!

Ona se ukoči, zaustavi dah i upita ga jesu li u opasnosti. On potvrdi i odmahne rukom.

Clint se zaputi prema konjima. Jedan je konj lagano rzao. I njega je ušutkao kao maločas Georgiju.

Ona se dignula jer je znala da on sâm neće moći obuzdati rzanje šestoro konja. Bit će mu potrebna njena pomoć. Vjerojatno se u blizoj okolini nalazilo nešto što ih je uznemiravalo. I najednom joj je postalo jasno.

Kroz tamu se začuo glas:

— Widowmakeru, čuješ li me?

Georgija stane kao ukopana od užasa. Taj je glas poznavala. Jednom je već bila zarobljenica toga čovjeka. Da, bio je to Moonkillerov glas. Zajedno sa svojim ratnicima našao je njihov sakriveni logor i opkolio ih.

Clint se vratio k njoj jer više nije bilo potrebno stišavati konje. Čula je kroz noć kako je odgovorio:

— Čujem te, Moonkilleru! Već prilično dugo čujem kako dolazite. Već ste od samo početka napravili krug oko nas, zar ne?

— Jesmo, Widowmakeru, jesmo! Upali vatru, dolazim da s tobom sklopim posao. Ali kolt ostavi u koricama, Widowmakeru. Nisam došao da se borimo, želim samo sklopiti posao.

Clint Lanelord suspregne dah da bi što bolje čuo zvuk Moonkillerova glasa. Georgija mu se približi. U sivilu noći koja je bila na izmaku izgledao joj je žalostan.

— Žao mi je — promrmlja Clint. — Naša je sreća bila kratkotrajna. Ali ipak ne gubimo nadu. Moonkiller od nas nešto želi.

Udaljio se da zapali vatru. Kad se već dobro rasplamsala, mogli su vidjeti Indijance koji su iz opkolili u krugu. Bilo je oko četrdeset do pedeset ratnika. Stajali su kraj svojih konja.

Na istoku se pojavila prva svjetlost. Zvijezde su se ugasile, sve

boje kao da su nestale s lica zemlje i ostalo je samo sivilo u kojem je plamtjela crvena svjetlost vatre.

— Priđi bliže, Moonkilleru — reče Clint Lanelord. — Dobro došli, ako dolazite kao prijatelji.

Moonkiller se polagano približavao. Kad ga je svjetlost vatre obasjala, Clint i Georgija su opazili da je poglavica natmuren i pun prijetnje, ogorčen i nepomirljiv. Georgija osjeti oštar dah opasnosti. Srce joj je snažno udaralo i nešto ju je gušilo u grudima.

— Sad te dobro vidim — reče Clint. — Kako si proveo zimu? Gdje je tvoj brat Cloudhorse?

Na svjetlosti vatre pogled poglavice bio je mračan. Zatim sjedne. Georgija napola čučne iza Clintu. Nije htjela svojom prisutnošću razljutiti poglavicu i zato se suzdržano ponašala.

Moonkiller je piljio u vatru kao da će tamo ugledati nešto određeno. I on i njegovi ratnici bili su namazani po licu ratnim bojama. To nije bilo uobičajeno. Indijanci su obično, u proljeće imali pune ruke posla. Morali su stvoriti nove zalihe. U proljeće obično nisu mislili na rat.

Moonkiller pogleda Clintu čvrsto u oči.

— Cloudhorse je mrtav — odgovori. — Johnstone i njegovi razbojnici ubili su ga prije neka tri tjedna. Mučili su ga do smrti zapalivši mu vatru ispod nogu. Iako su mu noge izgorjele do koljena, pjevao je svoju samrtničku pjesmu do posljednjeg daha. Nije zavijao poput vuka i nije odao nalazište zlata. Razumiješ li? Žuta ga je ptica čula kako pjeva u preriji. Žuta ptica nije mu mogla pomoći jer je bila sama.

Clint Lanelord slušao ga je klimajući glavom. Ništa nije rekao. Zatim preko ramena pogleda Georgiju. Ona mu uzvratila pogled koji mu ulije malo hrabrosti. Ponovo pogleda poglavicu.

— Žao mi je — reče.

Moonkiller lagano zatrese glavom.

— Johnstoneu i njegovoj bandi bit će još više žao. Ja ću ih... No prvo moram zatražiti tvoju pomoć.

Clint Lanelord je slutio da mu se sprema neko zlo, ali prividno mirno zapita:

— Kako ti mogu pomoći?

Moonkiller ga je dugo promatrao, a zatim odgovori:

— Widowmakeru, sjećaš li se onoga mjesta u Rattlensnabesu, gdje je tvoj pas upao u spilju Silvestip k medvjedu. Ti si ga slijedio, a tvoj se otac morao boriti s medvjedom da bi te spasio.

Clint se nelagodno trgne sjetivši se toga događaja. Tada ga je čak vlastiti otac nazvao Widowmakerom. On potvrdi:

— Sjećam se. Ispred te gudure nekoć je bio smješten trgovački logor. Nikada neću zaboraviti to mjesto. Zašto me to pitaš?

Moonkiller nije nekoliko trenutaka odgovorio. Zatim glavom pokaže na Georgiju. Kao da je bilo suosjećanja u njegovim očima, a možda je to bila samo tlapnja. Ponovo pogleda Clintu.

— Cijelu jesen i zimu znali smo gdje se sakrivaju. Znali smo i to da si ti ubio Petea i Sheybogana. Da ih nisi ti ubio, mi bismo to učinili. Neće više napadati naše žene. Sve smo znali o vama i bilo nam je drago što vam je lov bio uspješan.

Nakon kratke stanke pokaze na Georgiju i teretne konje.

— Ovo je tvoje jedino blago: ova žena koja je za tebe najbolja na svijetu i četiri teretna konja natovarena dragocjenim teretom. Sve ćemo ti to čuvati i paziti kao svome bratu, a kad Johnstonea i njegove ubojice dovedeš u klopku, sve ćeš to dobiti natrag. Čist i pošten posao. Jesi li razumio?

O da, dobro je razumio. Nekadašnji poručnik dobrovoljačkog odreda mučio je Cloudhorsa do smrti. Cloudhorse, kojemu su noge do koljena izgorjele, do posljednjeg je daha pjevao tužaljke, svoju posmrtnu pjesmu. Sada je Moonkiller želi osvetiti i Clint treba da namami bandu u klopku.

— A zašto da to učinim? — oštro upita Clint.

Poglavica ga je ozbiljno promatrao lica obasjana plamenom vatre.

— Tebi će vjerovati ako mu kažeš da si svojevremeno oslobodio moga brata kako bi hinio prijateljstvo s nama i doznao od nas gdje je nalazište zlatne žile. Vjerovat će ti ako mu kažeš da se moraš s njime povezati jer sâm ne bi ništa uspio. Već ćeš ti to nekako izvesti. Morat ćeš jer je riječ o tvojoj ženi i tvojim krznima.

Time je sve rekao.

Clint Lanelord nije imao drugog izbora. Georgiji, koja je razumjela svaku riječ jer se razgovor vodio na njenom materinjem jeziku, zastane dah.

Clint se okrene prema njoj. Nije mogao ništa reći, dovoljno je bilo da je pogleda — i sve je bilo rečeno. Osjećala je sve što je htio reći, toliko je njihova veza bila čvrsta. Znala je da će se ponovo morati

pouzdati u njega, jer će je on osloboditi i odvesti od Indijanaca. Da, on će to sigurno učiniti. U to je bila sigurna. Moonkiller će se pobrinuti da joj se ništa ne dogodi i da im ostane sačuvana sva lovina mučno stečena u ove duge i teške zimske mjesece.

Istog trenutka kad ju je Clint pogledao ona je iz njegova pogleda shvatila da i on misli i osjeća isto. I onda je bila talac, ali ovoga puta nije bila riječ samo o tome da se oslobodi jedan Indijanac iz zatvora. Ovog puta Clint Lanelord mora cijelu pohlepnu bandu namamiti u zamku u kojoj će biti uništeni. Cijena za to bio je Georgijin život.

Georgija obori pogled. Nije više mogla izdržati Clintov pogled. Iako je željela živjeti, nije mogla podnijeti da se u njenom pogledu osjeti molba. Jer on će morati uništiti dvadeset do trideset života kako bi spasio njen život. Sasvim se iskreno u tom trenutku pitala, je li njen život vrijedan tako visoke cijene. Osjećala je mnogo više no sumnju. Iako nekadašnji poručnik Johnstone i njegovi ljudi nisu ništa drugo no ubojice, razbojnici i skitnice, koji u potrazi za zlatom nisu prezalili ni pred čime, možda među njima i takvih koji su se dali obmanuti. Sve njih Clint mora odvesti u smrt da bi spasio život Georgiji. To je teška i gorka odluka.

Georgija podigne glavu i zagleda se Clintu u oči. Pogledom mu je pokušala reći neka sâm odluči. Ali zatim zamijeti kako je on lagano zatresao glavom kao da je razumio njenu nijemu odluku. Onda je čula kako je rekao:

— Draga, ja ću te izbaviti iz nevolje. Za tebe ću još mnogo više

uraditi. Sve se isplati zbog tebe, Georgija! Oslobodit ću te, u to se možeš pouzdati!

Ona bez riječi obori pogled i kimne.

Zatim su oboje začuli Moonkillerov glas:

— Sada pođi, Widowmakeru! Ne gubi vrijeme! Pronaći ćeš logor ovih ubojica u Running Buffalu. Hajde, kreni sada! Dajem ti tjedan dana vremena, cijeli tjedan dana, prijatelju moj. Želim da ubojice dovedeš u spilju Silvestip ili barem u klanac ispred nje. Zatim možeš doći k meni i dobiti ćeš natrag ženu i ulov.

Clint Lanelord više ništa nije rekao. Podigao se. Georgija i poglavica također su ustali. Georgija mu se htjela baciti u naručaj i zaplakati, htjela je na njegovim grudima naći utjehu da je ohrabri i poljubi za rastanak jer se bojala da ga možda više nikada neće vidjeti.

Ali četrdesetak Indijanaca ju je promatralo. Osjećala je na sebi njihove poglede, a već je naučila da u ovoj zemlji mora zadržati samopouzdanje, svladati se, biti ponosna i hladnokrvna. Pogledavši Clintu, shvatila je da on to isto od nje očekuje. Bit će joj još potrebno poštovanje ovih Indijanaca: ako će nju smatrati hrabrom, bit će njen položaj kao taoca olakšan.

Stoga je samo lagano podigla ruku i rekla:

— Moje će misli biti s tobom.

— Znam i vjerujem u to.

Zatim se Clint okrene da osedla konja. Ona se pak sagnula da mu straga na sedlo prikvači svežanj s njegovim stvarima.

Indijanci su ih mirno promatrali. Prije no što je uzjahao, Clint joj je

uhvatio lice među dlanove i poljubio je. Zatim se vinuo u sedlo i odjahao u susret novom jutru koje se rađalo. Sunce je bilo još daleko na istoku, sakriveno iza brda. Budućnost bijaše siva. Gerogrija je nepomično stajala i pogledom ga ispratila.

Running Buffalo bila je stjenovita pećina što je izdaleka izgledala poput golemog bika koji juri naprijed pognute glave.

Clintu Lanelordu je trebalo dva dana da stigne do Johnstoneova logora.

Cijelu se noć odmarao, dovoljno se naspavao i ispekao pola tuceta pastrva koje je ulovio u jednom potoku. Prisilio se na odmor i jelo. Nije želio da mu konj stigne do cilja umoran i iscrpljen.

Znao je da ga očekuju još mnogi duševni i tjelesni naponi, da će biti iscrpljen, a kod Johnstona i njegovih skitnica morao se pojaviti odmoran.

Tek kasno poslije podne drugog dana ugledao je logor. Prije no što se približio nadomak logoru, potražio je povoljno mjesto odakle je još neko vrijeme mogao promatrati razbojнике.

Bilo ih je više od dva tuceta. Sve sami iskusni revolveraši. Većina njih imala je za opasačem više od jednog kolta, a uz to spenserice i takozvane »Revolving-Carabine« marke Remington, model 1960 kalibra 44. Tim dragocjenim stvarima moglo se isto tako daleko ciljati kao i puškama, a gotovo isto tako brzo kao i koltovima.

Dakle, ovi su razbojници bili dobro naoružani.

Clint Lanelord je dobro shvaćao Moonkillera. Moonkiller je bio mali

poglavica koji je upravljao jednim jedinim selom i imao pedeset ratnika. Sa svojim ratnicima nije dorašao da se upusti u otvorenu borbu s tim razbojnicima. Oni bi uništili cijelo selo do posljednjeg djeteta.

Tek sada je Clint shvatio u kakvoj se nevolji nalazio Moonkiller. Vjerojatno je više tjedara sa cijelim svojim selom bježao pred tom pohlepnom bandom.

Naravno, mogao je pozvati u pomoć, na primjer, Crvenog Oblaka ili kojega drugog poglavicu koji su upravljali s više sela ili više plemena, ali Moonkiller to nije učinio.

On nije bio Indijanac koji bi tražio pomoć. Napokon, želio je postati velikim poglavicom, što je značilo: prvo, mora pomoći sam sebi i ne smije ni od koga tražiti pomoć. Jer bi u tom slučaju zlato morao podijeliti s ostalim poglavicama. Prije svega, želio je obogatiti svoje selo raznim kupovinama od trgovaca koji sve prodaju za zlato i opskrbiti se s dovoljno oružja i municije. Moonkiller će svaku pušku platiti u zlatu, jer ako bude ima tisuću pušaka, k njemu će prijeći mnogi ratnici. On će ih naoružati, opremiti i uz ratnu moć postati velikim poglavicom. Tako će ući u vijeće plemena uz većinu glasova.

A kako nije želio žrtvovati ni jednog jedinog svog ratnika, upotrijebio je Clint Lanelorda. Možda je to bio njegov način da postigne cilj. Moonkillerova lukava igra nije više bila indijanska, on je to izveo gotovo poput bijelca. Ali možda je to bio jedini način da se Indijanac obrani od bijelaca.

Clint Lanelord samo gorko uzdahne.

Još jednom pomisli na Georgiju. Pred očima mu bijaše njen lik, čuo je njen glas. Volio je Georgiju i činilo mu se da je blizu njega.

Zar će moći odvesti trideset revolve-raša u klopku? Zar će moći postati u neku ruku sudionik takvoga umorstva — samo da spasi Georgiju? Da, on će to učiniti jer Georgija je vrednija od tih ubojica. Time će vjerojatno pomoći Moonkilleru u samoobrani jer Moonkiller želi spasiti svoje selo od tih razbojnika.

Kad je sredio misli, odjahao je niz obronak dolje u logor.

Put je bio dug oko pola milje.

XI

Uskomešali su se kad su zamijetili da im se Clint približava. Začuli su se povici. Nekoliko je razbojnika uzjahalo i pošlo mu u susret. Vodio ih je bivši narednik Pat Mahoun.

Kad su se zaustavili kraj njega, Mahoun ga je samo letimice pogledao i zapovijedio svojim pratiocima: — Jašite po njegovu tragu još nekoliko milja unatrag, dok se ne smrači. Ustanovite je li došao sam. Poručnik to želi sigurno znati. Dakle, naprijed!

Šest ljudi krenulo je pravcem odakle je on došao.

Pat Mahoun i još dva jahača ostali su uz njega. Otpratili su ga u logor. Mahoun mu se obratio:

— Kad si se usudio doći k nama, vjerojatno imaš neki poseban razlog. Jer sigurno znaš da će te poručnik još i sada dati objesiti ukoliko ne dolaziš s nekim prijedlogom.

Clint se samo smješkao.

— Ne želim dva puta pričati — reče napokon. — Ali čak i vaše će glave shvatiti da sam bio uspješniji od svih vas zajedno. Ili već možda znate gdje se nalazi zlatna žila? Zar vam nije ništa koristilo što ste Cloudhorsea mučili do smrti? Morat ćeš napokon priznati da je moj način da doznam tajnu bio pametniji i lakši.

Pat Mahoun iznenađeno ga pogleda. U pravom je smislu riječi hvatao zrak. Zatim mu se oči suziše, a iz njih je izbijalo nepovjerenje.

— A ti si cijelo vrijeme bio kod tih Indijanaca? — oštro ga upita. — Zar si cijelu zimu proveo u njihovom šatoru? Gdje je sada ona lijepa Georgija zbog koje si nekoć Moonkillera...

— Ne zbog nje, budalo! — cerio se Lanelord. — Ne zbog jedne žene! Zar si mogao zaista u to povjerovati? Morao sam se nanovo sprijateljiti s Cloudhorseom i Moonkillerom. Bili smo prijatelji još kao djeca. Morali smo prijateljstvo ponovo produbiti. Kako bih inače doznao položaj zlatne žile?

Bivši narednik Pat Mahoun počne uzbuđeno psovati. Skine stari šešir i jednom rukom počne češkati crvenu kosu.

Razgovor su prekinuli kad su stigli do logora. Tamo je nekadašnji poručnik dobrovoljačkog odreda sjedio kraj vatre i pušio. Više nije bio tako debeo kao prije skoro godinu dana kad je još bio zapovjednik dobrovoljačkog logora. Stalno jahanje i život u divljini očvrsnuše ga. Ali sada je sva njegova okrutnost, koja je prije bila donekle sakrivena, izbila na javu. Pušio je tanke, duge cigare, naročito omiljene na jugu. Svijetle oči bile su mu hladne i okrutne. Nekoliko njegovih ljudi

povuče oružje na Lanelorda, ali Johnstone reče:

— Silazi s konja! A zatim s njime pod onu lijepu granu!

Ali prije no što su se pomakli, narednik Pat Mahoun je prosvjedovao:

— Poručniče, čekajte! On zna gdje je zlatna žila! Zna točno gdje se nalazi! Ne možemo ga tek tako objesiti!

Svi su umuknuli. Poručnik je pijlio u Lanelorda. Ali još se osjećalo njegovo nepovjerenje. Misli su mu grozničavo radile.

Lanelord je to osjećao i šutio je. Znao je da toga čovjeka neće biti lako prevariti. Morat će vrlo uvjerljivo pričati, logično i vjerodostojno. Polagano siđe s konja i približi se poručniku, čvrsto ga gledajući u oči. Stane na korak ispred njega.

— Moj je način bio bolji. Mnogo sam toga stavio na kocku. Cijelu dugu zimu sakrivao sam se u Moonkillerovu selu, u bijegu pred vama. Ali moramo smjesta krenuti. Potrebna mi je vaša pomoć. Kada dođem do zlata, želim trećinu. Trećinu, poručniče!

— Objesite ga! — suho ovaj naredi. — Objesite već jednom toga varalicu!

Nekoliko se ljudi bacilo na Lanelorda. Ovaj se nije branio. To bi bila besmislena borba koju bi svako izgubio. On se sada nije borio samo za svoj već i za Georgijin život, a vjerojatno i za mnoge živote iz Moonkillerova sela.

Dovukli su ga pod snažnu granu nekog golemog drveta čije su se krošnje i grane širile preko cijeloga logora. Sve to se zbilo u hipu, kao da su ovi ljudi bili izvježbani u vješanju ljudi.

Najednom je oko vrata osjetio omču. Stajao je na klimavom kame-
nu koji se laganom kretnjom mo-
gao izbiti ispod nogu.

Poručnik mu se polagano približa-
vao gledajući gore prema njemu:

— Ti me, bitango, nećeš obmanu-
ti. Samo ako mi ovog časa otkriješ
položaj zlatne žile i Moonkillerova
sela, pomilovat ću te.

Njegova uobraženost, koja je bila
očita još kad je bio zapovjednik
dobrovoljačkog odreda, sada je još
više došla do izražaja. Ali je Clint
Lanelord ostao hladnokrvan i pro-
mišljen. Samo se smješkao rekavši
mu:

— Što se mene tiče, možeš ići do
đavola, poručniče! Mislim da neću
nikada više s tobom ugovarati poslo-
ve. Ali možda s tvojim ljudima. Nji-
ma će biti draže zlato nego da se
zabavljaju gledajući kako me vje-
šlaš.

Nakon tih njegovih riječi svi su
umuknuli. U jednom trenutku se
činilo dao da će sâm Johnstone gur-
nuti kamen ispod Lanelordovih
nogu. Lanelordu je bila nataknuta
omča oko vrata, a ruke mu bijahu
vezane straga na leđima, tako da se
nije mogao osloboditi.

Johnstone se počeo smješkat, a
zatim udari u glasan smijeh.

— Oslobodite ga! — zapovijedi
svojim ljudima. — Prošle me je go-
dine gadno naljutio, a sad sam mu
htio vratiti. No, hajde, ispričaj mi u
miru svoju priču, Lanelorde.

Bila je to dobra priča koju mu je
ispričao, lukava i logična. Kad je
završio, povjerovali su mu da je ci-
jelo to vrijeme tragao za zlatom.
Ispričao im je da je najprije morao
zadobiti povjerenje Indijanaca i
postati odmetnikom i prognanikom

kako bi mu ono oni pružili utočište.
Napokon reče:

— Moram vas onamo odvesti, a
to je dalek put. Skoro tri dana jaha-
nja u unutrašnjost Powder-Ri-
ver-Landa. Ali želim trećinu zlata.

Zatim pogleda poručnika. Imao
je napola zatvorene oči i činilo
se kao da spava, razmišlja ili
osluškuje. Potišteno je sjedio na
panju. Najednom se zagleda u
daljinu. Po svjetlucanju njegovih
svijetlih očiju Lanelord osjeti da je
još sumnjičav i da će takav i ostati.

— Dobro, trećinu za tebe, Lanelor-
de — reče Johnstone gotovo sveča-
no. — Trećinu zlata za čovjeka koji
će nas do njega dovesti. Jednu treći-
nu za dobro obavljeni posao, zar
ne, momci?

Gledao je naokolo kao da je sva-
koga od njih htio na to prisiliti. Svi
su se odmah složili s tim prijedlo-
gom. Jer, to su bili razbojnici koji
su imali samo jedno na umu: što
prije domoći se zlata. Oni bi obećali
i mnogo više od toga i svečano se
na to zakleli.

— Za dvadeset minuta krećemo!
— zapovjedi Johnstone.

Već je prve noći bilo očito da je
Johnstone izabrao najokorjeliye i
najizdržljivije ljude koji nisu znali
što je iscrpljenost. Imali su naj-
bolje konje, a oko pola tuceta
mula služilo im je za nošenje tere-
ili čak više Indijanaca. Indijanski
mustanzi nisu se mogli takmičiti s
njihovim konjima u izdržljivosti i
brzini.

Clint Lanelord vodio je novu poh-
lepnu bandu kroz prilično svijetlu
noć. Nekadašnji narednici Pat Ma-
houn i Jo Koshak bili su stalno iza
ili uz njega. Poručnik ih je slijedio.

Na kraju dvoredne kolone jahao je narednik Mike Sacket.

Kad se razdanilo, približavali su se Wica-Kamaska-Creeku, nazvanom tako po crvenim malinama kojim su bile obrasle obje strane Creeka. Cio je zrak bio ispunjen njihovim opojnim mirisom, a u jesen grmlje je bilo obojeno prekrasnom crvenom bojom. Indijanci su od soka tih malina pravili crvenu boju. Grmovi malina upravo su bili u cvatu.

Clint Lanelord se najednom zaustavi. U nosu ga zagolica miris indijanskog sela. Zatim i ostali jahači začuju glasove žena, djevojaka i djece.

Bilo je očito da se iza šume uz potok nalazilo selo. Žene i djeca upravo su bili na potoku da obave jutarnje pranje. Posvuda se čula vika i cika.

Clint Lanelord htjede povući svog konja u stranu, ali se poručnik usprotivi:

— Ne! Odmah će naći naše tragove. Prvo moramo to obaviti, ljudi! Spremite se!

Najednom se stvorilo na čelu kolone. Kretnjom ruke dozove ih k sebi slijeva i zdesna u dva reda. Zatim digne ruku u zrak.

Napad je započeo.

Bila je to dobro uigrana i izvježbana banda ubojica. Na taj su način već mnogo puta napadali osamljene logore i mala indijanska sela.

Clint Lanelord s užasom ustanovi da će načiniti pokolj. Ali što je on mogao učiniti da ih spriječi? Za to nije bilo mogućnosti, nije znao nikakvog načina da spriječi ovu rulju. Divlja rulja ubojica nije se mogla tek tako zaustaviti. Na svaki način nije ju mogao zaustaviti je-

dan jedini čovjek, pa bio on i sam revolveraš.

Shvatio je da mora na neki način upozoriti ovu miroljubivo indijansko selo koje ne sluti nikakvo zlo. Ali nije učinio ništa, bio je nemoćan. Zastane. Od užasa bio je gotovo uzet, a gorčina mu zaustavi dah. Osjećaj nemoći bio je strašan. Neće ga cijeloga života moći zaboraviti.

Ali što je mogao učiniti? Ništa, baš ništa. Nije mogao zaustaviti ovu rulju koja se sastojala od dvadesetak ubojica. Ako im se postavi na put, više neće moći spasiti ni jedan ljudski život. Oni bi ga bez milosti ubili. Jer, oni su bili u groznici. Bila je to groznica ubojica koji sada žele ubijati ubijati, pljačkati, silovati.

Jedino što mu je preostalo bilo je da polagano slijedi ovu divlju bandu.

Ono što je ugledao bilo je užasno. Već kraj potoka ležali su prvi ubijeni: žene, djevojčice, dječaci, sasvim mala djeca. Iz malog sela, koje se sastojalo od jedva dvadesetak šatora, čuli su se pucnjevi.

Žene su vriskale i zvale u pomoć. Djeca više nisu vriskala. Bila su već mrtva. Ni ratnici se više nisu borili jer su bili ubijeni. Ubijeni su od revolveraša, unatoč najhrabrijoj obrani.

Clintu Lanelordu se činilo da je to ružan san. Nije mogao vjerovati da je to stvarnost.

Već je čuo o takvim pokoljima. Posljednjih su se godina ponekad širile glasine o takvim krvoprolićima, ali nikada nije htio u njih povjerovati. Smatrao je da su to zlonamjerne priče. Ali sada je sve sam vidio i čuo, jer to se i ovdje dogodilo,

Clint Lanelord je jahao kroz razoreno selo, ogledajući se lijevo i desno. Činilo mu se da će sići s uma. U svojoj jenutriini nuzio Johnstonea i njegove ljude. Odlučio je da ih mirne savjesti odvede u klopku. Oni su izrodi ljudskoga roda. Moonkiller će učiniti dobro djelo.

XII

Kad su se sakupili oko Johnstonea, nekoliko ih je bilo povrijeđeno. Dvojica su bila mrtva, ali se činilo da ih to nije mnogo dirnulo. Bili su čopor vukova koji ne broji svoje gubitke nakon uspješnog lova. Da, u tome su bili slični vukovima.

Ubijali su, pljačkali i silovali.

Johnstone ih sabere oko sebe. Zatim zovne Clintu Lanelorda:

— Krenimo dalje, moj prijatelju!

Lanelord samo kimne glavom. Poveo je dalje Johnstonea i njegove ljude. Vodio ih je jašući brzim kasom. Oni su izdržali jašući satima.

I u najmračnijoj noći Clint je mogao pronaći put do spilje Silvestip u kojoj je nekoć pao njegov pas i gdje je uskoro zatim ugledao golemoga medvjeda koji mu je zakrčio izlaz i bacio o zid psa što je odmah zatim bio mrtav. Zatim je naišao njegov otac i ponovo ga izbavio iz opasnosti, borio se s medvjedom i pobijedio ga. Smijao se i nazvao Clintu Widownakerom.

Da, tako je to bilo.

Za vrijeme puta Clint se neprestano pitao da li se zaista u toj spilji nalazi zlato. Ako se nalazi, onda je njegov otac bio slijep što nije ot-krio golemo zlatno nalazište.

Možda ipak u toj spilji nema zlata, već ju je Moonkiller samo nasumce izabrao da mu posluži kao klopka? To bi bilo glupo, vrlo glupo. Johnstone se neće dati tako lako prevariti.

Bio je zabrinut. Ponekad bi pomislilo na Georgiju. Kako se osjeća kod Indijanaca? Znao je da je i ona na putu, jedino što nije morala poći zaobilaznim putem do Runnig Bufala jer je Mookiller krenuo ravno do spilje Silvestip.

Kada su nakon dva dana i dvije noći bili samo trideset milja udaljeni od cilja, morali su se još jednom zaustaviti da bi se konji odmorili.

Ali toga dana Johnstone reče:

— Kada ćemo stići na cilj, Lanelorde?

— Moramo prijeći još trideset milja. Kako ćemo ih brzo prijeći, to ovisi o nama.

Ponovno su neko vrijeme šutjeli.

— Nalazi li se stvarno tamo zlatna žila. Lanelorde, prava zlatna žila iz koje se nožem može iščeprkati pravo zlato?

U Johnstoneovu se glasu osjećala uzbuđenost. Lanelord malo pričekas odgovorom. I ostali su, puni nape-tosti, čekali njegov odgovor. Zatim Lanelord odgovori:

— To znatno nalazište... puno je zasljepljujuće blještavoga zlata.

— Jesi li ga ti vidio?

U Johnstoneovu se glasu osjećala neskrivena pohlepa, a njegovi ljudi zaustaviše dah. Ostali koji su malo podalje stajali primaknuli su se bliže. U zraku se osjećao miris ljudskog i konjskog znoja.

— Da, vidio sam ga prošle jeseni — odgovori Lanelord. — Ali poslije nisam više mogao izaći iz Moonkillerova sela. Svi su putovi bili nepro-

hodni. Da, vidio sam zlato! Razumijete li? Vidio sam ga!

Da, oni su razumjeli. Čuo ih je kako psuju, uzdišu. Pomisao na zlato sasvim ih je zaludjela. Neki glas promrmlja:

— Prokletstvo, što još čekamo ovdje? Krenimo odmah dalje.

— Tek kad naši konji budu za to sposobni — promuklo odgovori poručnik.

Zatim legne nauznak i zaspi. Vjerojatno je sanjao o zlatu. Ni jedan od tih ubojica više nije mogao zaspati, iako ih je boljela svaka koštica od jahanja. Clint je začuo glas bivšeg narednika Joea Koshaka.

— O, čovječe, čovječe, kad se domognem prvog grumena zlata, prvoga od mnogih, otputovat ću u Saint Louis i tamo ću unajmiti najljepšu javnu kuću! Samo za sebe! I tada će me djevojke...

Clint nije mogao dalje slušati. Pomisli: »Oni su zaista posljednje protuhe, a jednom su bili vojnici pod zakletvom. Možda im je to pružalo neki oslonac, a zatim su došli k Johnstoneu. Vjerujem da Johnstone razori sve što dođe u njegovu blizinu.«

Dva sata poslije toga ponovo su krenuli dalje. U međuvremenu je zanoćilo. Posvuda su bile duboke i duge sjene.

Noć je bila obasjana mjesečinom i milijunima zvijezda.

Jahali su ostrim tempom.

Lanelord, koji je sada bio ponovo na čelu kolone, pitao se je li Moonkiller već negdje u blizini. Ali u ovoj se zemlji čovjek može lako sakriti. U kraju Powder-Rivera, koji su Indijanci nazivali »podrumom vjetra«, vjerujući da su tu sakrivi-

ni zli vjetrovi i da tu obitava Vanijetula — bog vjetrova — bilo je vrlo jednostavno sakriti se.

Noć je bila hladna, ali to nijedan od jahača nije zamjećivao. Jahanje ih je zagrijalo. Neprestano su sve intenzivnije mislili o zlatu.

Ovih trideset milja prevalili su za nešto manje od sedam sati.

Napokon su stigli u kanjon koji je bio napola u sjeni, dok je druga polovica bila obasjana mjesečinom. Jahali su do granice gdje su se nalazile sjene. Zatim se kanjon sve više sužavao i pretvarao u uski klanac.

Poručnik najednom oštro poviče:

— Stanite!

Kolona stane s Clintom Lanelordom na čelu. Clint polagano okrene konja. Johnstone i njegova tri bivša narednika polagano mu se približe. I ostali jahači malo se približe. Konji su dahtali i rzali, kopita lupkala, prašina se vitlala na sve strane.

— Moramo li ući ovamo? — upita Johnstone i pokaže na uski prolaz. — Hej, što je tamo?

— Spilja — umorno odgovori Lanelord. — A u spilji je zlato. Još ste samo dvjesto koraka udaljeni od zlatne žile.

Ovo drugo poviče dosta glasno, da bi ga i oni u posljednjem redu mogli čuti.

Ali njegova nada da će oni uz vesele poklike nahrupiti u spilju, obuzeti svojom pohlepom za zlatom, nije se ispunila. Johnstone još jednom oštro poviče:

— Stanite, ljudi! Ne žurite! Budite mirni! Sasvim mirni!

Glas mu je bio odlučan i nije trpio protivljenja. Lanelordu je prvi put postalo jasno zašto su Johnstonea svi bez prigovora slijedi-

li, potčinili mu se i zvali ga poručnikom, iako već odavno nije postojao dobrovoljački odred.

Nekoliko njih držalo je u rukama koltove. Oštro su se zagledavali naokolo i pogledom pokušavali prokiknuti u tamne sjene kanjona. Sva se banda najednom uznemirila, postala nepovjerljiva i u stanju iščekivanja. A sve to zbog zvuka Johnstoneova glasa, a ne samo zbog njegovih riječi.

Zar ovaj čopor pohlepnih razbojnika osjeća klopku? Zar je to moguće?

Svi su zanijemjeli i čekali slijedeću Johnstoneovu zapovijed. Ona je ubrzo zatim zaorila:

— Mahoune, uzmi tri čovjeka. Imat ćete priliku da prvi ugledate zlato, ali i priliku da prije nas umrete. No?

Nekadašnji narednik Pat Mahoun nekoliko je sekundi oklijevao. Zatim potvrdno kimne:

— Dobro! — reče i pokaže na Clintu Lanelorda. — A ako nas je doveo u klopku?

— Tada će umrijeti — obeća Johnstone.

Mahoun je bio zadovoljan odgovorom.

— Jesi li razumio, Widowmakeru? — upita ga.

— Samo ti pođi i sve dobro pogledaj — mirno odgovori Lanelord.

Mahoun polako krene naprijed i prozove tri imena.

Prozvani jahači odmah pođu za njim. Gotovo su bili sretni što će poći s njime. Jedan reče zadovoljno:

— Sada ću vidjeti zlatnu žilu, odmah sada! Momci, odmah ću komadić strpati u džep. Da, tako ću učiniti!

Nestali su u suženom dijelu klanca, u kojem se mnogo toga moglo sakriti — ili ništa.

Ostali su sjahali s konja, ali su se priljubili tik uz njih, kao da su se uz životinje osjećali nekako sigurnije.

I Lanelord je sišao s konja i stao pokraj njega. Konji su dahtali od umora.

— To bi bila gotovo savršena klopka — mrmljao je Johnstone sebi u bradu. — Ovdje bismo bili uhvaćeni kao u mišolovci. Lanelorde, vjerujem da ću te dati objesiti kao što sam uvijek i htio, iako je unutra možda i zlatna žila. Tko me može spriječiti da te objesim, mjesto da ti dadem trećinu zlata?

Na te se riječi Lanelord samo nasmejao.

Svi su šutjeli, osluškivali, vrebali. Sanjarili su i nadali se da će se pomoću zlata svi njihovi snovi ostvariti.

Clint Lanelord je osjetio kako je ova banda ubojica najednom postala nervozna. Možda su najednom osjetili klopku, i to nesvjesno. Ali možda ovaj nemir nisu pripisivali opasnosti koja je vrebala na njih, već spoznaji da se nalaze u blizini zlata.

Još je bila noć. Mjesečeva svjetlost posvuda je bacala svoj srebrni odsjaj. Tamo gdje su bile duboke sjene, mnogo je toga moglo biti sakriveno. Sjajni će mjesec uskoro zaći za jedan udaljeni vrh brda.

Clint se pitao gdje je sada Moonkiller sa svojim ljudima? Nije ni najmanje sumnjao u to da su negdje u blizini. Jer ovaj klanac, koji je završavao u spilji Silvestip, on je izabrao kao zamku smrti. Ovdje će se Moonkiller osvetiti, ali nije bila

riječ samo o osveti. Moonkiller želi Johnstonea i njegovu bandu uništiti, jer će ga ovi inače progoniti do smrti. Želi mučiti do smrti svakoga zarobljenika, kao što su oni mučili Clouthorsea.

Moonkiller mora uništiti ove razbojнике već zbog samoodržanja.

Minute su prolazile. Još su stajali uz konje kao da će im ovi poslužiti kao živi štitovi. Postajali su sve nestrpljiviji od čekanja. Clint Lane-lord također. Zamišljao je korak po korak put kojim je prolazio Pat Mahoun sa svojim pratiocima. Najprije su morali proći kroz usku guduru, tako usku da se dvojica kola ne mogu mimoći. Ta je gudura vodila ravno u spilju. Bila je to velika spilja s mnogo malih izbočina, kutaka i procijepa.

Je li tamo doista zlato? Neprestano se to pitao, ali nije bio siguran u to. Znao je da Moonkiller nije toliko glup da u klopku ne bi stavio mamac. Dakle, ipak se tamo nalazi zlato, a možda je tamo bilo i prije mnogo godina, kad je on, Clint, bio još malen dječak i njegov se otac borio u spilji s medvjedom. Možda je tada bilo još sakriveno i tek je poslije otkriveno.

Minute su se pretvorile u sate. Ljudi su postajali sve nemirniji i jedva se savladavali od nestrpljenja. Samo se Johnstone nije uzbuđivao. Naslonjen na svoga konja, nije rekao ni jedne riječi i činilo se kao da spava.

Mjesec je napokon zašao za brda odmah je izgledalo kao da je netko preko neba povukao zastor.

Neki se glas javi:

— Poručniče, da pođem pogledati gdje su se tako dugo zadržali?

Blo je to glas bivšega narednika Joea Koshaka. Ali Johnstone mirno odgovori:

— Čekat ćemo još, Koshak! Čekati! Imajte spremne koltove i otvorene oči i uši. Samo nemojte zaspati, momci! Ako se Mahoun i ostali ne vrate, tek za dana poći ćemo pogledati što se s njima zbilo. Razumijete? Dakle, ljudi, mir, samo mir!

U njegovu se glasu osjećala snaga i samopouzdanost koja je prelazila i na njegove ljude. Ponovo je imao pod svojom kontrolom nestrpljivu bandu. Oni su ponovo potisnuli svoju pohlepu za zlatom.

Clint je iz časa u čas bivao sve uzbuđeniji, ali kod njega nije bila riječ o pohlepi za zlatom, ni nestrpljenje. Ne, on se užasavao od neizbježnog ubijanja i klopke. Neprestano se suočavao sa činjenicom da je ovu bandu ubojica odveo u klopku i da će pomoći njihovu uništenju. Izdao ih je da bi spasio Georgiju. Ali ne samo zbog toga!

Iz klanca se začuo topot konjskih kopita. Vraćao se samo jedan jahač. Izronio je iz gudure i približavajući se kanjonu vikao:

— Zlato! Zlatna žila je ovdje! Već sam nožem otkinuo nekoliko komadića. Dodite, pa se uvjerite! Velika zlatna žila zaista je u spilji!

Čovjek je bio izvan sebe od uzbuđenja. Od zlatne je groznice gotovo izgubio razum. Glas mu je podrhtavao od uzbuđenja. Zatim okrene konja i ponovo pojuri u guduru, kao da je bio zabrinut da bi mu netko mogao oteti tih nekoliko komadića zlata. Bio je toliko uzbuđen da nije ni zamijetio kako se ponaša.

Ljudi su klicali od oduševljenja i olakšanja. Sa svih su se strana čule psovke i povici. Na taj su način iz-

ražavali svoju divlju radost. Napetost odjednom popusti. Kličući htjede se vinuti u sedla i pojuriti ravno u guduru i u spilju gdje je na njih čekalo zlato.

Tako je to vjerojatno Moonkiller proračunao i želio.

Cijelo vrijeme Clint Lanelord je o tome razmišljao. Tada bi on mogao ostati ovdje i ne bi s njima morao poći u klopku.

Ali je Herb Johnstone ponovo pokazao sve osobine izvanrednog vođe svoje bande. Zaorio je njegov hladan i oštar glas.

— Pozor! Slušajte! Ostanite mirni! Zadržite disciplinu! Zar ste vi horda?

Sve je zatihnulo, i povici i psovke. Ponovo ih je držao pod kontrolom. Ukočiše se u sedlima. Čekali su njegove daljnje zapovijedi. A one su brzo došle. On mirno poviče:

— Momci, ostanite mirni! Ovu zlatnu žilu nitko vam neće oduzeti! Svatko od vas sudjelovat će u raspodjeli. Svatko će dobiti svoj dio zlata. Dakle, čemu uzbuđenje? Mi sami nećemo ući onamo. To bi bilo glupo. Ova bi rupa mogla biti i mišolovka u kojoj je zlato mamac. Koshak!

— Da!

— Vi ćete ostati ovdje pred ulazom s još šest momaka! Kad se razdani, dva će se čovjeka popeti na gornji obronak. Želim znati što se gore nalazi! Sackete!

— Da!

Glas nekadašnjeg narednika bio je isto tako pun poštovanja kao i Koshakov. Ponašali su se kao da su još dobrovoljački odred. Slijepo su slušali poručnika.

— Vi ćete sa dva čovjeka čuvati našega izviđača, Clinta Lanelorda. Ne bih ga htio ponovo izgubiti.

— Što to znači? — nevoljko reče Lanelord. — Zar vas nisam doveo ovamo kao što sam vam i obećao? Zar vas nisam doveo do zlata?

— Zar možda nisam? — izrugivao mu se Mike Sacket.

Nekoliko njih se nasmije. Netko reče:

— I ovaj želi jednu trećinu zlata! Jednu trećinu, momci!

Ponovo se začuje podrugljiv smijeh. Johnstone ne odgovori, već pođe prema čelu kolone. Ostali su ga slijedili u dvoredu.

I Clint Lanelord ga je morao slijediti. Nije imao dugog izbora. Da se dao u bijeg, pogodilo bi ga najmanje tucet metaka i zbacilo sa sedla. Morao je zajedno s njima poći u klopku. Pri tom pomisli: ako sada moram s tim razbojnicima ući u spilju, tada će vjerojatno Moonkiller održati svoju riječ prema Georgiji.

XIII

I tako je s njima pošao u klopku znajući da Moonkiller neće moći njega poštediti, ako njih želi uništiti. Znojio se od unutarnjeg uzbuđenja i stalno se nadao da će smisliti neko rješenje. Uz njega je jahao Mike Sacket. Iza njih dva revolveraša koji su ga neprestano držali na oku.

Pred njim je jahala skupina u čijoj je sredini bio Johnstone.

Brzo su prevalili taj kratki komad puta i stigli pred ulaz u spilju.

Unutra su gorjele vatre. Netko je već sakupio suvaraka koji su pali odozgo.

Svi htjedoše ostaviti konje i nahrupiti unutra, ali se ponovo javi Johnstoneov oštar glas. Izvikivao je zapovijedi. Taj je čovjek držao sve pod kontrolom.

Naredio je da se napravi logor i zatim s prvom skupinom ušao u spilju. Clint Lanelord bio je također među njima. Poručnik je očito želio da mu je neprestano na oku. Ali još ga nisu razoružali. Još je imao kolt i nož, samo mu je puška ostala vani na konju.

Zlatna se žila nalazila na zidu stijene, lijevo od ulaza u spilju.

Svjetlost i odsjaj vatre obasjavali su zlato. Zaista, bio je to veličanstven pogled. Glavna žila bila je debela poput ljudskog bedra. Jednom je sve to bila rijeka gotovo čistog zlata koja je prolazila kroz pukotine stijena, kad je zemlja bila još užarena kugla.

Tako nekako zamišljao je to Clint Lanelord.

Ljudi su noževima grebli i otkidali komadiće zlata. Svi su bili uzbuđeni, klicali su, divljali. U međuvremenu i oni najluđi shvatili su da zlata ima sasvim dovoljno za sve.

Johnstone također otkine komadić, pregleda ga pod svjetlom i zatim ga zadovoljno spremi. Pogledom je tražio Clintu i ovaj ponovo osjeti njegovo nepovjerenje.

U taj čas Moonkiller ih je napao. Vjerojatno je bio vani uz otvor, gdje je ostao Joe Koshak sa šestoricom ljudi i čuvao prilaz kanjonu.

Napad je uslijedio iz kanjona. Bio je to napad bez milosti. Između stijena, kanjona i gudura orio se borbeni poklik Indijanaca. Pucnjevi

su nevjerojatno brzo i glasno odjekivali. Vika Koshaka i njegovih ljudi bila je zaglušena vikom napadača.

Sada je napokon svima bilo jasno da je to od samoga početka bila klopka, da je zlato bilo mamac.

Johnstone je kratko i oštro izvikivao zapovijedi. Njegovi su ljudi napustili spilju. Namjeravali su se vani u kanjonu sresti s Indijancima i braniti revolverima i puškama.

Svi su bili dobri strijelci. Njihova premoć u oružju bila je tolika da bi mogli naoružati još toliki broj ljudi. A to je bilo ono čega se Moonkiller neprestano bojao. Zbog toga je i postavio tako veliki mamac.

Johnstoneovi ljudi su poslušali njegove zapovijedi. Izjuriše napolje iz spilje. Samo Johnstone, Sacket i još četvorica ostali su u spilji, naravno i Clint Lanelord koji je nepomično osluškivao buku borbe.

Johnstone i ostali također su osluškivali. Čula se samo paklena pucnjava. To nisu bili pucnjevi iz oružja, već su vjerojatno bile detonacije prouzrokovane barutom koji je eksplodirao. Bile su to šipke baruta, to je Clintu odmah bilo jasno. One su se uglavnom upotrebljavale u kamenolomima. Načinile bi se duboke rupe u kamenju, a zatim bi se u te rupe unijele takve šipke koje su izgledale poput svijeća, pa zapalile.

Moonkiller je očito imao priličan broj tih šipki. On sam ili netko od njegovih ratnika znao je njima rukovati.

Detonacije su se čule i u uskom klancu. Konji su prestrašeno ržali, ljudi su vikali, psovali i pucali.

Napolju je bila užasna zbrka. Neki, koje je Johnstone poslao napolje, potražili su ponovo zaklon u spi-

Iji, čak i Joe Koshak koji je zapravo trebao da čuva izlaz iz kanjona. Ušao je teturajući i stao pred Johnstonea. Krvario je iz nekoliko rana, ali je ipak vojnički raportirao:

— Mi smo u klopci! Sa samo šest ljudi napad je bio nezadrživ. Morali smo se skloniti u guduru, četiri su čovjeka poginula, a ja...

Dalje više nije mogao, pao je na koljena i srušio se u nesvijest.

Ušlo je još nekoliko ljudi. Neki su od njih povelili sa sobom konje jer je spilja bila dovoljno prostrana.

Herb Johnstone pogleda šutke Clint Lanelorda i mahne mu glavom da pride bliže.

— Dobro učinjeno, Lanelorde, zaista dobro. Bila je to prvorazredna klopka, a mi smo morali bolje pripaziti. Te Indijance mogli smo u otvorenoj borbi deset puta potući. Deset puta! Tu smo zlatnu žilu mogli lako osvojiti. Zašto si nas doveo u klopku, Lanelorde? Zar su ti ovi Indijanci bliži od nas? Zbog čega si to učinio?

Svi u spilji najednom su zašutjeli. Napolju je buka prestala. Više se nije čuo ni jedan hitac. Tko se mogao spasiti, sada je bio ovdje u spilji. Svi su bili mirni.

Nisu svi odmah shvatili što je Johnstone rekao Lanelordu, ali je Mike Sacket najednom psujući zgrabio kolt.

— Ubit ću ga na mjestu! — vikao je ljutito.

Ali Johnstone mu spusti ruku.

— Stani, Sackete, stani! — viknuo je, a njegov prodorni glas nije trpio protivljenja.

Nekadašnji narednik poslušao, tresući se od bijesa.

— Polako — mrmljao je Johnstone. — On je zajedno s nama u klopci. Sada se mora zajedno s nama boriti, zašto da ga sada ubijemo. On još može ubiti nekoliko svojih prijatelja, a oni sada ne mogu praviti nikakve razlike između nas i njega. On je izračunao da će ostati napolju, a mi nahrupiti u spilju da vidimo zlatnu žilu. Ali ja sam i njega poveo. Da, poveo sam i njega! Dakle, Lanelorde, zar si izgubio dar govora?

— Nisam — odgovori ovaj. — Što da kažem, zajedno smo u istoj neprilici. A vi me nepravедно optužujete. Ako je to Moonkillerova klopka, tada sam i ja u njoj. Možda me je samo zato i pustio iz svoga sela jer je želio da odem k vama i dovedem vas ovamo. Ali vi mi ionako ne vjerujete, Johnstone, vi mislite da sam se povezao s Moonkillerom i doveo vas u klopku.

Clint Lanelord izgovorio je to mirnim glasom. Pokušao je Johnstonea i njegove ljude uvjeriti u suprotno. Bila je to njegova jedina mogućnost koja mu je davala malu prednost.

Ali Herb Johnstone nije rekao ništa. Čučao je na jednoj izbočini stijene i razmišljao gotovo zatvorenih očiju. Činilo se kao da će svakoga trenutka zaspiti. U desnoj je ruci držao kolt, a u lijevoj je čvrsto stiskao zlato. Činilo se kao da stiže nešto što će mu uliti neku čarobnu snagu. Ruke su mu malko podrhtavale, toliko je snažno stiskao grumen zlata.

Njegovi su ga ljudi promatrali. Samo je nekoliko njih čuvalo izlaz. Jedva se moglo pretpostaviti da će Indijanci pokušati prodrijeti u spilju. Ne, oni se neće izložiti kiši tana-

di. Oni će pokušati pronaći neki drugi izlaz

Clint Lanelord izbroji ljude. Osim njega bilo ih je još devet od kojih je Koshak ležao na zemlji bez svijesti. Još nije bio mrtav, jer su mu rane krvarile, ali očito više nije bio sposoban za borbu. Dvojica ili trojica također su bili ranjeni, ali ne tako teško.

Napolju je bilo sve mirno.

Herb Johnstone najednom otvori oči, oštro pogleda naokolo, promatrajući svakog pojedinačno, a zatim reče:

— Žao mi je, momci, ali mi smo na putu u propast. To je bila izvanredna klopka. Oдавде možemo izaći samo borbom. Da je to i najveće nalazište zlata na svijetu, neće nam više mnogo koristiti. Jer u smrti se ne plaća novcem. Momci, imamo samo jedan izlaz: ili da umremo poput kukavica ili da poubijamo što više Indijanaca. To je Moonkillerova cvjeta za njegova brata s kojim smo prilično gadno postupali. Prvi put loše sam vas vodio, momci. I mene je zlato učinilo gluhim i slijepim, nisam slušao opomene svog instinkta. Žao mi je iskreno, momci.

Utihiuo je. U njegovu se glasu osjećalo istinsko pokajanje. Čovjek bi ga gotovo žalio kad ne bi znao da su on i njegovi ljudi bili hladnokrvne ubojice i da su zaslužili smrt. Ali kukavice nisu bili. To su i sada potvrdili.

Neko su vrijeme šutjeli. Nijedan od njih nije izgubio vlast nad sobom. Iz ugla javio se neki glas:

— Dakle, sve ima kraj. Rado bih se još zabavljao u Saint Louisu. To sam zaista želio. No, dobro, poručniče, što sada da činimo?

— Da pričekamo — mrmljao je Johnstone. — Noć je skoro na izmaku. Možda će dvojica ili trojica od nas uspjeti. Možda!

Okrene se Clintu Lanelordu, čak mu se i smješкао.

— Nećeš li pokušati razgovarati s Moonkillerom?

Lanelord odmahne glavom.

— Kakvog bi to imalo smisla?

Sjedne na zemlju i leđima se okrene prema stijeni. Svi su zurili u njega.

Izvana se začuo jedan glas. Bio je to Indijanac koji je dobro govorio engleski. Lanelord prepozna Moonkillerov glas. Ovaj reče:

— Pošaljite napolje svoga izviđača. Pošaljite Widownmakera da s nama pregovara u vaše ime, da mu kažem što očekujemo od vas.

Lanelord neprimjetno uzdahne. Bilo mu je jasno da ga Moonkiller pokušava spasiti. Ali vjerojatno ni sam Moonkiller nije vjerovao da će ga pustiti da izađe. Bilo bi to suviše opasno. Ljudi u spilji mogli bi mu pucati u leđa prije no što se udalji dovoljno daleko da se baci u zaklon.

U Johnstnovu glasu osjetila se lagana poruga.

— Dakle, Widownmakeru, želiš li možda izaći?

— Ne želim — odgovori Clint Lanelord. — Jer to ne bi imalo nikakva smisla, zar ne?

— Tako je — potvrdi Johnstone — Sada više ništa nema smisla, čak ni ovo zlato. Ono nam više ne može poslužiti.

Ogleda se naokolo i zatim reče:

— Dakle, momci, smjestite se udobno. Neka se netko pobrine za Koshaka. Odmorite se i naspavajte. Iza nas je naporan put. Možda će

nam se budućnost učiniti vedrijom kada se dobro odmorimo. Samo spavajte, momci. Widowmaker i ja ćemo stražariti. Dodi, Lanelorde, pridimo bliže ulazu. Ugasite vatre.

Teško se digao. Clint ga je slijedio. Sjeli su kraj ulaza u spilju. S toga su mjesta imali dobar pogled u klanac.

U međuvremenu noć se pretvorila u sivo jutro. Bilo je još sat do svanuća. U klanecu je ležalo nekoliko nepomičnih konja i ljudi koji se više nisu stigli skloniti u spilji.

Johanstone se obrati Lanelordu:

— Gotovo sam siguran da si nas doveo u klopku kao Moonkillerov saveznik. Ali što si time dobio? Objasni mi.

— Nema se tu što objasniti — odgovori Lanelord.

Razmišljao je pri tom da li bi pucao u Johnstonea ili se brzim bijegom pokušao spasiti iz spilje. Ali je istoga trenutka odbacio tu zamisao, jer u klanecu ne bi ni na stotinu koraka naišao na neki zaklon. Možda bi se mogao zakloniti iza nekog mrtvog konja, ali ni taj zaklon ne bi bio siguran, jer je spilja bila smještena malo poviše a uski se klanac spuštao prema kanjonu i dalje se sve više i više širio, prema jugu gdje je završavao u dolini. Ne bi se mogao dovoljno dobro zakloniti iza mrtvog konja, čak ako bi i stigao do njega. Osim toga, bojao se Indijanaca koji bi ga možda suviše kasno prepoznali i smatrali ga očajnikom iz bande što se na taj način pokušava spasiti. Da, to mu je bilo suviše nesigurno.

Osjetio je pogled Herba Johnstonea na sebi. Okrene glavu i uzvрати mu pogled. Spilja je bila dovoljno

osvijetljena izvana i mogli su dobro jedan drugoga vidjeti.

— Htio bih to još svakako doznati — promrmlja Johnstone.

— A što bi to htio doznati?

Johnstone se nasmiješi i reče:

— Zašto si se povezao s Indijancima, Lanelorde? Pa ti si bijelac! Već onda si izvukao Cloudhorsea iz zatvora. Mjesecima smo ga tražili dok nam nije slučajno ponovo pao u šake. Ali ipak nije otkrio gdje je zlatna žila. Odvukao si ga od mene kad je Moonkiller zarobio neku bijelu ženu i zadržao je kao taoca. Sada je to i onako svejedno. Zar je ta žena bila sve vrijeme uz tebe. Moram doznati koji je razlog da jedan bijelac odvodi druge bijelce u indijansku klopku. Kaži mi, Lanelorde.

Clint je oklijevao s odgovorom.

— Vi niste bijelci. Vi ste izrodi. Neprestano mislim na ono malo selo koje ste uz put napali, na ubijenu djecu, na žene koje su zapomagale, na vatru. A sada vjerujem da bi gotovo svatko na mom mjestu želio pridonijeti vašem uništenju. Vi ste zvijeri u ljudskom obliku, koje vole zlo i njime se opijaju. Vi ste poput krvožednih vukova. Johnstone, iza-
brao si najokorjeliye momke.

Johnstone je neko vrijeme šutio, a zatim počelo polagano pričati.

— U ratu — mrmljao je — ubijanje je bilo časno, za to su se dobivale pohvale, odlikovanja i unapređenja. Kad smo neki grad uništili, bili smo pobjednici. Mnogo sam gradova spalio i poubijao njihove branitelje. Kako bih inače tako mlad postao poručnikom?

Načini malu stanku teško uzdahnuvši i nastavi:

— Nakon rata rezervni oficiri nikome više nisu bili potrebni. Poslije reorganizacije vojske zadržali su se samo aktivni oficiri, i to oni koji su se školovali u West Pointu i ostalim oficirskim školama. A ja sam se navikao na zapovijedi. Nisam ni ja htio ostati po strani. Ovaj kratkoročni ugovor zapovjednika dobrovoljačkog odreda nije bio ništa značajno, baš ništa. Ubrzo mi je postalo jasno da time neću moći ubrati lovorike i da to neće biti odskočna daska u mojoj karijeri. I tada sam shvatio što moram učiniti. Kada sam nanjušio zlato i kad sam se prvi put dočepao Cloudhorsea... Da, zlato mi je moglo pružiti nadoknadu za sve. Pomoću zlata mogao sam postati moćan, veći i moćniji od bilo kojeg vojnog zapovjednika. Razumiješ li, Lanelorde? Poduzeo sam sve da još jednom uhvatim Cloudhorsea. Ali, naravno, još bih više postigao s Moonkillerom. Samo je Cloudhorse mogao biti toliko glup da s nekoliko ratnika pokuša ukrasti naše konje. Mislim da se htio osvetiti zato što je bio u zatvoru. Dakle, još sam ga jedanput uhvatio. Ali on je radije umro no da nam oda nalazište.

Johnstone ponovo prekine priču, rastreseno buljeći u klanac. Sve se više daniilo. Ponovo je pogledao Lanelorda i nastavio:

— Izgubio sam igru. To točno znam. Sjedim u klopci i izgubio sam bitku. Kad čovjek osjeti da se više ništa ne može učiniti, da je sve izgubljeno, da više nema povratka, nema spasa, kada to duboko u sebi osjeti, tada mora biti iskren. Ja sam to sada bio. A sad je na tebi red, Widwomakeru. Hajde, ispričaj mi zašto pomažeš Indijanci-

ma. Nije jedini razlog što smo mi ubojice i što volimo zlo. No, počni!

Ali se Lanelord samo cerio.

— Budući da nemam više drugog izlaza, pristajem — reče. — Ali još živim.

— Mogu te smjesta osuditi na smrt i sprovesti tu osudu — ljutito zareži Johnstone.

— A ja mogu svih šest metaka koje imam u koltu ispaliti u tebe prije no što me tvoji ljudi ubiju — hladno odgovori Lanelord.

Zatim su obojica zašutjela. Nisu više imali što reći.

Dan je prolazio. Naizmjenice su spavali u spilji. Povelili su sa sobom i nekoliko konja, pa je bilo i nešto hrane. Vode su također imali jer se u spilji nalazio jedan izvor.

Nisu mnogo pričali. U toku dana nekoliko je ljudi noževima otkinulo malo zlata i njime su napunili džepove.

Ljude vjerojatno nikada ne napušta nada u spas.

Samo Johnstonea i Lanelorda zlato nije zanimalo.

U toku poslijepodneva umro je bivši narednik Joe Koshak.

Ali Mike Sacket, Pat Mahoun i šestorica drugih bili su još uz Johnstonea. Dakle, s poručnikom ih je bilo devet, a s Lanelordom deset.

Lanelord je znao da će oni pokušati izaći čim se smrači, dok još mjesec ne izađe. Nisu imali drugog izbora. Uskoro će im ponestati hrane, u bisagama je nije bilo mnogo.

Njega će sigurno staviti u sredinu i morat će s njima u proboj. To znači da će se naći u unakrsnoj vatri Moonkillera i njegovih ratnika koji u mraku neće moći razlikovati njega od Johnstonea i njegove bande.

Što da uradi? Da čeka? Da se baci na zemlju i pravi se mrtvim. Da čeka dok svi ne budu poubijani? Ali to neće biti moguće. Lanelord se nalazio u nóvoj neprilici. Nije znao što da radi. Zaista je bio nemoćan.

Kad se smračilo, svi su bili spremni. Johnstone i njegovi ljudi cio se dan nisu tužili ni jadikovali, niti su na drugi način optuživali sudbinu. Možda zato što su počinili suviše zla da bi se bojali smrti. Možda je svatko od njih stalno osjećao da će naprasno završiti svoj život.

Dakle, bili su spremni. Johnstone reče:

— Moramo se probiti. Vani u kantonu ponovo smo u prednosti. Tamo nas Indijanci moraju napasti i tako će naletjeti na našu revolver-sku vatru. Razumijete li što mislim? Moramo što prije stići tamo gdje nas oni mogu napasti. Potući ćemo ih čim izađemo iz ovoga uskog klanca. A zatim će nam ova zlatna živa stvarno pripasti. Borite se, momci! Jer tada ćemo imati zlato! Lanelorde, ti ćeš stalno ostati u našoj blizini. A ako te netko rani, mi ćemo te ubiti kako ne bi pao u ruke Indijanaca.

Svi su točno razumjeli ovu zapovjed. Svi su oni osjećali prema njemu isto nepovjerenje kao i Johnstone.

Ipak će morati poći s njima i boriti se protiv Indijanaca. Za njega nije bilo drugog izlaza.

Malo zatim udaljili su se jedva tridesetak koraka od spilje po tamnom uskom klanacu. Zatim se nad njima rasvjetlilo nebo, a već nekoliko trenutaka zatim s neba se sručila vatra — tako se bar mnogima činilo.

Indijanci su, naime, sakupili suhog granja koje brzo gori. Smotali su ga u velike smotuljke koji su, goreći, padali, sličeci na velike vatrene kugle. Uski je klanac bio sav osvijetljen.

Tanad je pljuštala naokolo. Posvuda se orio pobjednički poklik Indijanaca.

Johnstone i njegovi ljudi nisu mogli dalje. Doduše pucali su prema gore, pokušavajući uzvratiti pucnjavom, ali su više ili manje bili teško ranjeni. Put do izlaza bio je suviše dug. Put do spilje bio je mnogo kraći. Posrćući, jedan po jedan vratili su se u spilju.

Clint Lanelord morao se također vratiti. Poručnik, oba bivša narednika i još jedan čovjek iz njegove bande neprestano su ga pratili, ne ispuštajući ga iz vida.

Daćući stigoše natrag u zaklon. Bila je obasjana vatrom iz klanca. Mogli su dobro jedan drugoga vidjeti. Dahtali su i psovali. Johnstone najednom reče:

— Dakle, Lanelorde, imaš li još nade u spas?

Clint ne odgovori. Jedan ranjenik najednom je pao teško ranjen. Bio je to Mike Sacket.

Lanelord se napokon odjedno i mirno rekao:

— Johnstone, sad imam dobru priliku. Vrlo dobru! Sada su samo trojica protiv jednog, trojica protiv mene. Da, Moonkiller je zarobio moju ženu. To je ista ona koju sam već jednom oslobodio kada sam Cloudhorsea izbavio iz zatvora. Želim ponovo viditi svoju ženu. No da je Moonkiller i nije zarobio, ja bih vas ipak sve pobio. Vi ste...

Više nije stigao ništa reći.

Johnstone je prvi počeo pucati. No tek što je zapucao, ugledao je istog trenutka cijev Lanelordova revolvera i metak ga je pogodio u srce. Umro je stojeći, a nije više znao je li ciljao dobro ili nije. Ne, nije dobro ciljao, jer je Lanelord i dalje stajao i pucao. Nije mu ništa drugo preostalo. Prestao je kad mu je revolver ostao prazan i kad više nikoga nije vidio na nogama.

Zatim je i sam polako legao.

Posljednja mu je misao bila: Georgija. Da li će je Moonkiller pustiti i održati obećanje?

Kada se ponovo probudio, ležao je na mekom ležaju, a pokraj njega klečala je Georgija. Još je bio u spijli. Pokušao je nešto reći, ali su mu se usnice samo bezglasno micale. Bio je strašno slab.

Georgija se nadvila nad njega i žličicom mu stavljala čaj u usta. Lanelord ga je gutao.

— Ne smiješ se mizati — reče ona. — Rane moraju dobro zacijeliti. Ali sve će biti dobro. Sve!

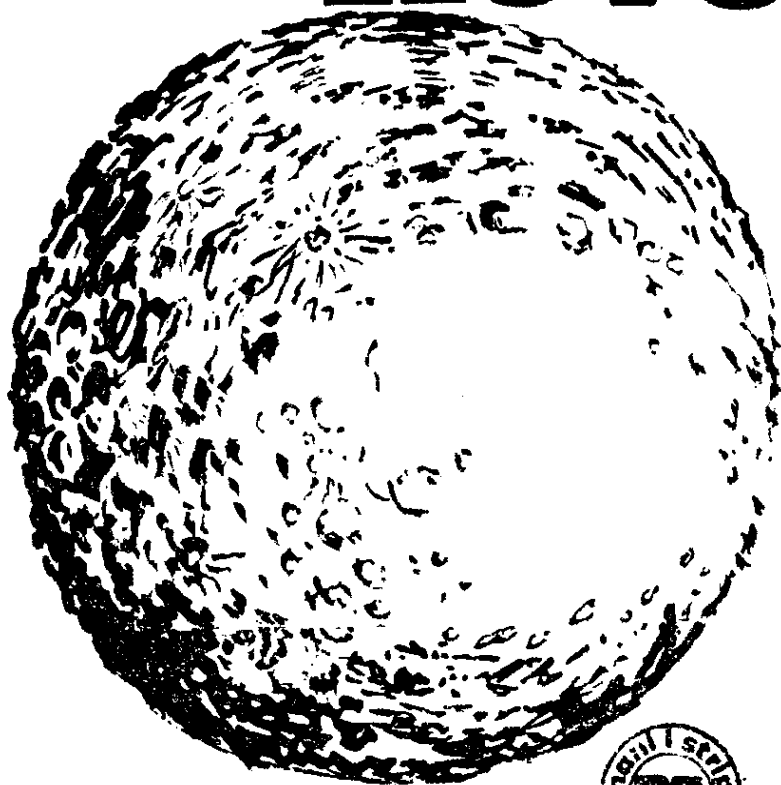
Povjerovao joj je, jer ona mu ne bi lagala. Prije no što je ponovo zaspa, pomisli: »Gotovo je postala mojom udovicom. Moram se što prije njome oženiti.« Zatim mu se oči sklope.

Georgija je okrenula glavu u stranu i pogledala Moonkillera koji joj se šutke približio i pogledao na Lanelorda.

Clint još jednom s naporom otvori oči i pogled mu se sretne s Moonkillerovim. Ovaj mu kimne.

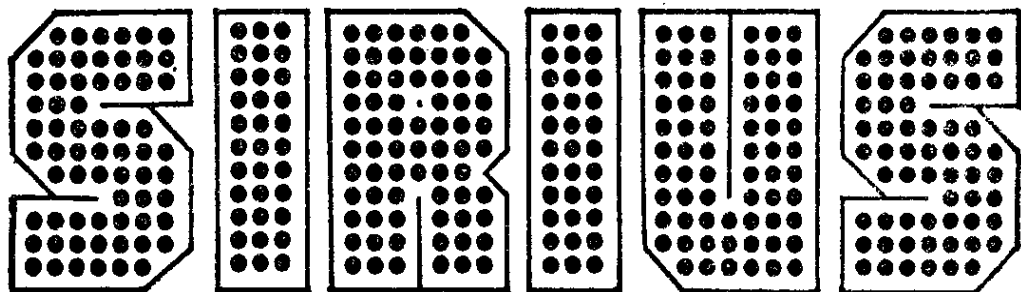
Kraj

ново!

BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

10d

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

130. Louis L'Amour: OBRAČUN KOD ŽUTOG BRDA
131. G. F. Unger: TRAG VODI U PAKAO
132. Matt Chisholm: LEGENDA O McALISTERU
133. Louis L'Amour: USAMLJENI
134. G. F. Unger: BIJEG IZ STUPE
135. Thorne Douglas: TKO DA VIŠE
136. Louis L'Amour: SREBRNI KANJON
137. Frank Gruber: JAHACI ZORE
138. Louis L'Amour: CONAGHER
139. G. F. Unger: TEKSASKI SILNIK
140. Louis L'Amour: UZARENA BRDA
141. G. F. Unger: ODMETNIK
142. Robert Ullman: SMRT PROKLETNICIMA
143. Louis L'Amour: ZACARANI KRUG
144. H. S. Sharon: SIN OČAJNIKA
145. Louis L'Amour: ŽIVOT ZA ZLATO
146. Rey Haves: GRINGOSI UMIRU U ČIZMAMA
147. Louis L'Amour: STAZA KIOWA
148. H. S. Sharon: USAMLJENI OSVETNIK
149. Louis L'Amour: KILRONE
150. Frederick H. Christian: SUDDEN VRAĆA UDARAC
151. H. S. Sharon: PRERIJSKI VUCI
152. Matt Chisholm: BORBA ZA ŽIVOT
153. G. F. Unger: CRNE SJENE
154. Matt Chisholm: POTJERA KROZ PUSTINJU
155. H. S. Sharon: ZLATO U KLANCU SMRTI
156. Louis L'Amour: PUTOVANJE NA ZAPAD
157. Matt Chisholm: McALISTEROVA OSVETA
158. Louis L'Amour: OSVETNIK
159. U. H. Wilken: KORACI U SMRT
160. Matt Chisholm: BORAC ZA MIR
161. G. F. Unger: PROGNAJICI
162. Peter Dawson: ZAMKA SE ZATVARA
163. G. F. Unger: BRZI REVOLVERAŠI
164. G. F. Unger: »TIGRICA«
165. Louis L'Amour: POTJERA KROZ PUSTINJU
166. G. F. Unger: KLOPKA NA TOPOLINOM POTOKU
167. Louis L'Amour: KILLOE
168. G. F. Unger: POSLJEDNJI OBRAČUN
169. G. F. Unger: ČOVJEK ZA DESET DOLARA
170. Frank Gruber: KUDRAVI VUK
171. G. F. Unger: TAJNA ZELENOG SLAPA
172. Louis L'Amour: IZ KLOPKE U ZASJEDU
173. G. F. Unger: VIŠE OD REVOLVERAŠA
174. Louis L'Amour: VATRENO KRŠTENJE
175. G. F. Unger: STUPICA ZA VUKOVE
176. G. F. Unger: ODMETNIK IZ DAKOTE

U PRIPREMI:

177. Scott F. Scott: BORI SE ZA SVOJ ŽIVOT, ČOVJEČE!

Svakog tjedna revija »Vikend« donosi na 56 stranica, od čega 8 na bakro-tehnici, mnoštvo zanimljivog štiva — od najboljih domaćih i svjetskih feljtona do savjetodavnih rubrika za izletnike, lovce, ribolovce i motorizirane.

Od onoga najboljeg što objavljuje svjetska i domaća štampa, pomno, raznoliko i svestrano sačinjen je »Izbor.« To je političko-informativni mjesečnik koji vašoj obaviještenosti (i nastupu) pruža novu dimenziju, jer »Izbor« u ruci znači — svijet na dlanu!

Svaki drugi tjedan START-magazin — list suvremenog čovjeka

ROMANI I STRIPOVI

»Život«, »Trag«, »Sirius«, »Laso«, »Alan Ford«, »Popaj« i »Tom i Jerry« omiljena su izdanja za trenutke odmora — za svaki uzrast. Za zimске praznike reklamna prodaja kompleta od po deset komada uz snižene cijene.

KVIZ — svake druge srijede: križaljke, rebusi, anagrami i druge zagonetke. Razonoda za cijelu obitelj!

- Uz »Studio« vaš TV-prijemnik vrijedi više
- »Studio« vaš najkompletniji radio i TV-informator
- S revijom »Studio« zima kraće traje

Svakog utorka kod vašeg prodavača novina ARENA obiteljska revija svih Jugoslavena

Ekskluzivno za magazin SAM: Skijaška škola Inge-mara Stenmarka. Za praktične ljude magazin SAM.

Od nove 1977. u »Fokusu« cijela knjiga iz FOKUSOVE BIBLIOTEKE! U »Fokusu« čitajte o događajima koji su uzbudili svijet, na povećanom broju strana, i dalje svake druge srijede. Za vas u novogodišnjem broju novi zanimljivi natječaji!

SVIJET — jugoslavenska ženska revija. Časopis koji vas vodi u svijet mode, koji vam pomaže u kući, koji vam govori o događajima u zemlji i svijetu. Svijet značajnih ličnosti, putopisa, zanimljivosti. Pomocnik, savjetnik i uvijek, uvijek zanimljiv! Svijet — časopis koji kupuje ONA, a čitaju SVI

